

Hässelholms kommun

Årsredovisning 2023

Innehåll

3 Inledning

- 3 Kommunstyrelsens ordförande
- 4 Så används skattepengarna

5 Förvaltningsberättelse

- 6 Den kommunala koncernen
- 8 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 14 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- 16 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 33 Balanskravsresultat
- 34 Händelser av väsentlig betydelse
- 35 Väsentliga personalförhållanden
- 39 Förväntad utveckling
- 40 Översikt över verksamhetens utveckling

41 Ekonomisk redovisning

- 42 Resultat- och balansräkning

- 43 Kassaflödesanalys

- 44 Noter

- 54 Drift- och investeringsredovisning

59 Verksamhetsberättelse

- 60 Kommunledningsförvaltningen
- 63 Tekniska nämnden
- 66 Arbetsmarknadsnämnden
- 69 Kultur- och fritidsnämnden
- 72 Barn- och utbildningsnämnden
- 75 Socialnämnden
- 78 Omsorgsnämnden
- 81 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
- 84 Hässlehem AB
- 85 Hässleholms industribyggnads AB
- 86 Hässleholm Miljö AB
- 87 Hässleholms Fibernät AB
- 88 Revisionsberättelse
- 90 Ordlista

Efterlängtade satsningar och omstart i politiken

Året 2023 förändrades det politiska landskapet i Hässleholms kommun, vilket ledde till att S och M inledde ett historiskt samarbete. Flera satsningar med stor betydelse för kommunens framtid har blivit verklighet.

Politiskt sett blev 2023 ett ganska omtumlande år i vår kommun. Under våren skedde ett majoritetsskifte, då Socialdemokraterna och Moderaterna tillsammans tog ansvar för att styra kommunen framåt. För första gången i Hässleholms kommuns historia har våra partier lagt fram en gemensam budget, och samarbetet mellan oss och våra stödpartier har fungerat mycket bra. Denna omstart ger goda möjligheter till stabilitet och långsiktighet för resten av mandatperioden. Vårt mål är att kommunen ska stå starkare rustad för framtiden genom att fokusera på fyra strategiska områden: hållbar ekonomisk utveckling, livskvalitet och trygghet hela livet, en attraktiv arbetsgivare och en attraktiv plats för medborgare och företag.

Vi har under hösten intensifierat arbetet med att förbättra näringslivsklimatet och skapa de bästa förutsättningarna för företagsetableringar och expansion. Ett koncernövergripande samarbete och en handlingsplan, utformad i samråd med näringslivet, ska bidra till att Hässleholm når bättre placeringar i olika mätningar. Vi i styret har också planerat in företagsträffar på alla våra stationsorter.

Vi välkomnar att regeringen under 2023 återupptog järnvägssatsningen mellan Hässleholm och Lund. Regeringens beslut att planera för två nya spår kommer att gynna såväl Hässleholms kommun som hela regionen genom ökat bostadsbyggande, hållbara resor och förbättrade pendlingsmöjligheter.

I september togs äntligen första spadtaget till kommunens nya och efterlängtade badhus på Österås. Det kommer att inrymma motions- och tävlingsbassänger, men också upplevelsebad och relaxavdelning. Det är en väldigt stor investering som kommer att berika fritiden för hässleholmarna och förstärka Hässleholm som en härlig plats att bo och leva på under många år framöver. På Österås anlades under hösten också en klimatpositiv fotbollsplan, den första i sitt slag, som ska kunna användas året om.

Kommunstyrelsens ordförande Lena Wallentheim (S).
Foto: Ida Forsberg

Under 2023 invigdes den helt nybyggda Silviaskolan och hörsselförskolan Syrsan. Det innebär att vi numera har Sveriges modernaste lokaler för elever och barn med hörselnedsättning, vilket vi är oerhört stolta över.

Familjens Hus, en mötesplats för föräldrar och blivande föräldrar, flyttade under året in i nya lokaler på T4, och strax intill kunde nyrenoverade Markan åter öppna upp för ungdomar. Vi valde samtidigt att låta Markans tillfälliga fritidsverksamhet i Hässleholm Kulturhus fortsätta. Det har blivit en trygg mötesplats för ungdomar i centrum och även bidragit till en tryggare stad.

Ett annat viktigt avstamp för framtiden är att kommunfullmäktige i oktober antog en ny översiktsplan för Hässleholms kommun som sträcker sig fram till 2040. Denna plan ger vägledning för hur vi ska utveckla och bevara vår fysiska miljö på lång sikt, med fokus på bostäder, arbetsplatser, grönområden och service. Med översiktsplanen som grund formar vi tillsammans en framtid för vår kommun som präglas av hållbarhet, tillväxt och gemenskap.

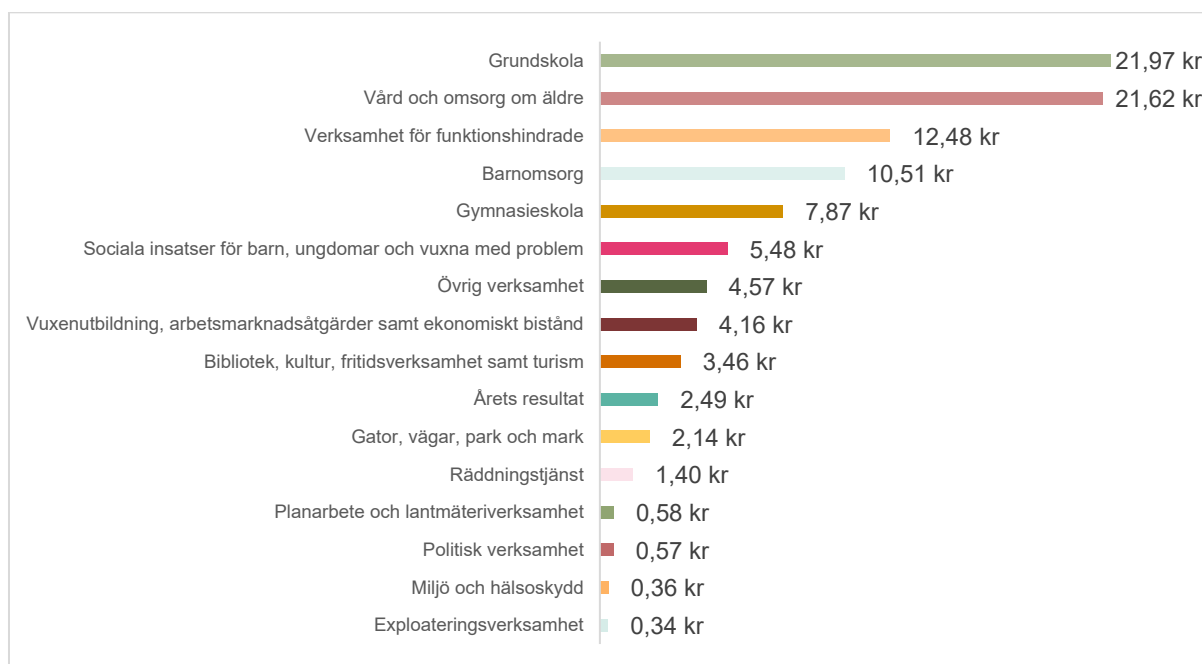
Jag vill avslutningsvis rikta ett stort tack till alla medarbetare och medborgare, företag och föreningar, som har gjort viktiga insatser för Hässleholms kommuns utveckling under året.

A handwritten signature in black ink that reads "Lena Wallentheim". The signature is fluid and cursive.

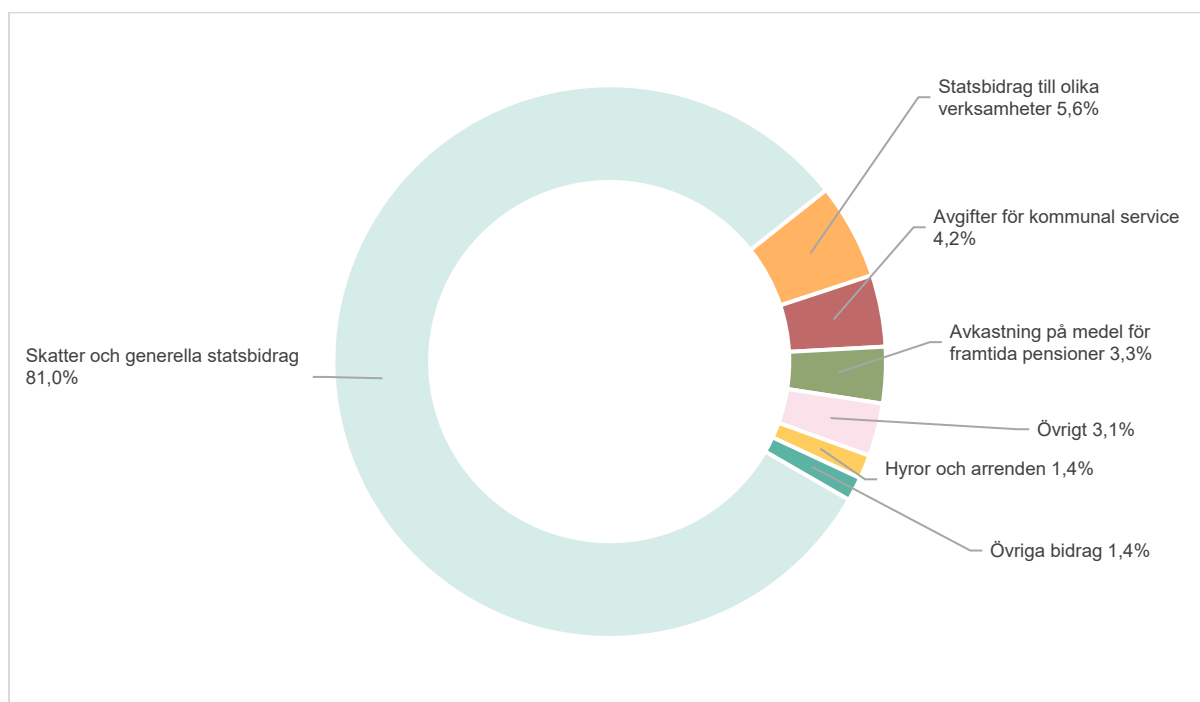
Lena Wallentheim (S)
Kommunstyrelsens ordförande

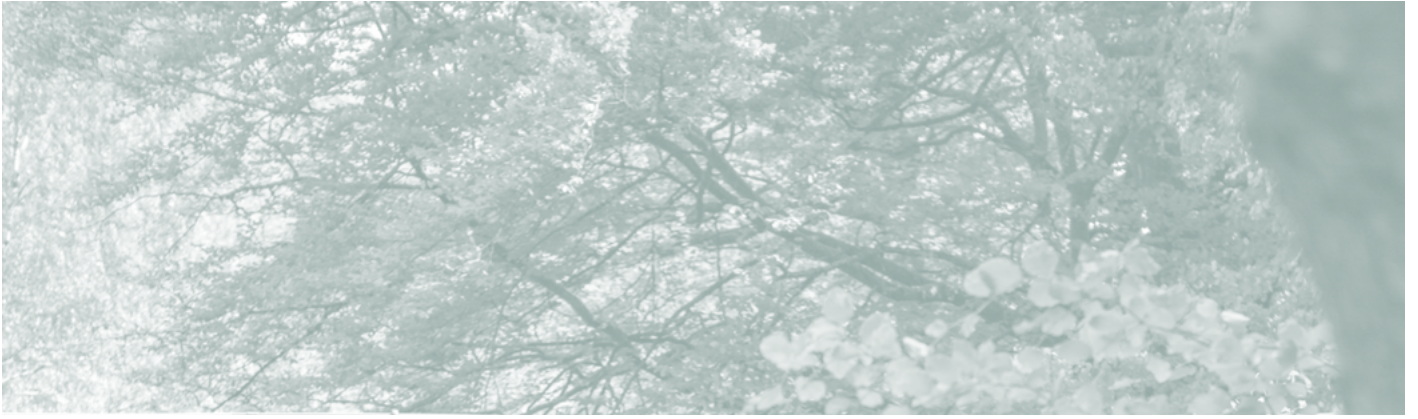
Så används skattepengarna

100 kronor i skatt till kommunen användes så här 2023

Härifrån får kommunen sina pengar

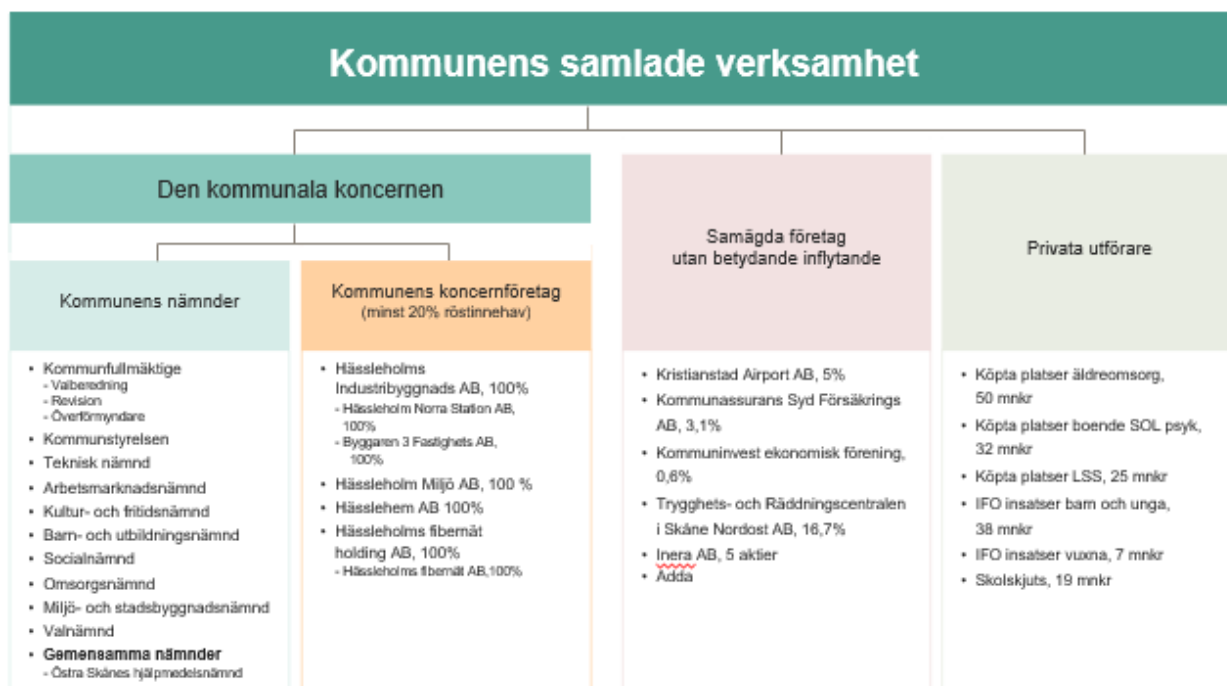
Förvaltningsberättelse

Sid 5-40

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i fyra helägda bolag. Därtill finns sex samägda företag utan betydande inflytande. Nedan redovisas även de väsentliga områden där privata utförare anlitas av kommunen. ■

KOMMUNFULLMÄKTIGE

ORDFÖRANDE: ERIK BERG (M)

Kommunfullmäktige är den kommunala motsvarigheten till riksdagen och därmed kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige bestämmer själv hur många ledamöter fullmäktige ska bestå av, men lagen reglerar att antalet ska vara ett udda tal och kommuner med fler än 36 000 röstberättigade invånare ska bestå av minst 61 ledamöter. I Hässleholms kommun består fullmäktige av 61 ledamöter och 33 ersättare.

Ledamöter till fullmäktige utses efter allmänna val som genomförs vart fjärde år, samtidigt som riksdags- och regionvalet. Fullmäktigeledamöterna väljs för fyra år och tar över styret från och med den 15 oktober valåret. Sedan den 22 maj 2023 har kommunen ett minoritetsstyre med

Socialdemokraterna och Moderaterna. De har ingått ett valtekniskt samarbete med Vänsterpartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Kommunfullmäktige tillsätter kommunstyrelsen och de nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Fullmäktige bestämmer nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden samt beslutar i ärenden om mål och riktlinjer, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Fullmäktige sammanträder normalt sett i Kulturhusets röda salong en gång per månad med undantag för juli. Sammanträdena är öppna för allmänheten och direktsänds även via Hässleholms närradio på 98,9 Mhz och via webbsändning från kommunens hemsida.

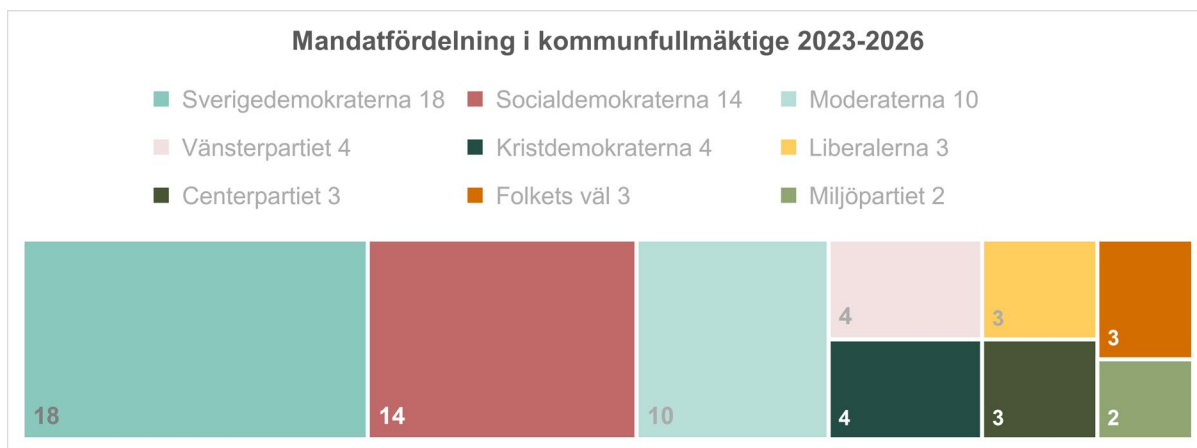

Foto: Sarah Berg

KOMMUNENS REVISORER

ORDFÖRANDE: PATRIK TYSPER (SD)

Kommunens revisorer utses av kommunfullmäktige och är nio till antalet. De tar i sin granskning hjälp av sakkunniga revisorer i den omfattning som behövs för att fullgöra granskning enligt god revisionsred. Revisorernas uppgift är att varje år granska både den kommunala verksamheten och som lekmannarevisorer även de kommunala bolagens verksamheter. Syftet är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

KOMMUNSTYRELSEN

ORDFÖRANDE: LENA WALLENTHEIM (S)

Kommunstyrelsen fungerar som kommunens regering. Styrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet och de kommunala bolagen. Styrelsen följer frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning, bereder eller yttrar sig i ärenden till fullmäktige, tar hand om den ekonomiska förvaltningen samt verkställer fullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Under mandatperioden 2022–2026 har styret med Socialdemokraterna och Moderaterna sex ledamöter. Sverigedemokraterna fyra. Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna har en ledamot vardera. Ledamöterna till kommunstyrelsen väljs för fyra år, räknat från den 1 januari året efter valet. Under styrelsen finns kommunledningsförvaltningen med anställda tjänstepersoner.

NÄMNDER

Nämnderna bereder kommunfullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Nämnderna ser till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig. I respektive nämnds verksamhetsberättelse beskrivs ansvarsområdena.

Kommunens verksamhet är uppdelad i sju nämnder. Nämnderna har samma proportionella mandatfördelning som fullmäktige. Antal ledamöter och ersättare bestäms av fullmäktige. Nämnderna har förvaltningar med anställda tjänstepersoner.

KOMMUNALA BOLAG

Kommunen får efter beslut i fullmäktige lämna över värden av en kommunal angelägenhet till ett bolag. För helägda bolag ska fullmäktige fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten, utse samtliga styrelseledamöter och se till att fullmäktige får ta ställning i beslut av principiell art eller av större vikt. Kommunen har valt att driva en del av sin verksamhet i bolagsform. Kommunen har fyra bolag och tre dotterbolag, varav samtliga är helägda.

SAMÄGDA FÖRETAG UTAN BETYDANDE INFLYTANDE

Samägda företag är företag där kommunens ägarandel understiger 20 procent. I tabellen på föregående sida framgår kommunens samägda företag.

PRIVATA UTFÖRARE

Kommuner och regioner kan besluta om att överlämna driften av kommunala angelägenheter till privata utförare. Med en privat utförare avses en juridisk person eller enskild individ som mottagit uppdraget om driften av en kommunal angelägenhet. Kommunen har ett ansvar som huvudman för verksamhet som överlämnats till en privat utförare.

I tabellen nedan presenteras de privata utförare som kommunen anlitat under 2023 och där kostnaden överstigit 5 mnkr.

Utförare	Verksamhet	Kostnad (mnkr)
Vittsjö sjukhem	Köp av platser äldreomsorg	16,3
Solglimmen vård AB	Köp av platser äldreomsorg	12,7
Backebo gästhem	Köp av platser äldreomsorg	9,5
Björklunda gästhem	Köp av platser SOL psykiatri	9,8
Röingegården	Köp av platser SOL psykiatri	9,3
Syster Annas sjuk- och vilohem	Köp av platser SOL psykiatri	6,4
Nytida	Köp av platser LSS	7,8
Bergkvara buss	Skolskjuts	6,5

FRISTÅENDE HUVUDMÄN

Fristående förskolor och skolor är sina egna huvudmän. De fyra största fristående huvudmännen avseende utbetalade medel från kommunen var Thoren Framtid med 65 mnkr, Internationella Engelska Skolan med 22 mnkr, Drottning Blankas Gymnasieskola 13 mnkr samt Hushållningssällskapets Kompetensutveckling i Syd 13 mnkr.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsbevakning och analys hjälper oss förstå vad som påverkar våra förutsättningar som kommunkoncern. Genom att vara medvetna om trender som styr samhällsutvecklingen är vi bättre rustade att möta de utmaningar vi står inför. Framtiden är dock svårare att förutspå än på länge och 2023 präglades av ett fortsatt osäkert världsläge, hög inflation och stigande räntekostnader. ■

Omvärldsanalys

FORTSATT PRESSAT KONJUNKURLÄGE

Energipriserna i Europa har fallit tillbaka men är fortsatt högre än innan Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Tillverkningsindustrin i Europa tycks även fortsatt vara påverkad av högre energipriser och även om den europeiska arbetsmarknaden hittills hållit sig på kvar på en relativt hög nivå så har den svagare produktionsutvecklingen spridit sig till tjänstesektorn, varför en svagare europeisk arbetsmarknad väntas 2024. En flerårig anpassning till högre priser och räntor väntas för hushåll och företag, vilket i sin tur leder till en dämpad efterfrågetillväxt.

Den svenska konjunkturen har försvagats rejält och nedgången förväntas fortsätta 2024. Den svaga BNP-tillväxten kan härledas till den höga räntekänslighet som präglas den svenska ekonomin. Även om räntorna förväntas falla under 2024, kommer de ligga på en högre nivå än före höjningarna 2022–2023. Högre ränteläge och kraftigt förhöjda produktionskostnader påverkar bostadsbyggandet och förutsättningarna för ombyggnationer. Byggbranschen upplever därför en kraftig inbromsning. Sjunkande hushållskonsumtion och minskat bostadsbyggande räddas upp av en förhållandevis stark utveckling av exporten och tillverkningsindustrin. Utrikeshandeln ger därför en stark positiv effekt till BNP 2023, vilket ger en motvikt till den låga inhemska efterfrågan.

	2022	2023	2024	2025	2026
BNP (kalenderjusterad)	2,9	-0,3	0,5	3,2	2,8
Arbetslöshet (andel av arbetskraften 15–74 år)	7,5	7,6	8,8	8,7	7,8
Inflation, KPIF (årsge-nomsnitt)	7,7	6,1	2,4	1,9	1,9

Källa: SCB och SKR, cirkulär 23:59

SYSSELSÄTTNINGEN

Arbetsmarknaden var länge motståndskraftig i en annars sviktande konjunktur, men har försvagats under hösten 2023. Försvagningen är tydligast i Skåne län medan arbetsmarknaden i de norra delarna av landet varit starkare. Där brottas man dock med stora kompetensförsörjningsproblem.

Under fjärde kvartalet 2023 ökade arbetslösheten i Skåne med 7 procent jämfört samma period 2022. Den relativa arbetslösheten (antalet inskrivna hos Arbetsförmedlingen som andel av den registerbaserade arbetskraften) var 8,7 procent kvartal 4. Det är den högsta arbetslöshetsnivån av

alla län. Arbetslösheten i Skåne var något högre för kvinnor än män. Andelen långtidsarbetslösa har dock minskat i Skåne under det senaste året. Ungefär 4 procent av de inskrivna arbetslösa har varit utan arbete i 12 månader eller längre. Det är samma nivå som riket i övrigt.

Arbetslösheten är generellt sett högre bland ungdomar än bland övrig befolkning. Ungdomar tenderar också att påverkas tidigt av upp- och nedgångar i konjunkturen. Den relativa arbetslösheten i Skåne var 10,5 procent under fjärde kvartalet 2023. Nivån för riket var 8,1 procent.

Läget i Hässleholm återspeglar i stort läget i övriga Skåne-regionen. Arbetslösheten har ökat något jämfört samma period föregående år. Även ungdomsarbetslösheten har ökat i Hässleholm. Tabellen nedan visar antalet inskrivna arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd som andel av den registerbaserade arbetskraften per december 2022 och 2023.

	2023			2022		
(procent)	HLM	länet	riket	HLM	länet	riket
Arbetslösa	4,0	4,7	3,4	3,7	4,2	3,1
I program	5,2	4,3	3,3	5,3	4,4	3,6
Totalt	9,2	9,0	6,7	9,0	8,6	6,7
Ungdomar totalt	5,5	5,1	4,2	4,9	4,7	3,8

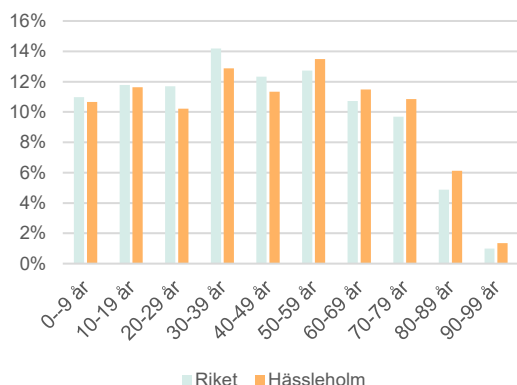
Källa: Arbetsförmedlingen

BEFOLKNINGSTILLVÄXT

2023 upplever Sverige den lägsta befolkningsökningen på över 20 år. 10 551 700 personer var folkbokförda i landet per den 31 december 2023. Jämfört samma period året innan har befolkningen ökat med ca 30 000 personer. Den låga befolkningstillväxten beror på att färre barn fötts under året samt att fler utvandrat än invandrat till Sverige.

I Skåne bor ungefär 1,41 miljoner invånare. Under flyktingkrisen 2015 och de två nästkommande åren upplevde regionen en rekordhög befolkningstillväxt som mattats av under de senaste åren med anledning av lägre invandring från andra länder. Samtidigt är det just inflyttning från andra länder som är den största bidragande faktorn till befolkningsökningen i regionen. Den andra bidragande faktorn är personer som flyttar till Skåne från andra delar av Sverige. Den naturliga folkökningen är låg och antalet födda barn har gått ned de senaste åren. Befolkningen i Hässleholm har minskat med 128 personer till 52 241 personer under 2023.

BEFOLKNINGENS ÅLDERSFÖRDELNING 2023

Källa: SCB

UTBILDNINGSNIVÅ

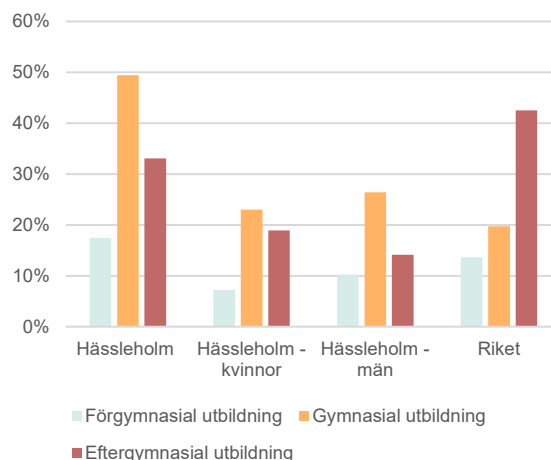
Utbildningsnivån har ökat kraftigt i Sverige de senaste 30 åren. Idag har omkring 30 procent av svenskarna (i åldern 25–64 år) minst treårig eftergymnasial utbildning. År 2000 var andelen högt utbildade (minst treårig eftergymnasial utbildning) män och kvinnor ungefär lika stor. Därefter har andelen högt utbildade kvinnor ökat i snabbare takt än andelen män. År 2022 var andelen kvinnor med högre utbildning 38 procent jämfört 24 procent för män. Utbildningsnivån är betydligt högre i storstadsregioner jämfört mindre kommuner och landsbygdskommuner. Störst andel högt utbildade finns i Stockholmsregionen och i städer med universitet och högskolor, som till exempel Uppsala och Lund.

Utbildningsnivån i Skåne är hög. Regionen placerar sig på en tredje plats i landet avseende andel invånare i åldern 25–64 år med eftergymnasial utbildning. Andel av befolkningen i Skåne med gymnasiebehörighet ligger på samma nivå som rikssnittet.

Övergångsfrekvensen från gymnasiet till högskolan är också hög i Skåne, men varierar kraftigt mellan länets kommuner. I Lund och Lomma går över 60 procent av ungdomarna vidare till högskolestudier inom tre år. Snittet för riket är 45 procent. I Hässleholm går ungefär 42 procent av eleverna från gymnasiet till högskola inom tre år.

I Hässleholm har en stor andel personer gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå. Andelen personer med eftergymnasial utbildning i åldern 25–64 år har ökat med 14 procent i Hässleholm sedan 2000.

UTBILDNINGSNIVÅ 2023

Källa: SCB

NÄRINGSLIV

Kommunal service är av stor betydelse för näringslivsklimatet i en kommun. Det handlar om sådant som att få bra vägledning vad gäller lagar och regler samt en god service i allt från bygglovsärenden och serveringstillstånd till information om hur man startar ett företag. Enligt företagen präglas en god service av effektivitet i processerna, tillgänglighet och kunskap om företagets förutsättningar och villkor. En annan viktig faktor är den lokala politikens syn på samarbete med näringslivet.

Varje år genomför Svenskt Näringsliv en enkätundersökning bland landets företagare kring det lokala näringslivsklimatet. För tredje året i rad toppar Vårgårda kommunrankingen. Hässleholm ligger i år på plats 243, jämfört med 253 år 2022. 31 procent av de 197 företag i Hässleholm som svarat tycker att kommunen har ett bra företagsklimat. Även SKR mäter den lokala företagsservicen utifrån hur lokala företag uppfattar kommunens myndighetsutövning. Mätningen görs utifrån Nöjd Kund Index (NKI) mellan 0–100. Det samlade NKI-värdet för Hässleholms kommun var 73 i den senaste mätningen. Högst resultat finns inom myndighetsområdena "markupplåtelse" och "brandskydd" och lägst resultat inom områdena "bygglov" och "miljö- och hälsoskydd". 2023-års undersökning offentliggörs i april 2024.

I Hässleholm startade 305 nya företag under 2023. Det är en minskning jämfört 2021 och 2022, men en trend som återspeglas nationellt. Totalt minskade nyföretagandet i Sverige med 8 procent, vilket kan härledas till utmaningar beroende på inflation, högre ränteläge och olika krigseffekter. Ungefär samma orsaker bidrar till att antalet konkurser ökat under 2023. I Hässleholm gick 23 företag i konkurs, en ökning med 28 procent jämfört 2022.

BOSTADSMARKNAD

För sjätte året i rad redovisar kommunerna en ökad balans på bostadsmarknaden som helhet, visar Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät. Det är dock 180 kommuner som bedömer att det finns varierande grad av underskott även fortsättningsvis. Det gäller framför allt för grupper som är nya på arbetsmarknaden, såsom till exempel unga eller

nyanlända samt äldre som önskar byta bostad. Underskottet vad gäller särskilda boendeformer för äldre gick ner under pandemin, men är nu tillbaka på samma nivå som innan. Ungefär 40 procent av kommunerna redovisar ett underskott för boendeformer för äldre.

Kommunerna förväntar sig en inbromsning på bostadsmarknaden och att antalet nyproducerade bostäder minskar. Många kommuner påpekar svårigheter i att bedöma marknadsläget framåt. De höga produktionskostnaderna samt minskade möjligheter för privatpersoner att ta lån är faktorer som bedöms påverka och begränsa bostadsbyggandet utanför storstadsregionerna.

Bostadspriserna har generellt sett gått ned något i Sverige under det senaste halvåret. I Skåne har däremot tidigare års nedgång hämtas upp och priserna har ökat något. I Hässleholm har villapriserna sjunkit med 1,8 procent det senaste året medan priset på bostadsrätter ökat med cirka 4,7 procent. Under 2023 färdigställdes dock så många som 364 bostäder i Hässleholms kommun. Det kan jämföras med 145 bostäder under 2022 och 205 bostäder under 2021.

Hållbar utveckling

HÅLLBAR UTVECKLING – MILJÖ

Vägen mot en hållbar framtid omfattar flera aspekter. Det handlar om hållbarhet i form av minskad klimatpåverkan genom till exempel vår energiförbrukning, minskat fossilberoende och genom förändrade konsumtionsvanor. Det handlar om social hållbarhet i form av minskade skillnader i hälsa hos kommunens invånare utvecklingen i såväl centralort som stationsort och landsbygd i syfte att motverka segregation och värna en hållbar stadsmiljö. I samband med beslut om strategisk plan 2024 med flerårsplan 2025–2026 i slutet av november togs även beslut om ytterligare ett övergripande mål med fokus på minskad klimatpåverkan och hållbara livsmiljöer: *Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.*”

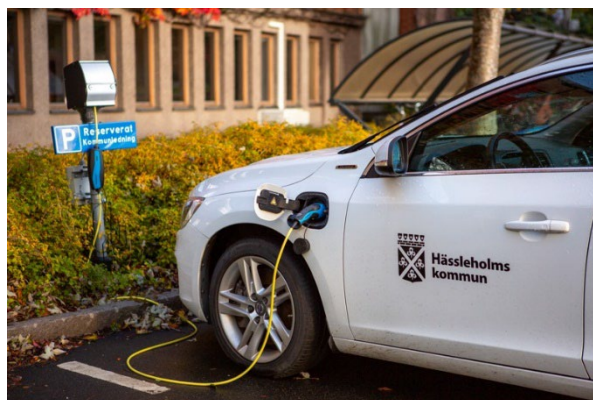
Tidningen Aktuell Hållbarhet rankar årligen landets kommuner utifrån deras arbete med en mer hållbar miljö. I 2023-års ranking ligger Hässleholm på plats 88 av 290, vilket är en klar förbättring jämfört föregående år. Ranking utgår från hållbarhetsaspekter såsom avfallshantering, ekonomi, klimatdata och styrdokument för en hållbar utveckling. Hässleholms kommun visar bra resultat vad gäller bland annat utfasning av fossila bränslen och återvinning och återbruk.

I undersökningen mäts bland annat antal kilo växthusgas som kommer från invånarnas konsumtion. Riksnittet ligger på 6 272,4 kg/invånare. Hässleholm ligger på 6 089 kg/invånare och Burlöv, som är den kommun med bäst resultat, ligger på 5 458 kg/invånare.

I Sverige finns i dagsläget åtta kommuner med koldioxidutsläpp på under 1 ton per invånare. Med undantag från Hammarö finns kommunerna i Stockholmsregionen. I snitt släpps 3 ton per invånare ut. I Hässleholm släpps 2,76 ton

koldioxid per invånare ut. Det har skett en minskning från 3 ton per invånare sedan 2018.

Under 2023 antog kommunfullmäktige en ny resursoptimeringsplan för hela kommunkoncernen. Resursoptimeringsplanen ska genomsyra Hässleholms kommuns arbete med hållbarhet och syftar till att konkretisera, motivera och styra kommunens gemensamma arbete för att öka återvinningen och främja förebyggandet av avfall.

Elbil utanför Stadshuset i Hässleholm. Foto: Sarah Berg

SOCIAL HÅLLBARHET

Varje år genomför Polisen en trygghetsmätning i Hässleholms kommun. Trygghetsmätningen ger ett generellt problemindexvärde mellan 0 och 6, där ett lågt värde tyder på hög upplevd trygghet. Det kommunövergripande värdet i Hässleholm var 2,05 2023 (2,03 föregående år). Den upplevda tryggheten ökade något i Bjärnum, Vittsjö och Hästveda men minskade i Tyringe och Hässleholms tätort. De problem som lyfts fram är bland annat skadegörelse och buskörning med mopeder och motorcyklar. Mätningen visar också att andelen som inte varit utsatt för något brott ligger kvar på samma låga nivå som tidigare. Hässleholms kommun och Polisen har en samverkansöverenskommelse som varje år kompletteras med ett så kallat medborgarlöfte. Genom medborgarlöften ska Polisen och Hässleholms kommun tillsammans utföra insatser som direkt riktar sig till medborgarna och deras upplevda trygghet. Under året har det bland annat hållits trygghetsvandringar på prioriterade platser i kommunen, Polisen har genomfört riktade trafikkontroller och insatser mot trafikrelaterade problem. Samarbetet med Länsförsäkringar Göinge- Kristianstad kring nattvandringar och information kring grannsamverkan har fortsatt. Polisen och Hässleholms kommun är också aktiva inom ramen för den förvaltningsöverskridande och drog- och brottsförebyggande samverkansformen ReAgera. Inom ReAgera arbetar man utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt med att skapa en gemensam lägesbild, analysera och definiera orsaker till problem, finna åtgärder för att lösa dem och följa upp effekter av genomfört arbete.

FOLKHÄLSA

Ohälsotalet mäter antalet ersatta frånvarodagar med sjukpenning, förtidspension mm från Försäkringskassan per försäkrad person i åldern 16–64 år. Under flera år har ohälsotalet minskat i Skåne. 2023 låg ohälsotalet i Skåne på 21,5 dagar, vilket är lägre än riksnittet på 22,2 dagar. För Hässleholm har utvecklingen varit den motsatta där

ohälsotalet i stället stigit de senaste åren. 2023 var ohälsotalet 28,3 dagar. Kvinnor i kommunen har ett väsentligt högre ohälsotal på 34 dagar jämfört med männens 22,8 dagar. Ett resultat som avspeglar sig såväl i övriga Skåne som resten av Sverige. Folkhälsomyndigheten genomför undersökningen "Folkhälsa på lika villkor" och där skattar hässleholmarna sitt hälsotillstånd i snitt med övriga Skåne, men sämre än riket i övrigt.

Andelen överviktiga har ökat de senaste 20 åren. Andelen överviktiga i Hässleholm ligger över såväl rikssnittet som övriga Skåne. 56,3 procent av invånarna har övervikt eller fetma. Män tenderar att vara mer överviktiga än kvinnor i Hässleholm. Stillasittandet ökar i Skåne och övriga Sverige. Andelen vuxna som uppger att de är fysiskt aktiva minst 150 minuter i veckan är 64 procent i Hässleholm och 65,4 procent i Skåne. I Hässleholm är det fler som röker dagligen än rikssnittet, 7 procent jämfört med 5 procent.

I "Folkhälsoenkät Skåne" som genomförs av Region Skåne uppger 84,9 procent av skåningarna att de upplever ett gott psykiskt välbefinnande. Det är i linje med resultatet för Hässleholm. Andelen med diagnostiserad depression är 3,5 procent i Skåne och 3 procent för Hässleholm.

Skateparken i Hässleholm. Foto: InPhokus by Funke

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Kommunkoncernens verksamhet medför risker som i varierande omfattning kan påverka ekonomin negativt. De kan delas in i omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker. Nedan redovisas de mest väsentliga riskerna. ■

OMVÄRLDSRISKER

Den demografiska utmaningen är en av de mest väsentliga omvärldsriskerna. Enligt kommunens senaste befolkningsprognos kommer kommunen ha en snabb ökning av andelen personer över 80 år. En ökning på cirka 25 procent fram till år 2033. Andelen barn och unga (0–19 år) kommer att öka med cirka 2 procent medan personer i arbetsför ålder endast ökar med 0,5 procent. Snabbt ökande antal äldre innebär större behov av äldreomsorg.

Det säkerhetspolitiska läget förändrades i Europa och Sveriges närområde under 2022 genom Rysslands invasion av Ukraina. Det har skapat en osäker omvärld och skärpta krav på att kommunens samhällsviktiga verksamheter ska kunna stå robusta. För att skapa en god beredskap, krishantering och säkerhet för människor som bor, verkar eller vistas i kommunen ska vi arbeta systematiskt med säkerheten. Det innebär att vi anmäler incidenter och arbetar förebyggande med bland annat risk- och sårbarhetsanalyser, krisberedskap, informationssäkerhet och fysisk säkerhet.

VERKSAMHETSRIKER

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Den mest väsentliga verksamhetsrisken är kompetensförsörjningen som är en nyckelfråga för kommunen och är en riskfaktor som kan få väsentlig påverkan på verksamheten. Kompetensförsörjningen är en utmaning de kommande åren med betydande pensionsavgångar, en brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera specifika yrkesgrupper. Den ökade konkurrensen om kompetens innebär att kommunen måste agera som en attraktiv arbetsgivare.

En kontinuerlig och medveten strategisk insats kommer ske för att utforska nya lösningar och arbetssätt inom kompetensförsörjning, både på övergripande kommunal nivå och inom olika förvaltningar. Det är inte bara en fråga om att öka antalet anställda, utan snarare att införa innovativa arbetssätt och organisatoriska förändringar för att bli en mer attraktiv arbetsgivare. Det är också viktigt att identifiera och utveckla befintlig kompetens hos våra medarbetare. Kommunen strävar efter att erbjuda flexibla arbetsformer och en inspirerande arbetsmiljö som främjar välbefinnande.

FINANSIELLA RISKER

FINANSIERINGSRISK

Finansieringsrisk är risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. För att minska finansieringsrisken arbetar kommunkoncernen aktivt med att hantera förfallostrukturen. Förfallostrukturen för kommunkoncernens låneportfölj ska vara fördelad på olika tidsperioder och harmonisera med förväntat kapitalbehov. Länestockens genomsnittliga räntebindningstid bör vara 1-3 år, med ett riktvärde på 2 år. På balansdagen uppgick snitträntan på

koncernens lån till 2,21 procent med en genomsnittlig räntebindningstid på 1,05 år och för kommunen uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 0,82 år och den genomsnittliga räntan till 2,88 procent.

KREDITRISK

Kreditrisk är risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Kommunen har ingen direkt kreditrisk då kommunen inte har någon direkt utlåning. Däremot finns en kreditrisk i ränteportföljen inom kommunens egna förvaltade pensionsmedel. Den risken regleras/begränsas i Placeringsregler för pensionsmedelförvaltning och den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är P-2/A-2 eller BBB-/Baa3 hos kreditvärderingsinstitutet Standard and Poor's och Moody's.

LIKVIDITETSRIK

Likviditetsrisk är risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning. Likviditetsriskerna begränsas genom val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas. Kommunen har ingen direkt likviditetsrisk då kommunen inte har någon direkt utlåning. När det gäller likviditetsrisken i kommunens egna förvaltade pensionsmedel regleras/begränsas det i Placeringsregler för pensionsmedelförvaltning. Kommunen hade per 31 december 151,0 mnkr i en kortfristig placering inom de egna förvaltade pensionsmedlen, vilken kan omsättas i likvida medel omgående.

VALUTARISK

Valutarisk är risken för värdeförändring av en valuta i förhållande till andra valutor. Kommunen har normalt inga betydande valutapositioner och därmed ingen valutarisk. Aktieportföljens medel får placeras i noterade aktier i Norden samt i globala aktiefonder väldiversifierade från Norden, vilket kan innebära exponering mot andra valutor. Enligt placeringsreglerna får valutasäkring mot SEK göras för att minska valutarisken.

RÄNTERISK

Ränterisk är risken att en ränteuppgång ökar kommunens räntekostnader eller risken för en negativ effekt i de räntebärande placeringarnas marknadsvärde vid en förändring av det allmänna ränteläget. Ränte- och kursriskerna minimeras dels genom begränsning av vilka instrument som är tillåtna dels genom spridning av bindningstider. Kommunkoncernen ska ha en sådan räntebindningsstruktur att en ränteändring på 1 procent aldrig kan slå igenom med mer än 0,5 procent under ett år. Detta innebär att högst halva låneskulden får placeras med rörlig ränta. Koncernens långfristiga banklån uppgick till 3 524 mnkr (3 251), varav bolagen svarade för 2 351 (2 151). På balansdagen låg 1 668 mnkr av lånen med rörlig ränta, och i övrigt kommer 574 mnkr att räntejusteras inom ett år. En ränteökning på 1 procent beräknas öka räntekostnaderna med 16,5 mnkr eller 0,46 procent i förhållande till låneskulden. Kommunens låneskuld uppgick till 1 339 mnkr. Den främsta orsaken till att låneskulden ökat är en omfattande investeringsverksamhet. Via koncernkontot lånade kommunen på balansdagen 139,4 mnkr av sina dotterbolag. I övrigt lånades 1 100 mnkr i bank med rörlig ränta och 100 mnkr med bunden ränta. ■

Pensionsförpliktelser

Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande uppgående till 969,8 mnkr. Den största delen av pensionsåtagandet utgörs av pensionsförpliktelser som redovisas som en ansvarsförbindelse. Den uppgår till 861,5 mnkr, vilket utgör 89 procent av kommunens pensionsåtagande. De kommunala bolagen betalar löpande in premier och har i övrigt inga pensionsförpliktelser.

Avsättning för pensioner i balansräkningen uppgår till 108,3 mnkr. Denna post består av intjänad pensionsrätt, särskild ålderspension för räddningspersonal, efterlevandepensioner samt visstidspension.

Den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP) inklusive löneskatt tryggas genom försäkring hos KPA. Det innebär att kommunen årligen betalar en försäkringspremie.

Kommunens pensionsförpliktelse ökade med 14,9 mnkr under 2023, vilket framför allt beror på den höga inflationen.

Pensionsförpliktelse	2023	2022
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	969,8	954,9
a. varav avsättning för pensioner inkl. särskild löneskatt	108,3	105,2
b. varav ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	861,5	849,7
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	329,4	255,6
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring)	1 299,2	1 210,5
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	399,9	298,2
a. varav överskottsmedel	0	0
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	1 369,4	1 260,3
8. Summa förvaltade pensionsmedel	1 769,3	1 558,5
Finansiering		
9. Återlånade medel	-470,1	-348,0
10. Konsolideringsgrad	136%	129%

UPPLYSNING AVSEENDE EGNA FÖRVALTADE PENSIONSMEDEL

De egna förvaltade pensionsmedlen hade per 31 december ett marknadsvärde på 1 369,4 mnkr. Värdeutvecklingen sedan årsskiftet är 109,1 mnkr, vilket motsvarar en ökning på 8,7 procent. Målet med pensionsmedlen är att tillgångarna över rullande femårsperioder minst ska ge en genomsnittlig real årlig avkastning på 2,5 procentenheter per år. KPI + 2,5 procentenheter per år utgör totalportföljens referensavkastning och uppgick till 37,7 procentenheter för den senaste rullande femårsperioden. Portföljens avkastning för den senaste femårsperioden uppgick till 38,3 procent, vilket innebär att avkastningsmålet uppfyllts.

Från och med 2016 återinvesteras inte längre utdelningar och kupongröntor i portföljen utan utbetalas till kommunen. Dessa uppgick till 16,7 mnkr, vilket var 8,3 mnkr lägre än budget. Den totala avkastningen uppgick till 125,8 mnkr.

Avkastningen beror framför allt på högre realiserade vinster i aktieportföljen på 41,6 mnkr än vad som bokades upp i bokslut 2022 samt på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 33,0 mnkr.

Kapitalet är placerat i tillgångsslagen nordiska aktier, globala aktier placerade i fond, svenska räntebärande värdepapper, svenska kreditobligationer placerade i fond samt en kortfristig placering på bankkonto. I tabellen nedan framgår marknadsvärdet samt avkastning per portfölj per den 31 december 2023.

(mnkr)	Marknadsvärde	Avkastning
Aktieportfölj	622,2	79,4
Ränteportfölj	596,2	25,4
Kortfristig placering	151,0	4,3
Totalt	1 369,4	109,1

Kapitalet och dess avkastning ska långsiktigt minska pensionskostnadernas belastning på kommunens resultat samt utjämna likviditetsbelastningen till följd av pensionsutbetalningar. Pensionskapitalets marknadsvärde per den 31 december 2023 täcker cirka 141 procent (132) av pensionsförpliktelser som inte tryggats genom försäkring. ■

Foto: Sarah Berg

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den kommunala demokratin gör det möjligt för kommunens invånare att vara delaktiga i samhällsutvecklingen. I Sverige har kommunerna ett stort ansvar för välfärd och samhällsservice genom det kommunala uppdraget och självstyret. Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige och fungerar som kommunens riksdag. Vart fjärde år är det kommunval och då väljer hässleholmarna sina representanter till fullmäktige. Kommunstyrelse, som kan liknas med kommunens regering, leder, samordnar kommunens arbete framåt och har även uppsikt över de kommunala bolagen och nämndernas verksamheter. ■

Så styrs Hässleholm

VÅR STYRMODELL

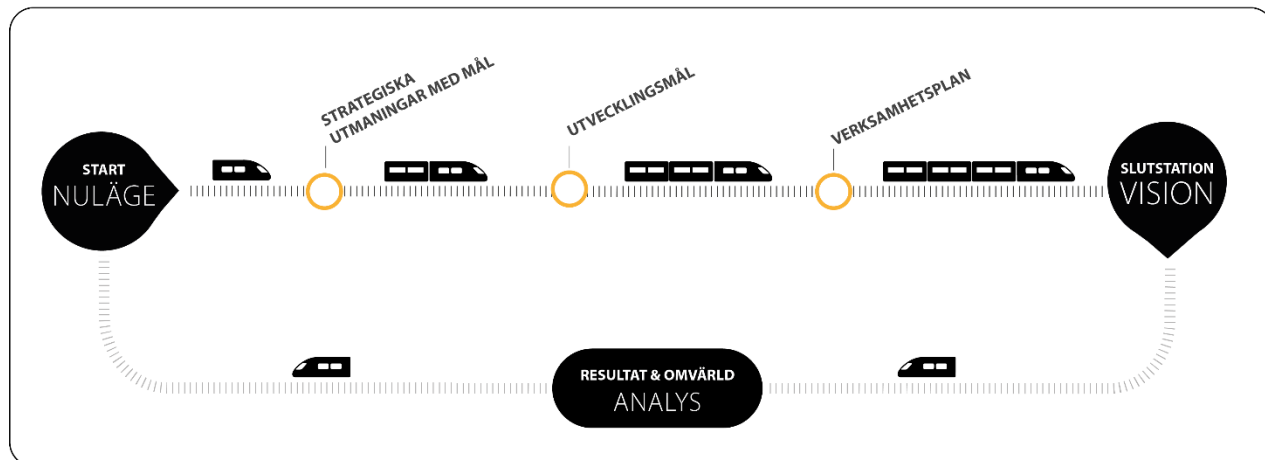
I det politiska uppdraget ingår att prioritera och styra resurser för att skapa största möjliga mervärde för dem som bor och verkar i Hässleholms kommun. Styrmodellen fungerar som ett verktyg för att säkerställa att den politiska viljeyttringen får genomslagskraft i verksamheterna, att verksamheterna håller god kvalitet och att en god ekonomisk hållning säkras i hela organisationen. Styrmodellen håller ihop delarna och skapar en röd tråd från den politiska visionen till det dagliga arbetet som utförs för medborgarna i kommunens olika verksamheter.

strategiska utmaningar som gäller under minst fyra år. Till varje utmaning kopplas ett mindre antal övergripande mål som kommunkoncernen gemensamt ska arbeta för att nå.

UTVECKLINGSMÅL

Utifrån de strategiska utmaningarna med övergripande mål för kommunkoncernen har nämnderna i uppdrag att analysera hur de, utifrån sitt grunduppdrag, kan bidra till att målen uppfylls och sätta utvecklingsmål för detta arbete. Genom nuläges- och omvärldsanalys som grund kvalitetssäkrar nämnderna leveransen i sitt grunduppdrag och identifierar brister och avvikelser samt behov av utveckling för att leverera ännu bättre verksamhet till de som bor och verkar i Hässleholm. Nämnderna sätter därför utvecklingsmål även utifrån detta arbete. Eftersom utvecklingsmålen har en tydlig

STYRMODELL

SLUTSTATION – VISION

Visionen beskriver hur det ska vara i Hässleholm i framtiden och pekar ut den långsiktiga riktningen för hela kommunkoncernens arbete.

START – NULÄGE

Genom att ha koll på nuläget i våra verksamheter är det lättare att identifiera vilka utmaningar och möjligheter som kommunen står inför. Samtliga förvaltningar gör en nulägesanalys utifrån sitt grunduppdrag. De huvudsakliga resultaten från analysen sammanfattas i en nulägeskarta som blir ett underlag i politikens planeringsarbete.

STRATEGISKA UTMANINGAR MED MÅL

Utifrån ett helhetsperspektiv prioriterar kommunfullmäktige vad kommunen behöver fokusera särskilt på under mandatperioden. Prioriteringarna samlas i ett mindre antal

koppling till nämndernas interna resursfördelning fastställs mål och internbudget vid samma tillfälle i en nämndplan.

VERKSAMHETSPLAN

Med utgångspunkt i nämndens utvecklingsmål, de ekonomiska förutsättningarna och nuläges- och omvärldsanalys ansvarar förvaltningen för att ta fram en verksamhetsplan. Planen beskriver hur verksamheten ska arbeta i riktning mot målen. Verksamhetsplanen är förvaltningens verktyg i utvecklingsarbetet och därför kan aktiviteter revideras eller bytas ut under året.

Årshjulet

Under året arbetar vi med planering och uppföljning. Detta arbete illustreras i ett årshjul.

PLANERING

Den politiska planeringen omfattar prioritering av strategiska utmaningar med övergripande mål för mandatperioden och fastställande av drift- och investeringsbudget för Hässleholms kommun.

I mars bjuder kommunstyrelsen in nämnder och förvaltningschefer samt de kommunala bolagen till en *nulägesdialog* som handlar om nuläget och identifierade utmaningar i våra olika verksamheter. I juni beslutar kommunfullmäktige om inriktning och ekonomisk tilldelning i drift- och investeringsbudgeten (Strategisk plan med budget och flerårsplan).

Under våren och hösten bjuder kommunstyrelsens arbetsutskott in de helägda bolagen till en dialog utifrån ägardirektiven och de strategiska utmaningarna som prioriterats för mandatperioden.

I november fastställer nämnderna nämndplan med utvecklingsmål och internbudget. I samband med detta tar förvaltningen fram sin verksamhetsplan.

UPPFÖLJNING

Uppföljning görs genom att verksamhet, mål och ekonomi följs upp och analyseras i nämnderna och de kommunala bolagen.

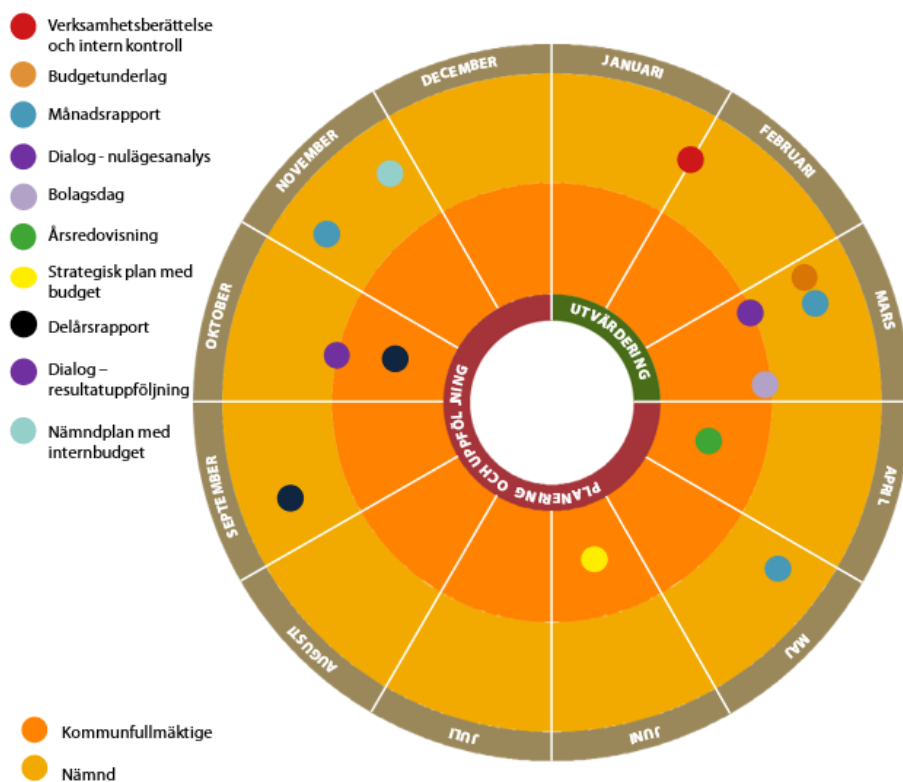
Tre gånger om året redovisar nämnderna en månadsuppföljning med ekonomisk prognos för helåret till kommun-

styrelsen. Delårsrapporten avser perioden januari – augusti och innehåller en kommunövergripande redovisning av verksamhetens utveckling och ekonomiska resultat hittills under året. I samband med delårsbokslutet bjuder kommunstyrelsens arbetsutskott in nämndernas arbetsutskott och förvaltningschefer till en *resultatdialog* utifrån prognosen som presenteras i delårsbokslutet. Fokus för dialogen är också kommunens strategiska utmaningar och pågående arbete för att nå de övergripande målen.

Årsredovisningen motsvarar delårsrapporten men omfattar hela året. Årsredovisningen innehåller nämndernas verksamhetsberättelser där utvecklingsmålen och det ekonomiska utfallet för helåret följs upp. De kommunala bolagen redovisar också verksamhetsberättelse och resultaträkning för året. Måluppfyllelsen och arbetet med de strategiska utmaningarna för året redovisas på koncernnivå.

INTERN KONTROLL

Intern kontroll är en del av nämndernas arbete med kvalitetssäkring. Varje nämnd godkänner årligen en intern kontrollplan som bygger på en risk- och väsentlighetsanalys av de huvudsakliga arbetsmomenten som ingår i nämndens uppdrag. Analysen kompletteras med en granskningsrapport som innehåller resultatet av föregående års interna kontroll.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är förutsättningar för god ekonomisk hushållning. I det här stycket redovisas måluppfyllelsen i de övergripande målen för kommunkoncernen som har betydelse för bedömningen av god ekonomisk hushållning. ■

Strategiska utmaningar och mål 2023–2026

”Hässleholms kommun är en viktig knutpunkt i Sverige. Här mäts människor för att leva, uppleva, arbeta och lära i en kommun präglad av förändring och med en ambition att utvecklas.”

VISION HÄSSLEHOLMS KOMMUN

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska utmaningar och sju mål som anger inriktningen för kommunkoncernens arbete. Utgångspunkten är Hässleholms vision och de utmaningar vi står inför. Bedömningen av god ekonomisk hushållning i Hässleholms kommun görs genom en sammanvägning av de övergripande målen inom de strategiska utmaningarna samt kommunens finansiella resultat för 2023. Den samlade bedömningen visar att Hässleholms kommun inte når upp till kravet om god ekonomisk hushållning.

Utmaningarna är långsiktiga och bygger på aktivt utvecklingsarbete över tid. Bedömningen är att arbetet mot de

övergripande målen inom de strategiska utmaningarna är påbörjat, men att utvecklingsarbetet behöver stärkas inom samtliga områden under kommande år. På kommande sidor ges en redovisning av utvalda delar av arbetet under året, en sammanfattande analys av måluppfyllelsen och vilka resultat som uppnåtts hittills. Måluppfyllelsen analyseras utifrån en sammanfattande bedömning av det kommunövergripande arbetet inom utmaningarna, nämndernas uppföljning av utvecklingsmålen kopplat till respektive utmaning samt nationella och kommunala indikatorer som kopplats till utmaningarna.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen inom de strategiska utmaningarna redovisas enligt följande:

		
STARK UTVECKLING I MÅLAR- BETET	UTVECKLING INOM VISSA OMRÅDEN I MÅLARBETET	INGEN ELLER SVAG UTVECK- LING I MÅLARBETET

Hållbar ekonomisk utveckling

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för att säkra människors jobb och sociala trygghet. Vi har ett ansvar för kommande generationer genom att kostnaderna idag inte ska vara större än intäkterna. Samtidigt ska vi skapa utrymme för kvalitetsförbättringar och investera i utvecklingen av Hässleholms kommun. Varje skattekrona ska användas på ett effektivt sätt.

ÖVERGRIPANDE MÅL	MÅLUPPFYLLELSE
<ul style="list-style-type: none">Hässleholms kommunkoncern har tydliga finansiella mål för hela verksamheten som bidrar till en långsiktigt god ekonomisk hushållning.	 <p>Den samlade bedömningen är att Hässleholms kommun inte når upp till kravet om god ekonomisk hushållning. Utvecklingen för att stärka arbetet med god ekonomisk hushållning har dock påbörjats. Den samlade bedömningen visar vidare att Hässleholms kommun har påbörjat utvecklingsarbetet mot måluppfyllelse.</p> <p>Resultaten i indikatorer och tendenser visar att kommunkoncernen behöver arbeta fokuserat och växla upp utvecklingsarbetet under kommande år.</p>

ÅRETS ARBETE

Ett första steg i utvecklingen att stärka kommunkoncernens arbete med god ekonomisk hushållning är att ta fram nya riktlinjer med långsiktiga och tydliga finansiella mål för verksamheten. Som ett led i det arbetet har SKR, på uppdrag av kommunstyrelsen, genomfört en objektiv analys av kommunens ekonomiska situation och verksamhetens kostnader. Analysen kommer bland annat att användas som ett underlag i arbetet att formulera förslag till nya finansiella mål.

Utifrån ett fortsatt kärvt ekonomiskt läge inför arbetet med budget 2024 och 2025 har förvaltningarna presenterat åtgärder och effektiviseringar samt beskrivit konsekvenser

SAMLAD ANALYS AV ARBETET

Hässleholms kommun bedömer en god ekonomisk hushållning som en sammanvägning av kommunens övergripande mål och finansiella resultat. De finansiella resultaten väger tungt vid bedömningen. En förutsättning för ekonomisk hushållning är att verksamheternas nettokostnader inte bör öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Ytterligare en förutsättning för en god ekonomisk hushållning är god budgetföljsamhet i verksamheterna. Kommunen måste vara vaksam på den ekonomiska utvecklingen. Det är viktigt att följa, och vid behov åtgärda, eventuella obalanser i kärnverksamheterna som kan uppstå bland annat genom volymförändringar, demografiska förändringar, ökade behov och bristande förmåga till omställning. Även höga investeringsnivåer med ökad låneskuld och kapitalkostnader, kan urholka det ekonomiska handlingsutrymmet som krävs för en sund ekonomi.

En viktig förutsättning för god ekonomi är en god kostnads kontroll vilket innebär att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. För att långsiktigt ha en god ekonomi måste skatteintäkternas ökningstakt vara större än

utifrån olika scenarios. Syftet med det nya arbetssättet är att ge politiken ett mer konkret underlag att utgå ifrån i budgetberedningsarbetet. Kommunens ledningsgrupp kompletterade underlaget med ett antal möjliga kommunövergripande effektiviseringar utifrån olika fokusområden som lokalförsörjning och energieffektivisering.

Som ett led i att skapa bättre kostnads kontroll har ett flertal förvaltningar börjat utveckla arbetet med ekonomisk uppföljning och prognos på verksamhetsnivå, bland annat via kontinuerliga budget- och uppföljningsdialoger och ett större fokus på prognossäkerhet.

nettokostnadernas. Om nyckeltalet överstiger 100 procent betyder det att kostnaderna överstiger intäkterna och en försämrad nettokostnadsandel över tid är en varningssignal om att utvecklingen går mot obalans eller ökad obalans mellan löpande intäkter och kostnader. Under många år har utvecklingen varit negativ, endast vid tre tillfällen under den senaste 10-årsperioden har nettokostnadsandelen understigit 99 procent. År 2023 är inget undantag. Nettokostnadsandelen uppgår till 100,4 procent för 2023, vilket innebär att verksamheternas nettokostnader i förhållande till skatteintäkter inte når upp till förväntad resultatnivå. För att komma ner till 99 procent behöver nettokostnaderna minska med 50 mnkr. Sett över en tioårsperiod har den genomsnittliga nettokostnadsandelen uppgått till 100,4 procent.

Ytterligare en förutsättning för en ekonomi i balans är god budgetföljsamhet i verksamheterna. Medelvärdet för nämndernas budgetavvikelse den senaste 10-årsperioden ligger på en avvikelse på -0,6 procent. Avvikelsen för 2023

uppgår till +0,1 procent, vilket motsvarar 2,9 mnkr vilket får ses som en förbättring – dels jämfört med senaste åren, dels i förhållande till medelvärdet för den senaste 10-årsperioden.

En samlad bedömning visar på en omfattande investeringsverksamhet. Om självfinansieringsgraden av

investeringar ska öka måste investeringstakten framgent dämpas och/eller att årets resultat förbättras. Självfinansieringsgraden för 2023 uppgår till 51 procent.

Den samlade bedömningen visar att Hässleholms kommun inte når upp till kravet om god ekonomisk hushållning.

INDIKATORER	FÖRVÄNTAD RESULTATNIVÅ	FÖREGÅENDE MÄTNING (2022)	SENASTE MÄTNING (2023)	TREND
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkterna, andel	Minskning (under 99 procent)	98,5 procent	100,4 procent	⬇️
Kommunstyrelsens och nämndernas samlade budgetföljsamhet, andel	Förbättring/budget i balans	Budgetavvikelse: 0,1 procent	Budgetavvikelse: 0,1 procent	⬆️
Självfinansieringsgrad av investeringar – årets resultat (exkl. avkastning på pensionskapitalet som återinvesterats) i förhållande till nettoinvesteringar, andel	Ökning	77 procent	51 procent	⬇️

En attraktiv plats för medborgare och företag

I Hässleholms kommun erbjuds både stad och landsbygd. Vi har nära till natursköna miljöer, samtidigt som omvärlden är nära Hässleholm eftersom vi är en knutpunkt. Vi vill stärka attraktionskraften kring vår plats och den gemensamma riktningen framåt.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- Hässleholms kommun är en attraktiv kommun att bo i och har ett gott företagsklimat.
- Hässleholm kommuns vision stakar ut den gemensamma riktningen framåt.

MÅLUPPFYLLELSE

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de övergripande målen. Resultatet och tendenserna i indikatorerna speglar utvecklingen.

Uppföljningen visar vidare att förvaltningar och bolag behöver gå mer i takt och utveckla arbetet i riktning mot målen tillsammans.

ÅRETS ARBETE

Företagsklimatet och företagarnas syn på Hässleholms kommun följs upp via nationella mätningar. 2023- års In-siktsmätning presenteras först under våren 2024. Svenskt Näringslivs undersökning presenteras årligen och rankar samtliga kommuner utifrån olika faktorer som syftar till att visa var i landet företag tycker att det är gynnsamt att starta och driva företag. I år landade Hässleholms kommun på plats 243, vilket är en förbättring jämfört 2022 års resultat, men som visar att frågor rörande företagsklimatet i kommunen behöver ytterligare fokus framöver. Det finns ett stort intresse från såväl företagare som föreningsföreträdare att diskutera och samverka kring frågor rör utvecklingen av kommunen som plats att bo och verka på samt besöka. En positiv befolknings- och näringsutveckling är av vikt för att klara kompetensförsörjningen och utvecklingen framåt.

Under hösten har även ett arbete med lokala träffar och dialoger samt tätortsvandringar inletts med fokus på näringslivets förutsättningar i stationsorterna. Andra aktiviteter för att stärka stödet till näringslivet och företagarna är uppstarten av en välfungerande lotsande funktion med ökad samordning inom de kommunala verksamheterna.

Inom miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen sker mycket av den myndighetsutövning som vänder sig till företag. Arbetet innebär bland annat att ge bra och lättillgänglig

information via hemsida och telefon, samt att erbjuda dialog under handläggningstidens gång fram till beslut. Det finns ett behov av att kunna erbjuda tillgänglig verksamhetsmark för företag att etablera sig på i Hässleholms kommun. Det har därför startats ett samarbetsforum där näringslivsavdelningen, tekniska förvaltningen och miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ingår i syfte att arbeta för att tillgängliggöra ytterligare verksamhetsmark.

Arbetsmarknadsförvaltningen har under året anordnat två studie- och jobbmässor i Hässleholm. Behovsinventeringar och mässor har bidragit till ett mer aktivt samarbete mellan näringsliv och kommun. Mässorna har bland annat möjliggjort individuell matchning av deltagare inskrivna på arbetsmarknadsenheten till olika arbetsgivare.

Utveckling av platsen Hässleholms kommun engagerar många aktörer i vår kommun. I samband med möten och sammankomster med företag, näringslivsföreträdare samt orternas föreningsföreträdare förs kontinuerligt dialoger om utvecklingsfrågor och utvecklingsområden kopplade till Hässleholm som plats. Erfarenheter inhämtas också löpande i dialog med andra kommuner. Ett viktigt inslag i arbetet med utveckling är att lyfta fram och främja ambassadörskap. Årligen sker detta bland annat genom att kora "Årets Hässleholmare".

SAMLAD ANALYS AV ARBETET

Att hela Hässleholms kommun ska vara en attraktiv plats engagerar såväl Hässleholms kommun som organisation som medborgare, föreningar och företag. Gott samarbete är därför en nyckel för att lyckas öka attraktionskraften ytterligare. Under året som gått har arbetet med näringslivsfrågor inom Hässleholms kommun breddats genom gemensamma genomgångar av de nationella mätningarnas resultat och arbete kring vilka möjligheter vi tillsammans har att utveckla företagsklimatet. Vidare arbete har handlat om allt från kontakter vid myndighetsutövning till hur vi kan vara en lotsande organisation och skapa bra

förutsättningar för såväl nya som redan etablerade företag. Framåt behöver Hässleholms kommun stärka sitt riktning-fokus för att attrahera såväl företag, kompetens och turist-näring till platsen.

Osäkerhetsfaktorer som krig i omvärlden, ränteläge och inflation påverkar förutsättningarna för näringslivet och utvecklingen avseende etablering och expansion framåt. Trots det osäkra läget finns en efterfrågan på tillgång till verksamhetsmark för etablering. Kommunkoncernens kapacitet att med snabbhet och ett gott bemötande kunna

hantera stora tillståndsprocesser ger en konkurrensfördel för Hässleholm och är en viktig del i arbetet att stärka företagsklimatet. Uppföljningen visar att förvaltningar och bolag

kan ta ytterligare steg i måluppfyllelsen genom mer samarbete framöver.

INDIKATORER	FÖRVÄNTAD RESULTATNIVÅ	FÖREGÅENDE MÄTNING (2021)	SENASTE MÄTNING (2022)	TREND
Företagsklimat enligt SKR:s Insiktsmätning, totalt Nöjd-Kund-Index	Ökning	NKI: 70	NKI: 73	⬇️
Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs mätning, ranking	Ökning	Plats: 253 (2022)	Plats: 243 (2023)	⬇️
Tillgänglig kommunal verksamhetsmark (för etablering av industri, handel, mm), kvm	Ökning	198 798 kvm (2022)	169 798 kvm (2023)	⬇️
SCB:s medborgarundersökning: Andel som anser att kommunen är en bra plats att bo oh leva på (andel)	Ökning	83 procent	86 procent	⬆️
Befolkningstillväxt i Hässleholms tätort, antal invånare	Ökning	19 561 (2022)	19 574 (2023)	➡️
Befolkningstillväxt utanför Hässleholms tätort, antal invånare	Ökning	32 748 (2022)	32 503 (2023)	➡️
Flyttningsöverskott Hässleholms kommun, antal invånare	Ökning	94	-30	⬇️

Livskvalitet och trygghet – hela livet

Tillit och trygghet går hand i hand. Vi vill ha en utveckling där både tillit och trygghet ökar i samhället. Människors säkerhet och trygghet handlar både om den faktiska utsattheten för brott och ytterst om den enskildes tillit till samhället, medmänniskor, upplevelse av social tillhörighet och delaktighet. Självförsörjning är en nyckel till delaktighet i samhället och en förutsättning för individens självständighet. Samtidigt ser vi att de sociala skillnaderna i samhället ökar. Fler grupper står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetslösheten är högst hos dem med låg utbildningsnivå. Vi vill vända trenden. Hässleholm ska vara en trygg plats där tilliten är hög.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- I Hässleholms kommun ska alla barn få bli sitt bästa och lägga grunden till ett självständigt liv.
- I Hässleholms kommun ges förutsättningar för fler invånare att komma i arbete.
- I Hässleholms kommun upplevs utemiljön som välkomnande och trygg.

MÅLUPPFYLLELSE

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de övergripande målen. Tendenserna i resultatindikatorerna visar behov av fortsatt utveckling inom samtliga områden.

Uppföljningen visar vidare att förvaltningar och bolag behöver gå mer i takt och utveckla arbetet i riktning mot målen tillsammans.

ÅRETS ARBETE

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram minskar i Hässleholms kommun. 75,8 procent av eleverna var behöriga medan kommunsnittet i Sverige är 82,6 procent. Resultatet efter genomförd lovskola är 79,3 procent. Det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 har sjunkit till 202,6. Riksgenomsnittet är 216,9. Andelen elever i årskurs 6 med lägst betyget E i matematik har minskat från 82,5 procent 2022 till 79,6 procent 2023. Andelen elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska ligger kvar på samma nivå (86,8 procent).

Inflödet av ärenden som rör barn har varit högt inom socialförvaltningen. Under året har förvaltningen tagit fram en modell för att arbeta fokuserat med utredning och insats för att undvika eller förkorta placeringar av barn och ungdomar. Ett samarbete har inletts med polisen för att i ett tidigt skede identifiera barn med normbrytande beteende. Tidig identifiering ger ökade möjligheter att erbjuda rätt insatser i god tid.

Fler barn från hushåll som lever på försörjningsstöd söker feriearbete, vilket visar att satsningarna på denna målgrupp ger effekt. Vidare har arbetsmarknadsenheten och enheten för ekonomiskt bistånd ökat sitt samarbete för att motivera fler biståndstagare att delta i de yrkes- och utbildningsmässor som arbetsmarknaden anordnar. Antalet deltagare har mer än fördubblats sedan 2022.

Inom ekonomiskt bistånd har socialsekreterarna utökat tiden för det sociala arbetet med fokus på fördjupad kartläggning, planering och motivationsarbete. Ett internt pilotprojekt planeras för att hitta arbetsformer med gemensam

kartläggning, motiverande samtal och planering till självförsörjning. Pilotprojektet innehåller dels tidiga gemensamma insatser för självförsörjning, dels arbete tillsammans i team.

Inom SFI har rutiner utvecklats för kontinuerlig planering och uppföljning av studieplaner i syfte att tidigt identifiera individer med långsam progression. Fokus har även legat på att gemensamt utveckla arbetslivsinriktade språkfrämjande insatser. Vidare har mentorsuppdraget utvecklats med fokus på elevernas studiesituation och med målsättning att individen ska övergå i fortsatta studier eller arbete.

ReAgera är en förvaltningsövergripande, drog- och brottsförebyggande samverkansform mellan kommun och polis. Med uppdrag att på ett kunskapsbaserat arbetssätt verka för Hässleholmarnas upplevelse av trygghet och säkerhet, förebygga och minska brottslighet samt öka den gemensamma handlingsberedskapen. ReAgera arbetar i enlighet med den nya lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete för att skapa en gemensam lägesbild, analysera och definiera orsaker om det finns problem, finna åtgärder för att lösa problemen samt uppföljning. Vidare att ta fram strategier och metoder för att öka invånarnas säkerhet och trygghet samt motverka utanförskap och framför allt rekrytering till ungdomskriminalitet. För att skapa så bra lägesbilder som möjligt används ett verktyg som bland annat förvaltningar och det kommunala bostadsbolaget rapporterar i. Det skapar en bra grund att utgå ifrån i de fortsatta analyserna och planeringen av åtgärder.

SAMLAD ANALYS AV ARBETET

Satsningen "Samverkan för bästa skola" avslutades vid årsskiftet och ska slutrapporteras till Skolverket i början av 2024. Det har varit ett treårigt samarbete med Skolverket och Umeå universitet i syfte att skapa förutsättningar för alla barn och elever att ha en positiv kunskapsutveckling. Fyra strategier har tagits fram som kommer att utvärderas i förhållande till barn- och utbildningsförvaltningens nuläge och revideras vid behov. De effekter som kan ses idag är framför allt högre kvalitet i interna processer kopplade till det systematiska kvalitetsarbetet, vilket i sin tur ger bättre underlag för det utvecklingsarbete som behöver ske. Synliga effekter på elevernas studieresultat går däremot inte att urskilja ännu.

Inom ekonomiskt bistånd minskar andelen individer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Fler personer lämnar också

etableringsuppdraget och går till studier eller arbete. Arbetsmarknadsförvaltningen fokuserar mycket på gemensamma insatser och utvecklar nya arbetssätt att möta målgrupperna utifrån deras samlade behov.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det pågår ett stort antal utvecklingsarbeten i syfte att möta samtliga områden som pekas ut i utmaningen. Delar av det trygghetsskapande arbetet i Hässleholm spänner redan idag över flera förvaltningar och följer en arbetsmetod som gör att Hässleholms kommun tillsammans med andra aktörer skapar insatser som bygger på bästa möjliga evidens. Det behövs dock en högre grad av övergripande samordning i våra förvaltningar och nämnder inom fler områden framöver för att vi tillsammans ska nå en högre grad av målpuffyllelse.

INDIKATORER	FÖRVÄNTAD RESULTATNIVÅ	FÖREGÅENDE MÄTNING (2022)	SENASTE MÄTNING (2023)	TREND
Elever i åk 9, genomsnittligt meritvärde	Ökning	209,3	202,6	⬇️
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel	Ökning	77,9 procent	75,8 procent	➡️
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel	Ökning	63,8 procent	62,6 procent	⬇️
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel	Ökning	19 procent (2021)	29 procent (2022)	⬆️
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel	Minskning	52,5 procent (2021)	47,9 procent (2022)	⬆️
Arbetslöshet 18–64 år, årsmedelvärde, andel av befolkningen	Minskning	9,5 procent (2021)	7,9 procent (2022)	⬆️
SCB:s medborgarundersökning: Andel som känner sig trygga utomhus i området där de bor när det är mörkt	Ökning	66 procent (2021)	61 procent (2022)	⬇️
SCB:s medborgarundersökning: Andel som känner sig trygga utomhus i området där de bor när det är ljust ute	Ökning	92 procent (2021)	90 procent (2022)	➡️
Polisens trygghetsmätning: Index mellan 0–6, där lågt värde tyder på en hög upplevd trygghet	Minskning	2,03	2,05	➡️

Attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen inom kommuner och regioner är en utmaning kommande år med stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. Hårdare konkurrens om kompetens ställer ökade krav på Hässleholms kommun som en attraktiv arbetsgivare. Vi ska erbjuda flexibla arbetsätt och en frisk, kreativ arbetsmiljö. Ledare och medarbetare ges förutsättningar att utveckla välfärdsuppdraget.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- I Hässleholms kommunkoncern arbetar vi med tillit och medskapande där medarbetarna är delaktiga i utvecklingen av de tjänster och den service vi levererar.

MÅLUPPFYLLELSE

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till det övergripande målet. Tendenserna i resultatindikatorerna visar en svagt uppåtgående trend.

ÅRETS ARBETE

Årets medarbetarenkät besvarades av rekordmånga medarbetare och visar det högsta resultatet någonsin. Resultatet redovisas i ett HME-index (Hållbart medarbetarengagemang) utifrån de tre delområdena; motivation, ledning och styrning. 2023 redovisar ett samlat HME på 82,9 jämfört med 2022 års resultat på 78.

En frisk arbetsplats ger i sin tur god arbetsmiljö och en organisation rustad för att möta välfärdens utmaningar. I syfte att stärka ledarskapet i det främjande arbetsmiljöarbetet har därför arbetet fokuserats på åtta friskfaktorer som bygger på forskning inom kommun- och regionsektorn. Arbetet har genomförts med stöd av den partsgemensamma organisationen Suntarbetsliv. Kommunens ledningsgrupper har arbetat vidare med materialet och chefer har använt det på sina arbetsplatsträffar under året.

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning för offentlig sektor framöver. Inom barn- och utbildningsförvaltningen har man under året arbetat med att identifiera prioriterade aktiviteter inom kompetensförsörjning vilket lett till en ökad

SAMLAD ANALYS AV ARBETET

Resultaten från årets medarbetarenkät visar över lag höga resultat för 2023 vilket indikerar att medarbetarna trivs bra i Hässleholms kommun. Samtliga tre delområden, som handlar om möjligheterna att lära och utvecklas, hur relationen mellan chef och medarbetare fungerar samt i vilken grad medarbetare upplever att de vet vad som förväntas av dem i deras arbete och hur tydliga verksamhetens mål är, visar på högre resultat än tidigare års undersökningar. Trots detta svarar många medarbetare att de inte vill rekommendera Hässleholms kommun som arbetsgivare (-18 på en skala -100 till 100 där 100 är bäst). Behovet att stärka arbetsgivarvarumärket är sedan tidigare ett identifierat utvecklingsområde. En undersökning bland studenter i Kristianstad och en konkurrensanalys som genomförts visar att Hässleholms kommun är relativt anonym som arbetsgivare. Resultatet från medarbetarenkäten och analysen är pusselbitar i det kommunövergripande arbetet som påbörjats för att möta framtidens kompetensförsörjningsbehov och stärka arbetsgivarvarumärket.

delaktighet i frågor som rör arbetsmiljö, löneöversyn och uppdrag. Omsorgsförvaltningen har tillsatt en funktion med uppdrag att samordna förvaltningens arbete med kompetensutveckling och ta fram en plan för behoven framåt samt planera utbildningar utifrån behoven.

För att utveckla och skapa förutsättningar för ett bra ledarskap finns ett brett utbud av utbildningar att ta del av. Utbildningarna genomförs i samarbete med kommunerna i Skåne nordost. Ytterligare aktiviteter för att utveckla chefskapet har genomförts genom att skapa ett digitalt mötesforum för koncernens chefer, gemensam chefsdag och ett nytt kommunövergripande introduktionsprogram.

Inom arbetet med att synliggöra och stärka arbetsgivarvarumärket med målet att få en ökad igenkänning och träffsakerhet vid jobbannonseringar och marknadsföring, har workshops med medarbetare genomförts. En enkät har gått ut bland studenter på högskolan i Kristianstad om hur de uppfattar Hässleholm kommun som arbetsgivare.

Andelen heltidsanställda har ökat med en procentenhet jämfört 2022 från 62,8 procent till 63,8 procent. Ser man till andelen som faktiskt arbetar heltid så är den lägre, ca 55 procent. Färre kvinnor än män arbetar heltid. Inom omsorgsförvaltningen finns projektet heltidsresan där bland annat samarbete mellan enheterna i olika geografiska områden inom särskilt boende och ordinärt boende ger möjlighet till fler anställda med högre sysselsättningsgrad. Det är dock fortfarande den förvaltning där andelen heltidsanställningar är lägst. Inom tekniska förvaltningen arbetar cirka 180 medarbetare inom måltidsverksamheten. Av de anställda har 48 procent heltidsanställning, vilket är på samma nivå som 2022.

Den totala sjukfrånvaron för tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön uppgår vid årets slut till 7,0 procent vilket är en svag minskning jämfört 2022. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns. Kommunens långtids-sjukfrånvaro (60 dagar eller mer) har ökat med 6,3 procentenheter till 38,9 procent av den totala sjukfrånvaron. Ett

aktivt rehabiliteringsarbete är en förutsättning för att behålla låg sjukfrånvaro, men även tidigt förebyggande insatser som ska undvika att medarbetare blir sjukskrivna. Strategisk planering kring kompetensförsörjning utgår från den kommunövergripande planen och mynnar ut i aktiviteter både på övergripande nivå och förvaltningsnivå, och

bidrar både till att skapa förutsättningar för kompetensförsörjningen framåt och att stärka Hässleholms kommuns arbetsgivarvarumärke. Det kommer dock inte att räcka med att rekrytera fler, utan det behövs också nya arbetssätt och bra förutsättningar att behålla och utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare.

INDIKATORER	FÖRVÄNTAD RESULTATNIVÅ	FÖREGÅENDE MÄTNING (2022)	SENASTE MÄTNING (2023)	TREND
Heltidsanställda med månadslön, andel	Ökning	62,8 procent	63,8 procent	→
Medarbetarenkäten: HME-index (hållbart medarbetarengagemang) utifrån begreppen: motivation, ledning och styrning, samlat värde	Ökning	78	82,9	↑
Total sjukfrånvaro bland anställda med månadslön, andel	Minskning	7,4 procent	7,0 procent	→

Resultat och ekonomisk ställning

SAMMANFATTNING

Hässleholms kommunkoncern redovisade 2023 ett resultat på 91 mnkr (-31 mnkr 2022). Nettoomsättningen uppgick till 1 283 mnkr, varav bolagen 618 mnkr. För koncernens tillgångar redovisas ett värde på 8 240 mnkr, varav 3 163 mnkr låg i bolagen. 2023 gjordes nettoinvesteringar på 729 mnkr (601 mnkr 2022). Låneskulden ökade från 3 251 till 3 524 mnkr, varav bolagen 2 351 mnkr. Soliditeten minskade från 42,7 till 41,3 procent.

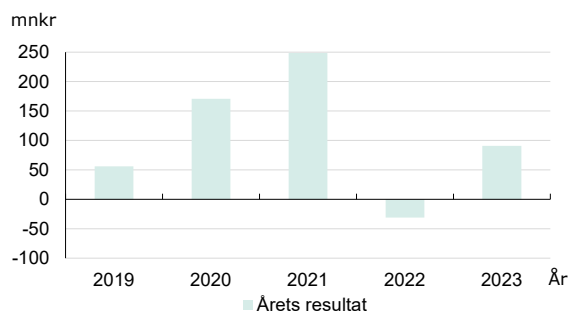
Kommunen redovisade ett positivt resultat för 2023 med 92,4 mnkr. Nämndernas avvikelse mot driftbudgeten blev +2,9 mnkr. Årets investeringsverksamhet uppgick till 361,3 mnkr, en avvikelse mot budget på 37,3 mnkr. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser uppgick till 40,1 procent och har minskat med 0,4 procentenheter jämfört med 2022.

RESULTAT OCH KAPACITET

I detta avsnitt analyseras resultatet, vilken balans som finns mellan kostnader och intäkter under året och över en femårsperiod samt den finansiella styrkan både i det kort-siktiga och långsiktiga perspektivet.

ÅRETS RESULTAT - KOMMUNKONCERNEN

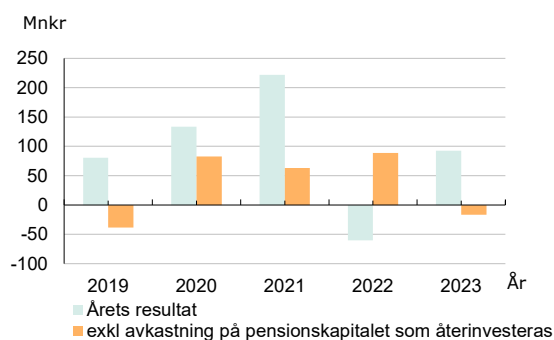
Koncernens konsoliderade resultat för 2023 uppgick till 91 mnkr (-31 mnkr för 2022). Efter eliminering av interna mellanhavanden stod kommunen för 168 mnkr, Hässleholm AB -29 mnkr och Hässleholm Miljö AB -42 mnkr. Alla enheter redovisade vinst efter finansnetto, utom Hässleholm Miljö AB (-8 mnkr).

ÅRETS RESULTAT - KOMMUNEN

Årets resultat uppgick till 92,4 mnkr, mot budgeterade -75,1 mnkr. Det innebär en positiv budgetavvikelse på 167,5 mnkr. Det beror framför allt på högre skatteintäkter och generella statsbidrag med 75,2 mnkr, högre realiserade vinster i aktieportföljen med 41,6 mnkr än vad som bokades upp i bokslut 2022 samt på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 33,0 mnkr.

I årets resultat ingår avkastning på pensionsmedel som återinvesterats med -109,1 mnkr. Årets resultat exklusive den avkastning på pensionsmedel som återinvesterats uppgick till -16,7 mnkr, vilket utgör -0,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

BUDGETAVVIKELSER

Nedan följer en förklaring av kommunens budgetavvikelser. Det upprättas ingen budget för kommunkoncernen.

De större budgetavvikelserna framgår i nedanstående tabell.

De större budgetavvikelserna (mnkr)

Avkastning på pensionsmedel	103,8
Skatteintäkter och generella statsbidrag	75,2
Kompensation ökade driftkostnader investeringar samt internränta	35,0
Nämndernas/förv. överskott inklusive revisionen	2,9
Reavinster/förluster	-18,2
Nedskrivningar och utrangeringar	-25,7

Den stora budgetavvikelsen avseende avkastning på pensionsmedel beror på högre realiserade vinster i aktieportföljen på 41,6 mnkr mer än vad som bokades upp i bokslut 2022, på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 33,0 mnkr samt på att de realiserade nettovinsterna uppgick till 30,6 mnkr. Utdelningar och kupongräntor uppgick endast till 16,7 mnkr jämfört med budgeterade 25,0 mnkr.

De egna skatteintäkterna visar en budgetavvikelse på +67,3 mnkr, vilket beror på en klart starkare utveckling av skatteunderlaget både för 2022 och 2023 jämfört med budget.

Anslaget för kompensation för ökade kapital- och driftkostnader i samband med investeringar med anslagstyp 1 visar ett stort överskott med anledning av att många investeringsprojekt försenats, att stor del av elstödet som kommunen fick har minskat lokalkostnaderna samt att tekniska förvaltningen i samband med höstrevideringen av internhyran underskattade vissa kostnader.

I budget 2023 budgeterades för reavinster vid försäljningar på 21,9 mnkr. Avvikelsen för reavinsterna kan i huvudsak tillskrivas att försäljning av Kyrkskolan till Hässleholm AB inte genomfördes, vilket resulterade i att de förväntade 12,9 mnkr i reavinst inte realiserades.

Ett omfattande arbete har genomförts på tekniska förvaltningen med att granska det som konterats som pågående projekt. Vid detta arbete identifierades en hel del äldre poster som behövde utrangeras motsvarande 18,6 mnkr samt skrivas ner motsvarande 7,2 mnkr.

Budgetavvikelsen för kommunens nämnder var +0,1 procent i relation till nämndernas nettobudget (inklusive revisionen) och uppgick till +2,9 mnkr. Tre av åtta nämnder/förvaltningar visade en negativ avvikelse mot budget; tekniska nämnden -15,3 mnkr, kultur- och fritidsnämnden -0,2 mnkr och socialnämnden -6,8 mnkr.

Nämnd/ förvaltning	Budget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	208,3	202,9	5,4
Teknisk nämnd	121,9	137,2	-15,3
Kommunrevision	2,0	2,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnd	161,4	155,1	6,3
Kultur- och fritidsnämnd	115,8	116,0	-0,2
Barn- och utbildningsnämnd	1 569,6	1 565,7	3,9
Socialnämnd	198,4	205,2	-6,8
Omsorgsnämnd	1 209,9	1 201,0	8,9
Miljö- och stadsbyggnadsnämnd	34,5	33,8	0,8
Summa	3 621,8	3 618,9	2,9

En kortfattad redovisning av nämndernas budgetavvikelse presenteras nedan. I nämndernas verksamhetsberättelser under avsnittet Årets resultat återfinns en utförligare beskrivning av driftbudgetavvikelsen.

Kommunstyrelsen redovisar ett budgetöverskott på 5,4 mnkr. Det finns överskott inom flera verksamhetsområden, med de mest betydande inom administrativ ledning, 2,3 mnkr, och ekonomistyrning, 0,9 mnkr. Överskottet inom administrativ ledning beror på en återhållsamhet på konsult- och utredningsmedel (1,1 mnkr) samt på att kommunledningsförvaltningen har genomfört en större kostnadsminskning 2023 (0,8 mnkr) än det krav som ställdes i budgeten för att anpassa inför 2024. Överskottet inom ekonomistyrning beror framför allt på en långtidssjukskrivning under en betydande del av året samt högre inköpsbonus än budgeterat.

Tekniska nämndens avvikelse på -15,3 mnkr beror framför allt på ett betydande underskott för lokalkostnaderna, -9,2 mnkr, vilka normalt regleras via internhyran. Vid höstrevisionen av internhyran underskattades vissa kostnader. Detta berodde dels på en inbyggd oförutsägbarhet, dels på en prognosmiss där hänsyn ej tagits fullt ut avseende släpande fakturor. Nämnden redovisar även underskott inom måltidsverksamheten med -4,5 mnkr. Underskottet beror bland annat på att effektiviseringskravet inom barn- och utbildningsförvaltningens kök på 2,1 mnkr inte kommer att regleras i ramarna förrän 2024. En stor utmaning för måltidsverksamheten ligger i att anpassa personalvolym i förhållande till tilldelad resurs, i synnerhet när det gäller bemanningen på mindre skolenheter där hänsyn även behöver tas till heltid som norm.

Arbetsmarknadsnämnden visar ett överskott på 6,3 mnkr, vilket främst härleds till att andelen hushåll som är i behov av försörjningsstöd minskat i förhållande till budget, men också till intäkter för projekt som beviljats för senare delen av året samt tjänstledigheter som inte ersatts fullt ut. Dock reduceras överskottet delvis på grund av lägre elevvolym

inom kvalificerad yrkesutbildning (YHS) samt ökade konsultkostnader och IT-kostnader.

Kultur- och fritidsnämnden visar ett budgetunderskott på 0,2 mnkr. Underskottet beror framför allt på Hovdala slotts verksamhet (-1,0 mnkr), där ökade personalkostnader, ökade kostnader för Boketorp såväl drift som projektform, advokatkostnader samt ökade kostnader för programverksamhet bidrog till underskottet. Ett större överskott finns inom simhallsverksamheten (+0,7 mnkr), vilket till största delen beror på lägre personalkostnader till följd av en sjukskrivning och en vakant tjänst.

Barn- och utbildningsnämndens avvikelse på +3,9 mnkr förklaras huvudsakligen av en positiv effekt av ny skolskjutsorganisation på 5,8 mnkr, ökade barnomsorgsavgifter 1,6 mnkr, återhållsamhet vid tillsättning av vakanta tjänster 1,5 mnkr, ökade kostnader för främst livsmedel i måltidsverksamheten -2,8 mnkr samt kostnadsökningar avseende IT -1,6 mnkr.

Socialnämndens avvikelse på -6,8 mnkr beror i huvudsak på underskott inom verksamhetsområdet barn- och unga (-12,3 mnkr). Det kommer av höga placeringskostnader. Det höga inflödet av ärenden under året har medfört en ökning i antal HVB och familjehemsplaceringar. Antalet familjehemsplaceringar nådde en nivå om 139 familjehemsplacerade barn i december, en ökning med 10 helårsplaceringar jämfört med samma period 2022. Volymökningen innebär i sin tur stora kostnadsökningar för verksamheten, vilket resulterar i en budgetavvikelse om -8,7 mnkr. Även antalet institutionsplaceringar har ökat jämfört med tidigare år och resulterat i att budgeten visar en avvikelse om cirka -5,6 mnkr. Verksamhetsområdet vuxen visar ett överskott till följd av sjukskrivningar, vakanser och minskade placeringskostnader. Budgeten för externa missbruksplaceringar visar på ett överskott om cirka 2,6 mnkr.

Omsorgsnämndens avvikelse på +8,9 mnkr förklaras främst av överskott inom särskilt boende på 8,9 mnkr, överskott inom funktionsstöd och service (FSS) på 7,7 mnkr och myndighetskontoret visar ett underskott på -4,8 mnkr. Överskottet inom särskilt boende förklaras av att statsbidrag kunnat finansiera fortsatt utfasning av delade turer, ökad bemanning och erbjudande av heltidstjänster i samband med rekrytering. Överskottet inom FSS beror på att verksamheten har fortsatt att strategiskt jobba med ett nytt arbetssätt för att minska personalkostnaderna på gruppboendena. Statsbidrag på 6 mnkr till inköp, tjänster samt habiliteringsersättning. Underskottet inom myndighetskontoret beror på fler köpta platser. Inom SÄBO har det i genomsnitt köpts 53 platser per månad jämfört med budgeterade 42 platser.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens avvikelse på 0,8 mnkr förklaras främst av en vakant tjänst som inte återbesatts vilket är en besparingsåtgärd med hänsyn taget till effektiviseringskravet i den beslutade strategiska planen för perioden 2023–2025. Överskottet beror också på fördröjning i rekrytering av både förvaltningschef samt en ny tjänst inom GIS-utveckling. Ett större underskott på -0,9 mnkr återfinns inom miljöverksamheten och beror på lägre intäkter än vad som budgeterats. Framför allt återfinns avdelningens intäktsunderskott inom ansökningar om enskilda avlopp samt värmepumpar.

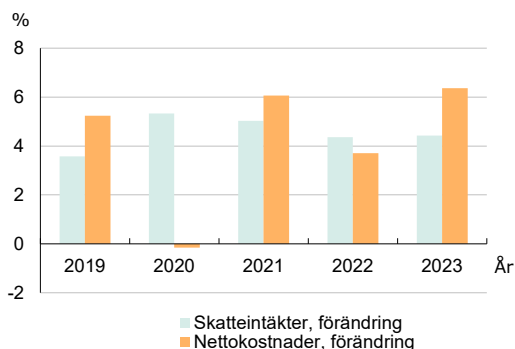
NETTOKOSTNADER OCH SKATTEINTÄKTER - KOMMUNEN

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnader bör inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Om kostnaderna ökar snabbare än intäkterna försämras naturligtvis resultatet. För att långsiktigt ha en ekonomi i balans måste skatteintäkternas ökningstakt vara större än nettokostnadernas.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag visar hur stor del av dessa som går åt till den löpande verksamheten. I diagrammet nedan redovisas hur ökningen för skatteintäkter och generella statsbidrag samt verksamhetens nettokostnad förhåller sig under den senaste femårsperioden. Under femårsperioden har skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 24,9 procent, varav 4,4 procent under 2023.

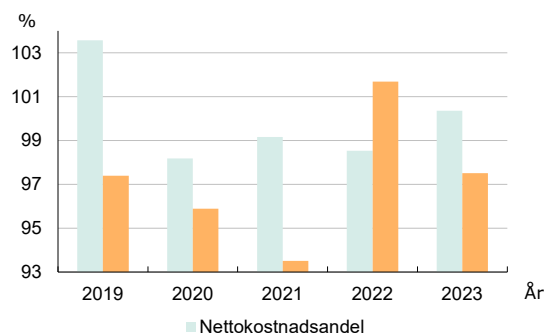
Verksamhetens nettokostnader har ökat med 22,9 procent under den senaste femårsperioden, varav 6,4 procent under 2023. Ökningen för 2023 kan främst härledas till ökade pensionskostnader med 119,3 mnkr på grund av kostnader för värdesäkring av pensionerna orsakade av en högre inflation men även av att ett nytt pensionsavtal infördes den 1 januari 2023. Personalkostnader exklusive pensioner ökade främst med anledning av årets löneöversyn. Beloppet för årets löneöversyn uppgick till 62,1 mnkr.

Inflationsnivån har lett till generellt stigande priser på bland annat energi, råvaror och livsmedel vilket påverkar priset på varor och tjänster som konsumeras i kommunal verksamhet.

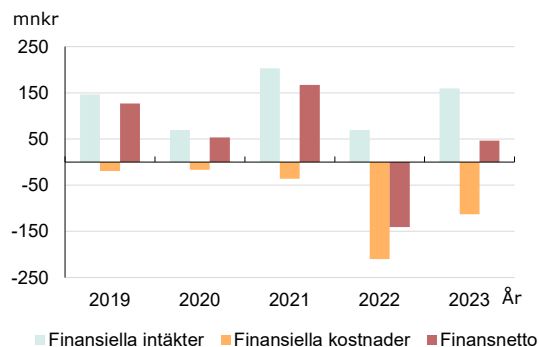
Verksamhetens nettokostnader för 2023 uppgick till 3 733,0 mnkr och kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas uppgå till 3 719,7 mnkr, vilket motsvarar en nettokostnadsandel på 100,4 procent (98,5). Medeltalet för nettokostnadsandelen den senaste tioårsperioden uppgick till 100,4 procent.

Om finansnettot inräknas i nettokostnaden beräknas nettokostnadsandelen till 97,5 procent 2023, jämfört med 101,7 procent 2022. I diagrammet nedan redovisas nettokostnadsandelen för åren 2019-2023. Finansnettot har under en följd av år lämnat ett positivt täckningsbidrag till verksamhetens nettokostnader med undantag för 2022 då aktie- och ränteportföljen sammantaget gav en stor negativ resultatpåverkan.

FINANSNETTO - KOMMUNKONCERNEN

Koncernens finansnetto ökade från -140 mnkr till 46 mnkr, varav kommunen svarade för 82 mnkr (-137) och bolagen -36 mnkr (-3). Ökningen beror framför allt på högre realiserade vinster i aktieportföljen med 41,6 mnkr än vad som bokades upp i bokslut 2022 samt på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 33,0 mnkr. I övrigt har finansiella kostnader ökat från 77 till 107 mnkr, främst på grund av höjda räntenivåer men även ökad upplåning.

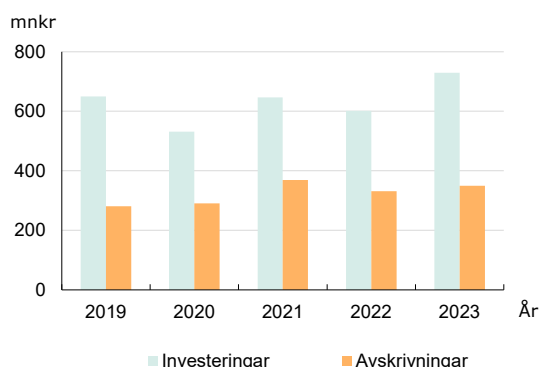

FINANSNETTO - KOMMUNEN

Finansnettot uppgick till 105,6 mnkr. Det var en positiv avvikelse mot budgeten på 99,8 mnkr. Avvikelsen beror främst på att avkastningen på pensionsmedlen blev 103,8 mnkr högre än budget. De finansiella intäkterna uppgick till 178,2 mnkr (84,8 mnkr) och de finansiella kostnaderna till 72,5 mnkr (194,7). Minskningen av de finansiella kostnaderna beror i huvudsak på högre realiserade vinster i aktieportföljen med 41,6 mnkr än vad som bokades upp i bokslut 2022 samt på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 33,0 mnkr.

INVESTERINGAR - KOMMUNKONCERNEN

Nettoinvesteringar har gjorts för 729 mnkr (601), medan avskrivningarna låg på 350 mnkr (331). Kommunen svarade för 361 mnkr (377) och bolagen för 368 mnkr (224).

INVESTERINGAR - KOMMUNEN

Årets investeringsverksamhet uppgick till 361,3 mnkr, vilket är 37,3 mnkr lägre än budgeterat. Det innebär en genomförandegrad på 90,7 procent. Inom tekniska nämndens verksamhet är det fem projekt med tillsammans en total negativ avvikelse mot budget på -81,6 mnkr. Räknas dessa fem projekt bort blir genomförandegraden endast 70,2 procent.

Investeringar, mnkr	Budget	Bokslut	+/-
Bruttoinvesteringar	398,6	361,3	37,3
Förutbetalda investeringsinkomster (skuldbokförda)	-7,0	-19,4	12,4
Nettoinvesteringar (bruttoinv. minus förutbetalda inv.inkomster)	391,6	341,9	49,7

Avseende projektet samordnad måltidsorganisation har endast köksombyggnad på HTS genomförts, Tyringe skola och Röke skola har projekterats samt har det skett visst utbyte av maskinell utrustning. Det medförde ett stort budgetöverskott på 38,9 mnkr. Tekniska nämnden har i uppdrag att ta fram en struktur för köksorganisationen med tillhörande investeringsplan vilket medfört förskjutning i investeringstakten.

Ridhusföreningen är inte längre intresserade av att sälja fastigheten till kommunen vilket innebär att projekt Ridhus Österås visar ett budgetöverskott på 17,9 mnkr. En ny lokaliseringstudie ska genomföras innan projektet kan återupptas.

Byggnandet av det nya badhuset i Hässleholm kom igång tidigare än planerat vilket innebär att 31,0 mnkr användes utöver budget 2023 istället för som planerat 2024.

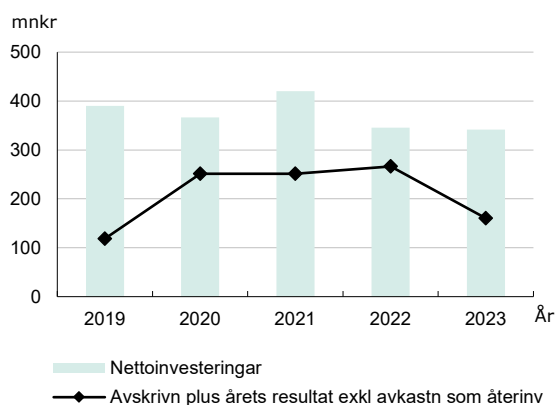

Nybyggnad av Silviaskolan var ett av kommunens större investeringsprojekt som färdigställdes under 2023. Foto: Jonny Persson.

Ventilations- och renoveringsarbetet på Hässleholms Tekniska skola hade stora brister i projekteringen vilket medfört ökade entreprenadkostnader och projektet överskred budgeten för 2023 med 12,6 mnkr.

Projektbudgeten för Grönängsskoleprojektet överskreds med anledning av pandemi och pågående krigssituation. För 2023 redovisades en negativ avvikelse mot budget på -18,1 mnkr.

Ökade investeringsutgifter i samband med om- och tillbyggnaden på Bjärnums skola ledde till en avvikelse mot budget 2023 på -9,4 mnkr. Byggnationen av skolan är avslutad, efterarbete pågår.

I diagrammet ovan åskådliggörs investeringsverksamheten för den senaste femårsperioden. Den svarta linjen visar avskrivningar samt årets resultat exkluderat för den avkastning på pensionsmedel som återinvesterats. För år 2023 uppgick detta belopp till 173 mnkr vilket kan jämföras med nettoinvesteringarna som uppgick till 341,9 mnkr.

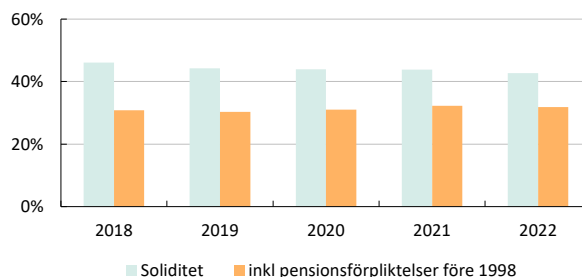
Kommunens större projekt under året framgår i tabellen nedan.

Investeringsprojekt	Inv.utgift (mnkr)
Reinvesteringar i fastigheter	64,1
Nytt badhus i Hässleholm	51,3
Grönängsskolan (nya lokaler för Silviaskolan, en ny förskola samt en gymnastikhall inom skolans område)	41,9
IT-utrustning, accesspunkter, servrar, switchar, chromebooks, iPads, wifi-installationer mm	30,2
Bjärnums skola, om- och tillbyggnation	23,3
Asfalteringsarbeten	20,6
Ventilations- och renoveringsarbete på Hässleholms Tekniska skola	12,6
Belysningsåtgärder inkl. energieffektivisering	12,3
Furutorpshallens (Sparbankshallens) om- och tillbyggnad	10,8
Familjens hus	10,6

SOLIDITET - KOMMUNKONCERNEN

Högre skuldsättning i bolagen ger utslag på koncernens soliditet som uppgick till 41,3 procent (42,7) jämfört med 56,5 procent för kommunen (57,4). Om hänsyn tas till

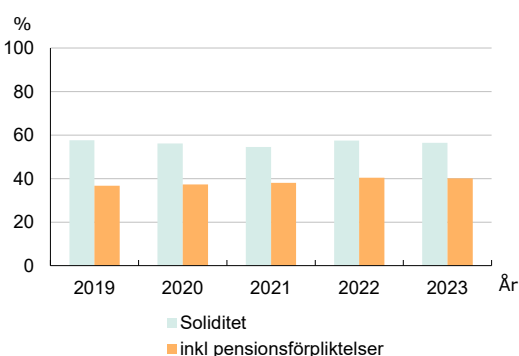
pensionsförpliktelser före 1998 på 861 mnkr, ligger den "verkliga" soliditeten för kommunkoncernen på 31,0 procent. Kommunkoncernens soliditet är något lägre jämfört med riket samt Skåne län. Riksgenomsnittet för 2022 låg på 41,4 procent (33,0 procent om pensionsförpliktelserna inräknas). Skåne läns genomsnittliga soliditet inklusive pensionsförpliktelserna 2022 för kommunkoncerner låg på 33 procent.

SOLIDITET - KOMMUNEN

Soliditeten är det viktigaste måttet på den ekonomiska styrkan på lång sikt. Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som finansierats genom driftsöverskott. Soliditeten påverkas av investeringsvolym, upplåning och resultatutveckling. Hög soliditet ger låga finansiella kostnader och större utrymme att bedriva verksamhet.

Soliditeten exklusive pensionsförpliktelserna minskade från 57,4 procent till 56,5 procent. Om hänsyn tas till pensionsförpliktelser före 1998 på 861 mnkr, som på grund av den kommunala redovisningslagen redovisas bland ansvarsförbindelser, ligger den "verkliga" soliditeten på 40,1 procent jämfört med 40,5 procent 2022. Kommunens soliditet står sig relativt bra vid en jämförelse med andra kommuner. Riksgenomsnittet för 2022 låg på 31,9 procent om pensionsförpliktelserna inräknas. Skåne läns genomsnittliga soliditet inklusive pensionsförpliktelserna för 2022 låg på 43 procent.

SKULDSÄTTNINGSGRAD - KOMMUNEN

Skuldsättningsgraden beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med skulder och avsättningar. Skuldsättningsgraden ökade från 42,6 procent till 43,5 procent. I huvudsak beror ökningen på att den långfristiga låneskulden ökade med 72,8 mnkr. Låneskuldens ökning beror på en omfattande investeringsverksamhet.

Skuldsättningsgrad, (mnkr)	2023	2022	+/-
Avsättning för pensioner	108,3	105,2	3,1
Övriga avsättningar	20,2	20,2	0,0
Låneskuld	1 339,4	1 266,5	72,8
Förutbetalda offentliga investeringsbidrag	81,4	64,8	16,6
Övriga långfristiga skulder	7,6	9,7	-2,1
Kortfristiga skulder	729,6	663,8	65,8
Skulder och avsättningar	2 286,5	2 130,2	156,3

KOMMUNALSKATT

Skatteintäkterna är kommunens dominerande intäktskälla (cirka 55 procent) och bestäms av skattesatsen och skatteunderlaget. Hässleholms kommuns skattesats 2023 var 21,20 vilket kan jämföras med medelskattesatsen i riket som var 20,67 och i Skåne som var 20,63. Hässleholm hade 2023 den sjunde högsta skattesatsen av 33 kommuner i Skåne. Vellinge hade lägst med 18,50 och Bromölla högst med 22,56. En skattekrone motsvarar cirka 120 mnkr, räknat på kommunens eget skatteunderlag 2023.

RISK OCH KONTROLL

I detta avsnitt analyseras vilka risker som finns som kan påverka kommunens resultat och kapacitet samt vilken kontroll som finns över den ekonomiska utvecklingen.

LIKVIDITET - KOMMUNEN

Likviditeten ger besked om kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Likviditeten hålls normalt på en låg nivå men ökade under 2023 från 18,1 mnkr till 68,0 mnkr.

Via koncernkontot lånade kommunen netto 139,4 mnkr från bolagen. Koncernens betalningsberedskap på kort sikt säkerställs genom en kredit på 100 mnkr på koncernkontot, varav 0 kr var utnyttjat.

PENSIONSKOSTNADER OCH PENSIONSSKULD - KOMMUNEN

Kommunens pensionskostnader uppgick till 361,7 miljoner kronor för 2023, vilket är en ökning med 127 mnkr jämfört med 2022. Det är framför allt kostnaderna för den förmånsbestämda ålderspensionen som ökat men även kostnaderna för den avgiftsbestämda ålderspensionen. Ökningen beror på värdesäkring av pensionerna orsakade av en högre inflation men även på att ett nytt pensionsavtal som infördes den 1 januari 2023.

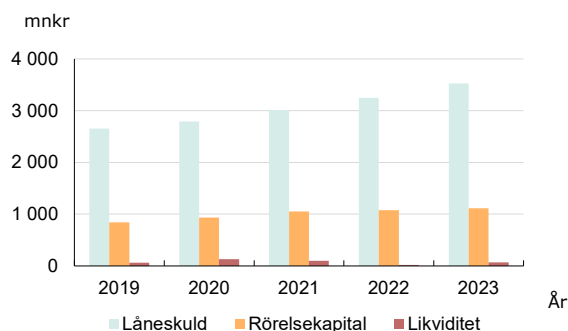
Pensionskostnader, resultatposter (mnkr)	2023	2022	+/-
Avgiftsbestämd ålderspension	130,1	92,7	37,4
Pensionsutbetalningar	55,4	52,5	2,9
Förmånsbestämd ålderspension	103,6	40,2	63,4
Pensionsavsättning	-5,7	3,3	-9,1
Ränta på pensionsavsättning	10,2	2,5	7,7
Löneskatt	67,8	43,3	24,5
Förvaltningsavgift KPA	0,2	0,2	0,0
Total pensionskostnad	361,7	234,7	127,0

Pensionsskuld, balansposter (mnkr)	2023	2022	+/-
Pensionsavsättning	108,3	105,2	3,1
Pensionsförmåner, kortfristig	87,1	96,4	-9,3
Ansvarsförbindelse	861,5	849,7	11,8
Total pensionsskuld	1 056,9	1 051,2	5,7

LÅNESKULD - KOMMUNKONCERNEN

Låneskulden är upptagen hos Kommuninvest och uppgick till 3 524 mnkr (3 251), varav bolagen svarade för 2 351 (2 151). På balansdagen låg 1 668 mnkr av lånen med rörlig ränta, och i övrigt kommer 574 mnkr att räntestöras inom ett år. En ränteökning på 1 procent beräknas öka räntekostnaderna med 16,5 mnkr eller 0,46 procent i förhållande till låneskulden (högst 0,5 procent enligt finansiell policy). På balansdagen uppgick snitträntan på koncernens lån till 2,21 procent med en genomsnittlig räntebindningstid på 1,05 år.

Kommuninvests upplåningsram för koncernen uppgick per den 31 december 2022 till 7 646 mnkr. Nettokoncernskulden (inklusive pensionsförpliktelser) uppgick till 4 213 mnkr. För närvarande beräknas ett kvarstående låneutrymme på 3 058 mnkr. Ny ram per den 31 december 2023 fastställs efter sommaren.

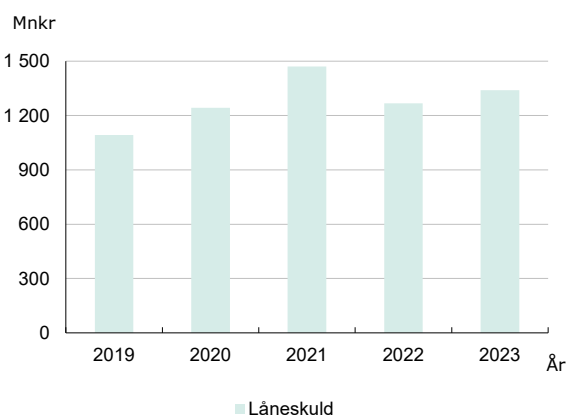
LÅNESKULD - KOMMUNEN

Låneskulden ökade med 72,8 mnkr till 1 339,4 mnkr. Den främsta orsaken till att låneskulden ökat är en omfattande investeringsverksamhet. Via koncernkontot lånade kommunen på balansdagen 139,4 mnkr av sina dotterbolag. I övrigt lånades 100 mnkr i bank med rörlig ränta och 100 mnkr med bunden ränta. Per den 31 december uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 0,82 år och den genomsnittliga räntan under 2023 var 2,88 procent.

Om- och tillbyggnad av Bjärnums skola är ett av kommunens större investeringsprojekt och som färdigställs under 2023. Foto: Jonny Persson.

I nedanstående diagram redovisas kommunens låneskuld under den senaste femårsperioden.

BORGENSÅTAGANDEN OCH ANSVARSFÖRBINDELSER - KOMMUNEN

Borgensåtaganden, (mnkr)	2023	2022	+/-
Kommunala företag	2 360,8	2 150,7	210,1
- varav Hässlehem AB	821,9	776,6	45,3
- varav Hässleholm Miljö AB	961,7	791,7	170,0
- varav Hässleholms Industribyggnads AB	158,2	188,4	-30,2
- varav Hässleholms Fibernät AB	419,0	394,0	25,0
Riksbyggen, brf Gäddastorp	6,5	6,6	-0,1
Totalt	2 367,3	2 157,3	210,0

Kommunens policy är att ny borgen endast tecknas för helägda kommunala bolag. Kommunens totala borgensåtaganden var 2 367 mnkr vid utgången av 2023, en ökning med 210 mnkr jämfört med 2022. Borgen för helägda

kommunala bolag, där risknivån är låg, uppgick till 2 361 mnkr och utgjorde 99,7 procent av kommunens borgensåtaganden. Borgen per invånare uppgår till 45,3 tkr, en ökning med 4,1 tkr jämfört med 2022. Riksgenomsnittet 2022 för borgen per invånare var 30,3 tkr.

Kommunens ansvarsförbindelser avseende operationell leasing redovisas i not 28. Den sammanlagda förpliktelsen uppgår till 562 mnkr, varav 551 avser fastigheter och moduler. Kommunen hyr av kommunala bolag såsom Hässlehem AB (204) och Hässleholms Industribyggnads AB (47), men även av Björksäter Äldreboende AB (163), Stenvalvet (56), Gruppbostäderna i Sverige AB & Co KB (13), KunskapsPorten i Hässleholm AB (10) med flera. Att hyra mer än tillfälligt är sannolikt ett onödigt dyrt sätt att finansiera sitt fastighetsbehov, eftersom inga fastighetsbolag lånar billigare än kommunen och dessutom ska gå med vinst. Dessutom torde det strida mot fullmäktiges policy om att kommunen ska äga de fastigheter som man långsiktigt behöver för sin verksamhet. Genom långa hyreskontrakt tar kommunen över en stor del av affärsrisken och borgar i realiteten för det aktuella bolaget. Kommunen får endast gå i borgen för helägda kommunala bolag, och då ska en marknadsmässig borgensavgift utgå för att man inte ska snedvrída konkurrensen.

BUDGETFÖLJSAMHET OCH PROGNOSSÄKERHET - KOMMUNEN

DRIFTBUDGET

En förutsättning för en ekonomi i balans är en god budgetföljsamhet i verksamheterna. Förvaltningarna redovisade ett budgetöverskott på +2,9 mnkr. Fem av åtta nämnder visade budgetöverskott. Nedan visas utfallet per den 31 december jämfört med delårsrapportens prognos per den 31 augusti samt prognosavvikelse i procent av nämndens netobudget.

Driftbudget, (mnkr)	Utfall 31 dec	Pro- gnos 31 aug	Avvi- kelse i mnkr	Avvik i % av budget
Kommunstyrelsen	5,4	0,5	5,0	2,4%
Teknisk nämnd	-15,3	-4,2	-11,1	-9,1%
Kommunrevisionen	0,0	0,0	0,0	0,0%
Arbetsmarknadsnämnd	6,3	3,2	3,1	1,9%
Kultur- och fritidsnämnd	-0,2	0,0	-0,2	-0,2%
Barn- och utbildnings- nämnd	3,9	0,0	3,9	0,2%
Socialnämnd	-6,8	-7,0	0,2	0,1%
Omsorgsnämnd	8,9	0,0	8,9	0,7%
Miljö- och stadsbygg- nadsnämnd	0,8	0,0	0,8	2,2%
Summa verksamheter	2,9	-7,6	10,5	0,3%
Finansförvaltning	164,6	140,2	24,4	0,7%
Totalt	167,5	132,7	34,8	

Delårsrapporten per den 31 augusti visade ett beräknat budgetunderskott på totalt -7,6 mnkr för nämnderna. Det slutliga utfallet blev ett budgetöverskott på +2,9 mnkr, en förbättring på 10,5 mnkr. Den största beloppsmässiga och procentuella avviken mot delårsrapporten finns på tekniska nämnden och beror främst på ett större underskott för lokalkostnaderna, -9,2 mnkr, som normalt regleras via internhyran. I samband med höstrevidering av internhyran underskattades vissa kostnader. Anledningen berodde dels på en inbyggd oförutsägbarhet, dels på en prognosmiss där hänsyn ej tagits fullt ut avseende släpande fakturor.

Förbättringen på finansförvaltningen i förhållande till prognosen har sin grund framför allt högre i realiserade vinst i aktieportföljen med 14,0 mnkr än vad som bokades upp vid delåret 2023 samt på lägre realiserade förluster i ränteportföljen på 26,3 mnkr.

INVESTERINGSBUDGET

Investeringsverksamheten gav ett överskott på 37,3 mnkr, varav tekniska nämnden 27,4 mnkr. Nedan visas budgetavvikelsen per 31 december jämfört med delårsrapportens prognos per den 31 augusti samt avvikelse i procent av förvaltningens investeringsbudget.

Investeringsbudget, (mnkr)	Utfall 31 dec	Pro- gnos 31 aug	Avvi- kelse i mnkr	Avvik i % av budget
Teknisk nämnd	27,4	-15,5	42,8	13,7%
Kommunstyrelsen	13,5	0,0	13,5	25,4%
Övriga nämnder och för- valtningar	-3,5	0,2	-3,8	-11,6%
Summa	37,3	-15,3	52,6	13,2%

Delårsrapporten per den 31 augusti prognostiserade ett budgetunderskott på -15,3 mnkr och budgetöverskottet 2023 blev 37,3 mnkr, en differens på 52,6 mnkr och 14,2 procent i förhållande till nettobudget. Avvikelsen på 42,8 mnkr för tekniska nämnden beror på flera olika projekt men de förbättrade avvikelserna ligger bland annat på projektet

nytt badhus +8,7 mnkr, ombyggnad ventilation och renovering HTS 6,0 mnkr samt att förvärvat av Tyringe 2:72 och 3:71 inte blev av som planerat +9,8 mnkr. Avvikelsen på kommunstyrelsen på 13,5 mnkr beror på försenad leverans av räddningsfordon, försening av nytt centralarkiv, förseningar avseende säkerhetsåtgärder på grund av bland annat resursbrist hos ramavtalsleverantör samt på att budgeterade oförutsedda investeringar inte används fullt ut.

KÄNSLIGHETSANALYS - KOMMUNEN

Kommunens beroende av omvärlden kan beskrivas genom en känslighetsanalys som visar hur olika händelser påverkar kommunens finansiella situation. Nedan framgår de ekonomiska konsekvenserna av olika förändringar.

Händelseförändring	+/- mnkr
Skattesats, 1 kr	120
Skatteunderlaget, 1%	25
Bruttokostnadsförändring, 1%	42
Löneförändring, 1%	25
Upplåningsräntan, 1%	10
Avgiftsförändring, 1%	3

En slutsats som kan dras är att kommunen inte på ett avgörande sätt kan förändra ekonomiska obalanser genom avgiftshöjningar. Den främsta möjligheten till en förbättrad ekonomi ligger i att minska bruttokostnaderna, och i synnerhet den största posten – personalkostnaderna. ■

Foto: Emma Ragnarsson

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Det betyder att kommunens intäkter måste överstiga kostnaderna varje enskilt räkenskapsår. Om kostnaderna är större än intäkterna uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser endast kommunen och inte kommunkoncernen. ■

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet för 2023 uppgick till 17,0 mnkr och uppfyller därmed kommunallagens balanskrav. Det finns inget underskott att återställa från tidigare år.

I nedanstående tabell redovisas hur balanskravsresultatet uppstått. Enligt gällande regelverk ska realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar inte inräknas när avstämning mot balanskravet görs.

Balanskravsutredning (mnkr)	2023	2022
Arets resultat enligt resultaträkningen	92,4	-60,2
- Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-0,8	-4,3
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-41,6	49,9
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-33,0	82,4
Arets resultat efter balanskravsjusteringar	17,0	67,8
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0
Balanskravsresultat	17,0	67,8

Resultatutjämningsreserv

Enligt kommunallagen finns en möjlighet att reservera medel till en resultatutjämningsreserv (RUR) för att skapa möjlighet att utjämna resultatet över konjunkturcyklerna. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för hantering av RUR.

Kommunfullmäktiges budget för 2023 byggde på en disponering från RUR med 75,1 mnkr. Eftersom årets resultat blev betydligt bättre än budgeterat är ingen disponering aktuell.

I kommunens riktlinjer får reservering till RUR ske motsvarande det lägsta beloppet av antingen den del av årets resultat exklusive avkastning på kapitalförvaltningen eller balanskravsresultatet exklusive avkastningen på kapitalförvaltningen som överstiger en procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. Balanskravsresultatet exklusive avkastningen på kapitalförvaltningen är det lägsta beloppet och uppgick till -17,5 mnkr. En procent av summan skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 37,2 mnkr, alltså kan ingen reservering till RUR ske 2023. Resultatutjämningsreserven uppgår till 155,0 mnkr.

Riksdagen fattade den 25 oktober 2023 beslut om En god ekonomisk hushållning. De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2024. Riksdagsbeslutet innebär bland annat att en möjlighet införs att reservera medel till en resultatreserv, RER, i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Resultatreserven ska bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel jämfört med idag. Detta innebär att RUR avvecklas och att reservering av medel till RUR kan ske sista gången i årets bokslut. Därefter kan endast medel disponeras från RUR med slutdatum 2023. ■

Foto: Sarah Berg

Händelser av väsentlig betydelse

► Ny politisk ledning

Kommunen har beslutat om ny politisk ledning under året. Moderaterna och Socialdemokraterna styr tillsammans i samverkan med Vänsterpartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Vid kommunfullmäktiges sammanträde i maj valdes Lena Wallentheim (S) till kommunstyrelsens ordförande, Lina Bengtsson (M) till första vice ordförande och Hanna Nilsson (SD) till andra vice ordförande. Det valdes även nya presidier till övriga nämnder. Med anledning av det förändrade majoritetsförhållandet lämnade Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet en begäran om att kommunfullmäktige skulle välja nya presidier i de nämnder där nämndens ordförande inte ingick i den nya politiska majoriteten. Den tidigare ledningen var ett majoritetsstyre där Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna ingick. ■

► Nytt badhus

Beslut om att bygga ett nytt badhus togs av kommunfullmäktige i juni 2021. Processen har därefter fortsatt och i början av september i år var det dags för första spadtaget för ett nytt badhus på Österås. Badhuset beräknas stå klart sommaren 2025 och kommer att inrymma motions- och tävlingsbassäng på 25 meter, multibassänger med höj- och sänkbara bottenar, rehabbassäng, upplevelsebad, relaxavdelning, omklädningsrum, servering och en föreningslokal. ■

► Fastställda byggprojekt

Familjens Hus har färdigställts. Efter nästan 10 år av diskussioner, utredningar och förslag kunde verksamheten flytta in i renoverade lokaler i T4-matsal. En stor utmaning i projektet var att skapa verksamhetsanpassade lokaler utan att förstöra byggnadens kulturhistoriskt klassade fasader. I grannfastigheten färdigställdes nästan samtidigt renoveringen av en annan kulturminnesmärkt byggnad, Markan. Projektet startade som ett tillsynsändande med syfte att förbättra byggnadens brandskydd. I samband med detta genomfördes även omfattande underhåll.

Efter nästan tre och ett halvt års förberedande arbete färdigställdes den sista etappen av Silviaskolan. Byggnationen är miljöcertifierad enligt Miljöbyggnad Silver som säkerställer en god driftekonomi med låg energiförbrukning och miljövänliga material. En intressant detalj är att fasaden uppförts med fossilfritt tegel. ■

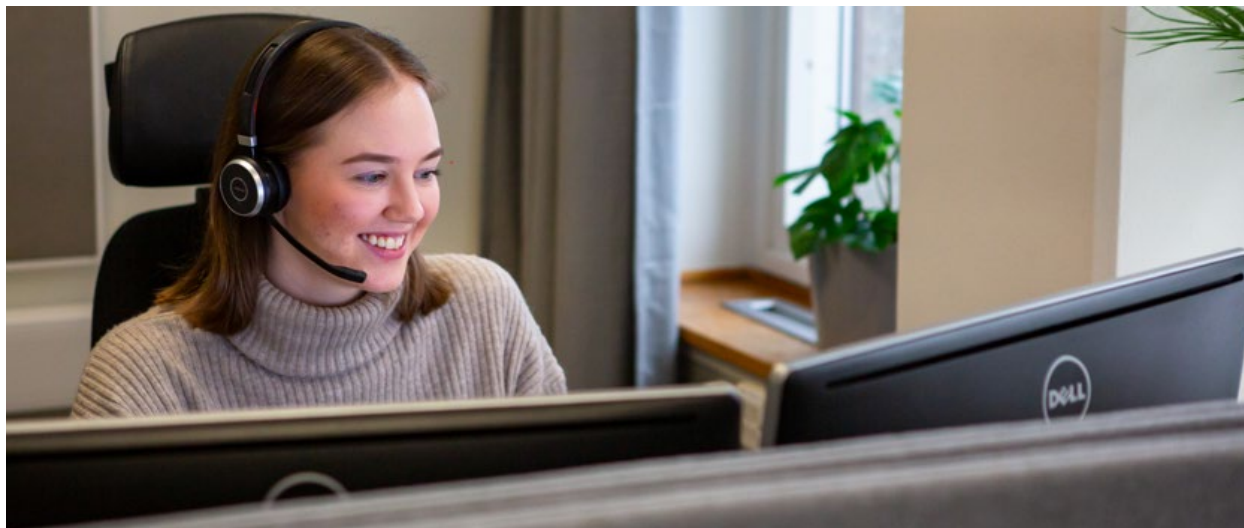
Första spadtaget av Österåsbadet.
Foto Sara Wihlborg.

Gestaltning av hur badhuset ska se ut. Österåsbadet beräknas stå klart sommaren 2025.
Illustrationer: Sweco Architexts AB

Väsentliga personalförhållanden

I avsnittet sammanfattas året som gått och utvecklingen bland de drygt 5 000 månadsanställda i kommunens förvaltningar och bolag. Även andra viktiga områden inom arbetsmiljö, ledarskap och kompetensförsörjning följs upp här. ■

En av kommunens medarbetare på kontaktcenter i Stadshuset. Foto: Sarah Berg

Attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen inom kommuner och regioner är en utmaning kommande år med stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. Hårdare konkurrens om kompetens ställer ökade krav på Hässleholms kommun som en attraktiv arbetsgivare. Det är viktigt att kommunen kan erbjuda flexibla arbetsätt och en frisk, kreativ arbetsmiljö. Ledare och medarbetare behöver också ges förutsättningar att utveckla välfärdsuppdraget.

I Hässleholms kommuns strategiska plan är en av de fyra strategiska utmaningarna *Attraktiv arbetsgivare*. Knutet till strategin finns det övergripande målet som anger riktningen för kommunkoncernen och vad som ska uppnås, vilket är: *I Hässleholms kommunkoncern arbetar vi med tillit och medskapande där medarbetarna är delaktiga i utvecklingen av de tjänster och den service vi levererar.*

Under hösten har kommunens medarbetare svarat på en medarbetarenkät. Rekordmånga medarbetare deltog och resultatet var det bästa sedan mätningarna började. Mätningen har fokus på tre områden; motivation, ledarskap och styrning. Enkätens resultat redovisas i ett HME-index (hållbart medarbetarengagemang). Hässleholms totala HME-index ökade med 4,9 i jämförelse med förra året och hamnar på 82,9. Ökningen är en förväntad och positiv utveckling för en av indikatorerna till den strategiska utmaningen *Attraktiv arbetsgivare*. I samband med enkäten ställdes också för första gången frågan hur troligt är det att du skulle rekommendera din arbetsgivare till en vän. Kommunens eNPS (Employee Net Promotor Score), vilket är en indikator på medarbetares åsikt om kommunen som arbetsgivare, hamnade på en relativt låg nivå, vilket skiljer sig i jämförelse med HME-index.

Anställda

Den kommunala koncernen med förvaltningar och bolag har tillsammans 5 147 månadsanställda, en minskning med tre medarbetare jämfört med förra året. Omräknat till årsarbetare motsvarar det 4 724,8 för den kommunala koncernen vilket motsvarar en minskning på -10,2 årsarbetare. Samtliga värden är per den 31 december 2023 och jämfört med samma datum 2022.

Kommunens förvaltningar har 4 920 månadsavlönade, vilket är en minskning med -25 personer. För förvaltningarna motsvarar det 4 515,7 årsarbetare, vilket är en minskning med 23,5.

Antalet medarbetare som är anställda på avtalet för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA) är 11 personer, vilket är samma antal som förra året. Arbetsmarknadsresurser har sin anställning på arbetsmarknadsförvaltningen med placering främst inom gata- och fastighetservice samt inom skola/barnomsorg. Personalvolymer för respektive förvaltning framgår på sidan 38.

Bolagen har totalt 227 månadsanställda, vilket är en ökning med 22 medarbetare, vilket motsvarar 13,3 årsarbetare. Ökningen finns främst inom Hässleholm Miljö AB som har sin grund i en ny organisation med utökning av medarbetare inom VA-bemanningen, samt att arbeten som tidigare utförts av entreprenader i stället görs i egen regi.

I barn- och utbildningsförvaltningen har det totala antalet årsarbetare minskat med -38,3. Personalökningar inom tillsvidareanställda återfinns inom yrkeskategorierna lärare, speciallärare och specialpedagog. Ökningen inom gruppen lärare finns inom både förskola, grundskola, fritidshem och kulturskolan, vilket vägs upp av en minskning inom

gymnasiet. Ökningen av specialpedagoger kan härledas till arbetet med särskilda undervisningsgrupper som finns på vissa grundskolor. Minskning av antalet elevassistenter görs till förmån för specialpedagoger och speciallärare för att på ett annat sätt tillgodose elevers behov. Inom förskola och grundskola beror en del av ökningen på att det har anställts fler behöriga lärare och därmed har andelen lärare med tidsbegränsad anställning minskat något. Personalminskningarna på tidsbegränsade anställningar återfinns främst bland elevassistenter som i ett led med arbetet med särskilda undervisningsgrupper. Personalomsättningen (antalet tillsvidareanställda som slutade under 2023 på grund av egen begäran) är 11,6 procent, vilket är en minskning med 2,2 procentenheter jämfört med förra året.

Omsorgsförvaltningen ökade med 41,8 årsarbetare. Ökningen beror på ökat behov av omsorg hos våra kommuninvånare, vilket bland annat har inneburit öppning av ytterligare avdelningar på det särskilda boendet Björksäter. Inom HSL-organisationen har antalet medarbetare ökat, främst har fler sjuksköterskor anställts samtidigt som färre hyrts in. Personalomsättningen inom omsorgsförvaltningen har ökat något, från 9,7 procent till 10,1. De yrkesgrupper som har högst personalomsättning är sjuksköterskor, biständigshandläggare, administrativ personal samt enhetschefer.

Tekniska förvaltningen har i stort sett samma personalvolym som förra året. Personalomsättningen har minskat med 1 procentenhet till 5,4 procent. Yrkeskategorierna inom lokalvård har en omsättning på endast 0,9 procent.

Socialförvaltningen har minskat med 20,8 årsarbetare och beror delvis på att Familjebasens hem för vård och boende (HVB) har avvecklats. Förvaltningen har haft en hög personalomsättning inom utredningsverksamheten för barn och unga. Vid årsskiftet finns fortfarande vakanser som inte har tillsatts.

Arbetsmarknadsförvaltningen minskade med 2,2 årsarbetare och har haft en omsättning på 9,6 procent, vilket motsvarar föregående år.

Kultur- och fritidsförvaltningen har minskat med 7,8 årsarbetare, varav flertalet som tidsbegränsat anställda. Personalomsättningen är 5,4 procent, en minskning med 3,0 procentenheter.

I miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen har det inte skett några förändringar i personalvolymen. Omsättningen under året har varit 9,3 procent.

Inom den kommunala koncernen är 77 procent av de anställda kvinnor. I kommunens förvaltningar är 79 procent kvinnor och i bolagen är motsvarande andel 30 procent. Medelåldern för kommunens anställda är 45,9 år, för kvinnor 46,2 år och för män 44,8 år.

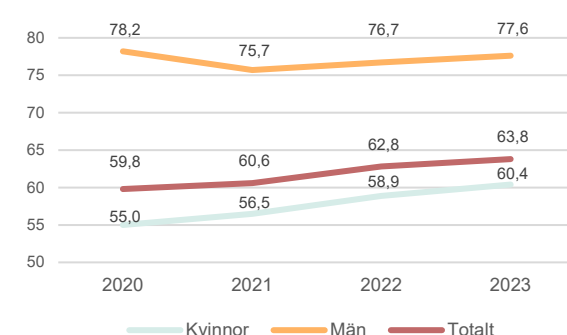
ANSTÄLLNING OCH SYSSELSÄTTNINGSGRAD

En av indikatorerna som följs upp under attraktiv arbetsgivare är andelen heltidsanställda med månadslön. För att nå förväntningarna ska andelen öka. När medarbetare ökar sin sysselsättningsgrad och fler arbetar heltid bidrar det till att kommunen som arbetsgivare i högre grad kan tillgodose behovet av kompetens. Det bidrar samtidigt till ökad jämställdhet då deltidsarbete huvudsakligen knyts till

kvinnokodade yrken. En högre sysselsättningsgrad innebär även högre lön och pension, vilket i sin tur ökar möjligheten till självförsörjning.

Personalutskottets beslut från 2021 om att alla tillsvidareanställda vakanser inom Kommunals avtalsområde ska annonseras på heltid dock med lägst valbara sysselsättningsgrad på 75 procent har gett viss effekt. Arbetet med att fler ska arbeta heltid är en viktig del i kompetensförsörjningen samt en naturlig del i organisations- och verksamhetsutvecklingen. Projektet heltidsresan i omsorgsförvaltningen har under 2023 gått in i en mer aktiv fas där det bildats pilotområden som arbetar med att öka personalens tjänstgöringsgrad. Detta görs bland annat genom att låta personal som vill gå upp i sysselsättningsgrad arbeta del av sin arbetstid på annan enhet inom samplaneringsområdet. Framtagandet av en bemanningshandbok är ytterligare ett led i att kvalitetssäkra bemanning och schemaläggning.

Andelen medarbetare med en anställning på heltid är 63,8 procent i kommunens förvaltningar, vilket är en ökning med en procentenhet. Stor variation finns mellan könen, 60,1 procent av kvinnorna och 77,6 procent av männen har en heltidsanställning. Lägst andel heltidsanställningar finns inom vård- och omsorg, lokalvård, måltidsverksamhet, barnskötare och elevassistenter. I vård- och omsorgsgruppen är det endast 27,6 procent som har en heltidsanställning. Andelen heltidsanställda har dock ökat något det senaste året. Jämfört med andra kommuner i Sverige är Hässleholm bland de kommuner som har lägst andel heltidsanställda.

Majoriteten av medarbetarna i de kommunala bolagen arbetar heltid. Några enstaka personer har själva valt att gå ner i sysselsättningsgrad på grund av exempelvis föräldraledighet.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för månadsavlönade har ökat 0,2 procentenheter och är 91,6 procent för 2023. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för kvinnor ökade med 0,3 procentenheter till 90,8 procent, männens ökade med 0,2 procentenheter och uppgick till 94,6 procent.

De vanligaste anställningsformerna i koncernen är tillsvidareanställning, vikariat och särskild visstidsanställning. Andelen tillsvidareanställningar av alla månadsavlönade i den kommunala koncernen är 92 procent, varav 92,0 procent i kommunens förvaltningar och 98,0 procent i bolagen.

Andelen timavlönade i förvaltningarna är under året 9,2 procent, vilket är en liten minskning jämfört med förra året. Timavlönades timmar motsvarade 417 årsarbetare, vilket

är en minskning med 3,2 årsarbetare jämfört med 2022. Cirka 2 270 unika timavlönade personer har arbetat i olika utsträckning under året. De flesta timavlönade finns i yrken inom vård och omsorg samt inom skola och barnomsorg. Nya regler om förlängd dygnsvila från och med den 1 oktober 2023 har inneburit att minskningen av timavlönades timmar som fanns i början av året har stannat av.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kompetensförsörjning innebär att säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Ett fortsatt strategiskt och medvetet arbete behöver göras för att hitta nya lösningar och arbetssätt kring kompetensförsörjningen, både kommunövergripande och på förvaltningsnivå. Det kommer dock inte att räcka med att rekrytera fler, utan i stället behövs nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare. Prognos gjord av SKR visar att äldreomsorgen och hälso- och sjukvård behöver öka antalet anställda, medan behovet av lärare inom förskola och grundskola förväntas minska något.

Arbetsmiljö och hälsa

Med friska arbetsplatser och en god arbetsmiljö är vi rustade att möta utmaningar och ta tillvara möjligheter på våra arbetsplatser. I syfte att stärka ledarskapet i det främjande arbetsmiljöarbetet och att friskfaktorerna ska bli en del av verksamhetsstyrningen har fokus varit på åtta friskfaktorer som bygger på forskning inom kommun- och regionsektorn med stöd av den partsgemensamma organisationen Suntarbetsliv. Material och verktyg för att stärka friskfaktorer har tagits fram under året som gått. Materialet har använts i varierande utsträckning. Kommunledningsförvaltningens HR-avdelning ger stöd råd i det fortsatta arbetet med friskfaktorer.

Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023 visar att rutinerna inom arbetsmiljöområdet efterföljs. I de fall distansarbete är möjligt efterlevs personalutskottets viljeinriktning för distansarbete. Uppföljningen visar också att det finns behov av att se över och tydliggöra det systematiska brandskyddsarbetet.

Aktuella förteckningar över gällande arbetsmiljölagstiftning finns för respektive förvaltning, men är fortfarande inte kända inom alla verksamheter. Kommunledningsförvaltningen kommer att se över detta i samband med Arbetsmiljöverkets nya regelstruktur som träder i kraft 2025-01-01.

I kommunen är det omsorgsförvaltningens verksamhet som har berörts mest av de förändrade reglerna kring dygnsvila som gäller från och med 1 oktober 2023. Det har varit svårigheter att få ihop schema som fungerar, tidigare regelverk och tolkningar har dock under året luckrats upp och ändrats av SKR. I räddningstjänsten har samverkan skett för att möjliggöra avsteg från dygnsvilan då verksamheten har uppdrag att skydda liv, hälsa och säkerhet.

Kommunen arbetar med olika hälsofrämjande insatser, med syftet att medarbetarna ska må bra och trivas på arbetet. Friskvårdsbidraget är en del i detta arbete, bidraget är 1 500 kronor per helårsanställd medarbetare. Under

2023 har 4 123 medarbetare använt hela eller delar av bidraget, vilket innebär en aktiveringsgrad på 59,2 procent.

Sammanlagt har 1069 tillbud och 688 arbetsskador anmälts under året. I 117 fall medförde skadan sjukfrånvaro. Antalet tillbud har ökat med nära 170 anmälningar medan arbetsskadorna är på samma nivå som förra året.

LEDARSKAP

I samarbete med övriga kommuner i Skåne Nordost och flertalet av dess bolag erbjuds ledarutveckling i form av enskilda moduler. Inför senaste upphandlingen har förvaltningars behov och intresse av ledarutveckling lyssnats in och beaktats. Under året finns en trend på ett lägre deltagande på erbjudna ledarmoduler.

Temat för årets chefsdag var "samarbete, vilket är en fortsättning på de senaste årens chefsdagar som har haft inriktning ledning och styrning ur ett tillitsperspektiv. Ett antal chefer och medarbetare från koncernen berättar om sitt samarbete inom eller mellan förvaltningar men även mellan förvaltning och bolag där målet/syftet är att ge mervärde för våra medborgare. På chefsdagen lanseras även konceptet Chef Snack, vilket innebär korta månatliga digitala möten där chefer träffas för dialog kring ett givet tema. Responser från de deltagande har varit positiv och antalet deltagare har ökat för varje tillfälle.

I syfte att locka framtida ledare har Skåne Nordost genomfört programmet Nyfiken på ledarskap i två omgångar. Totalt har under året tio medarbetare från Hässleholm deltagit.

I kommunens förvaltningar finns 213 chefer varav 63 procent är kvinnor, vilket kan ställas i relation till andelen kvinnliga anställda som är 79 procent. I genomsnitt har varje chef ansvar för 23 medarbetare. I barn- och utbildnings- och omsorgsförvaltningen är genomsnittet 29 medarbetare per chef.

Sjukfrånvaro

En av indikatorerna som följs upp under attraktiv arbetsgivare är sjukfrånvaron och att den förväntas minska. Den totala sjukfrånvaron för månadsanställda i kommunens förvaltningar har minskat något både som helhet, för män och kvinnor samt i olika åldersgrupper. Långtidssjukfrånvaron (60 dagar eller mer) har däremot ökat inom alla grupper. Aktiviteter för att minska sjukfrånvaron är bland annat nära samarbete med företagshälsovården, aktivt rehabiliteringsarbete samt arbete med friskfaktorerna.

Sjukfrånvaro	2023	2022	+/-
Total sjukfrånvarotid	7,0	7,4	-0,4
andel av sjukfrånvarotiden som är långtidssjukfrånvaro (över 90 dagar)	38,9	32,6	6,3
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,7	8,2	-0,5
Sjukfrånvaro för män	4,4	4,9	-0,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen -29 år	6,8	8,3	-1,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 39-49 år	6,3	6,8	-0,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år -	7,7	7,9	-0,2

Lönekostnader

Viktiga principer för lönesättning är bland annat att varje medarbetares lön ska vara individuell och differentierad, att lönen ska grundas på sakliga värderingar vad gäller befattningens krav och medarbetarens resultat samt att lönen ska stimulera till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. I årets löneöversyn har ingen specifik yrkesgrupp prioriterats. Ny lön utbetalades till medarbetarna under april och juni beroende på avtalstillhörighet. I kommunens förvaltningar var det genomsnittliga löneutfallet för medarbetare som omfattades av löneöversyn 2023, 3,08 procent, varav utfallet för kvinnor var 3,14 procent och för män 2,89 procent. Medianlönen för förvaltningarnas tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön uppgick till 31 600 kronor, varav kvinnors medianlön var 31 150 kronor och mäns 33 375 kronor.

Personalkostnaderna, exklusive pensioner, utgör 55,9 procent (52,3) av kommunens bruttokostnader och uppgår till 2 797 mnkr (2 614). För 2023 uppgick lönekostnaderna till 2 736 mnkr vilket är en ökning med 174 mnkr sedan 2022.

Personalvolym

Tillsvidareanställda, antal	2023	2022	+/-
Kommunledningsförvaltningen	161	169	-8
Tekniska förvaltningen	427	428	-1
Arbetsmarknadsförvaltningen	125	128	-3
Kultur- och fritidsförvaltningen	93	95	-2
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 840	1 816	24
Socialförvaltningen	139	151	-12
Omsorgsförvaltningen	1 667	1 639	28
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	75	75	0
Antal tillsvidareanställda, kommunen	4 527	4 498	29
Kommunala bolag	222	203	19
Antal tillsvidareanställda, kommunala koncernen	4 749	4 701	48

Tillsvidareanställda, årsarbetare	2023	2022	+/-
Kommunledningsförvaltningen	158,2	165,3	-7,1
Tekniska förvaltningen	396,7	397,2	-0,4
Arbetsmarknadsförvaltningen	120,0	122,8	-2,8
Kultur- och fritidsförvaltningen	87,6	90,3	-2,7
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 765,0	1 753,5	11,5
Socialförvaltningen	134,3	147,0	-12,7
Omsorgsförvaltningen	1 446,1	1 407,5	38,7
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	73,1	73,3	-0,2
Antal årsarbetare, kommun	4 181,0	4 156,7	24,3
Kommunala bolag	204,1	193,8	10,3
Antal årsarbetare, kommunala koncernen	4 385,1	4 350,5	34,6

Det ökade PO-pålägget från 39,25 procent till 44,53 får en negativ effekt på lönekostnaderna 2023 med 130 mnkr och bidrar till den största lönekostnadsökningen. Trots att årets löneökningar inklusive helårseffekten för 2022 års avtalsrörelse uppgick till totalt 77,3 mnkr så har inte lönekostnaderna ökat med motsvarande belopp. Det beror främst på att antalet årsarbetare i kommunen under 2023 minskat med 23,5. Även färre timanställda samt färre utbetalda timmar i fyllnads- och övertidslön bidrar positivt till lönekostnaderna för 2023. ■

Lönekostnad per konto (mnkr)	2023	2022	+/-
Arvoden, förtroendevalda	10,8	9,8	1,0
Lön, arbetstagare	1 490,5	1 446,3	44,2
Jour, beredskap, Ob-tillägg	67,3	63,9	3,4
Övertid och fyllnadstid	23,8	29,7	-5,9
Sjuklön	39,8	46,6	-6,8
Semesterlön och övrig frånvaro	260,5	256,6	3,9
Upplupna semesterlöner	1,7	-1,8	3,5
Personalomkostnader	841,1	710,8	130,4
Summa lönekostnader	2 735,5	2 561,8	173,7

Tidsbegränsat anställda, månadsavlönade, antal	2023	2022	+/-
Kommunledningsförvaltningen	13	3	10
Tekniska förvaltningen	17	14	3
Arbetsmarknadsförvaltningen	16	16	0
Kultur- och fritidsförvaltningen	4	11	-7
Barn- och utbildningsförvaltningen	212	264	-52
Socialförvaltningen	6	15	-9
Omsorgsförvaltningen	121	121	0
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	4	3	1
Antal tidsbegränsat anställda, kommunen	393	447	-54
Kommunala bolag	5	2	3
Antal tidsbegränsade anställda, kommunala koncernen	398	449	-51
Arbetsstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA) inom kommunen	11	11	0

Tidsbegränsat anställda, månadsavlönade, årsarbetare	2023	2022	+/-
Kommunledningsförvaltningen	11,8	2,5	9,3
Tekniska förvaltningen	14,3	13,0	1,3
Arbetsmarknadsförvaltningen	13,7	13,1	0,6
Kultur- och fritidsförvaltningen	3,9	9,0	-5,2
Barn- och utbildningsförvaltningen	181,1	230,8	-49,8
Socialförvaltningen	6,0	14,2	-8,2
Omsorgsförvaltningen	100,1	97,0	3,1
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	4,0	3,0	1,0
Antal årsarbetare, kommun	334,7	382,5	-47,8
Kommunala bolag	5,0	2,0	3,0
Antal årsarbetare, kommunala koncernen	339,7	384,5	-44,8
Arbetsstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA) inom kommunen	11,0	11,0	0,0

Personalvolymerna är per den 31 december 2022 och 2023.

Översikt över verksamhetens utveckling

Här presenteras ett antal nyckeltal som tillsammans ger en översikt över utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet de senaste fem åren. Den kommunala koncernen består av Hässleholms kommun och de helägda bolagen. Flertalet av nyckeltalen kommenteras i förvaltningsberättelsens avsnitt om Resultat och ekonomisk ställning samt Väsentliga personalförhållanden. ■

Den kommunala koncernen

	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens nettokostnader	3 672	3 447	3 311	3 126	3 155
Skatteintäkter inkl. generella statsbidrag	3 720	3 562	3 413	3 250	3 085
Årets resultat	91	-31	249	171	56
Soliditet ¹ , %	41	43	44	44	44
Soliditet ¹ inkl. totala pensionsförpliktelser, %	31	32	33	31	30
Nettoinvesteringar ²	729	601	647	507	623
Låneskuld	3 524	3 251	3 012	2 788	2 654
Låneskuld per invånare, kr	67 461	62 074	57 575	53 601	50 897
Antal tillsvidareanställda ³	4 749	4 701	4 668	4 572	4 602
Antal tidsbegränsat anställda (exkl. timanst)	409	460	570	611	554

Belopp i mnkr om inget annat anges.

Kommunen

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare (folkmängd) per 31/12	52 241	52 369	52 309	52 010	52 145
Kommunal skattesats, %	21,20	21,20	21,20	21,2	20,96
Skattesats, % Region Skåne	11,18	11,18	11,18	11,18	11,18
Verksamhetens nettokostnader	3 733	3 512	3 384	3 191	3 195
Verksamhetens nettokostnader per invånare, kr	71 457	67 022	64 698	61 347	61 281
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkterna, %	100	99	99	98	104
Skatteintäkter inkl. generella statsbidrag	3 720	3 562	3 413	3 250	3 085
Finansnetto	106	-110	193	74	190
Årets resultat	92	-60	222	133	80
Nämndernas budgetavvikelse, drift	+3	+5	-10	-6	-43
Soliditet ¹ , %	56	57	55	56	58
Soliditet ¹ inkl. totala pensionsförpliktelser %	40	40	38	37	37
Bruttoinvesteringar, mnkr	361	377	447	394	419
Nettoinvesteringar ² , mnkr	342	346	420	367	390
Nämndernas budgetavvikelse, investeringar	+37	+241	+255	+169	+89
Låneskuld	1 339	1 267	1 471	1 242	1 093
Låneskuld per invånare, kr	25 638	24 185	28 126	23 880	20 961
Tillgångar	5 253	5 004	5 381	4 822	4 437
Tillgångar per invånare, kr	100 546	95 551	102 871	92 713	85 090
Pensionsåtagande (inkl. ansvarsförbindelse)	1 057	1 051	1 078	1 092	1 114
Antal tillsvidareanställda ³	4 527	4 498	4 483	4 394	4 427
Antal tidsbegränsat anställda (exkl. timanst)	404	458	563	600	546
Antal årsarbetare (tillsvidareanställda) ³	4 181	4 157	4 104	4 020	4 022
Antal årsarbetare (tidsbegränsat anställda exkl. timanst)	346	394	486	523	473
Antal tillsvidareanställda årsarbetare per 1 000 invånare	80	79	78	77	77

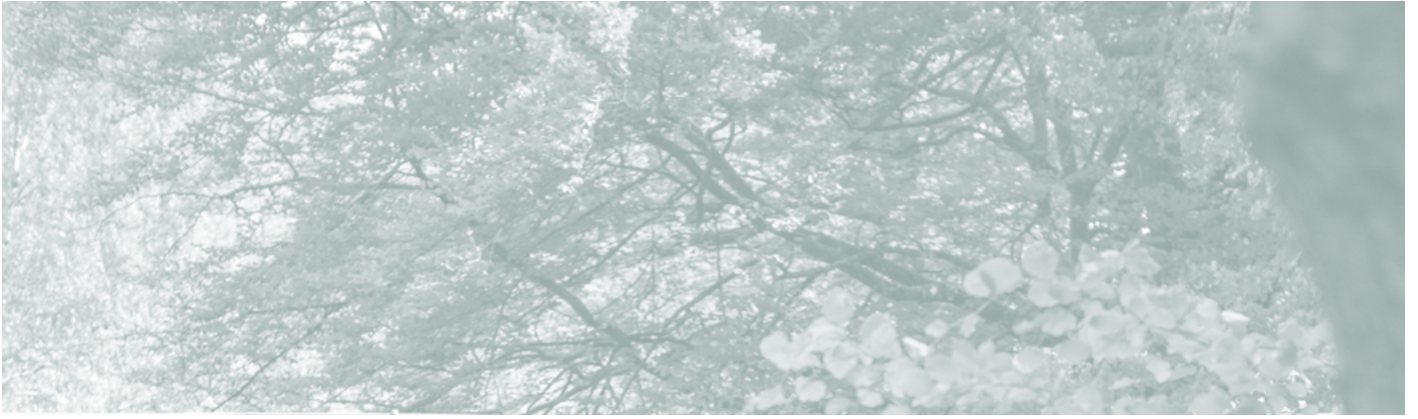
Belopp i mnkr om inget annat anges.

Definition av nyckeltal

¹ Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totala tillgångar.

² Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

³ Räddningstjänstens medarbetare som tillhör RiB-avtalet ingår inte bland de tillsvidareanställda.

Ekonomisk redovisning

Sid 41-58

Resultaträkning och Balansräkning

RESULTATRÄKNING, (mnkr)	Not	KOMMUNEN				KONCERNEN	
		Budget	Avvikelse	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	2	611,4	64,6	676,0	671,1	1 267,8	1 232,1
Verksamhetens kostnader	3	-4 143,5	-88,6	-4 232,1	-3 997,7	-4 613,3	-4 355,5
Jämförelsestörande poster	2,3	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	0,0
Avskrivningar	4	-187,3	-9,6	-196,9	-185,5	-349,9	-331,4
Verksamhetens nettokostnader		-3 719,4	-13,6	-3 733,0	-3 512,2	-3 675,4	-3 454,8
Skatteintäkter	5	2 477,3	67,3	2 544,6	2 432,4	2 544,6	2 432,4
Generella statsbidrag och utjämning	6	1 161,1	14,0	1 175,1	1 129,5	1 175,1	1 129,5
Verksamhetens resultat		-81,0	67,7	-13,3	49,7	44,3	107,1
Finansiella intäkter	7	53,9	49,8	103,6	84,8	78,7	69,3
Finansiella kostnader	8	-48,0	-24,6	-72,5	-62,4	-106,9	-75,2
Jämförelsestörande poster	7,8	0,0	74,6	74,6	-132,3	74,6	-132,3
Resultat efter finansiella poster		-75,1	167,5	92,4	-60,2	90,7	-31,0
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat: förändring av eget kapital		-75,1	167,5	92,4	-60,2	90,7	-31,0

BALANSRÄKNING, (mnkr)	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	9	3,9	4,3	8,4	7,3
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	2 828,6	2 684,0	4 306,0	4 098,2
Maskiner och inventarier	11	249,7	255,1	1 772,1	1 624,2
Finansiella leasingavtal	13	6,0	7,6	6,0	7,6
Övriga finansiella anläggningstillgångar	14-15	209,2	205,2	77,5	75,1
Summa anläggningstillgångar		3 297,4	3 156,2	6 170,0	5 812,5
Bidrag till statlig infrastruktur	16	50,3	53,6	50,3	53,6
Förråd	17	0,5	0,5	15,7	14,1
Exploateringsfastigheter	18	37,3	30,0	37,3	30,0
Kortfristiga fordringar	19	415,8	484,4	555,7	589,5
Kapitalförvaltning, pensionsmedel	20	1 383,3	1 261,2	1 383,3	1 261,2
Kassa och bank	21	68,0	18,1	68,1	18,2
Summa omsättningstillgångar		1 904,9	1 794,2	2 060,0	1 912,9
SUMMA TILLGÅNGAR		5 252,6	5 003,9	8 280,3	7 779,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Årets resultat		92,4	-60,2	90,7	-31,0
Resultatutjämningsreserv		155,0	155,0	155,0	155,0
Övrigt eget kapital		2 718,7	2 778,9	3 170,3	3 201,3
Summa eget kapital	22	2 966,2	2 873,8	3 416,0	3 325,3
Avsättningar för pensioner	23	108,3	105,2	108,3	105,2
Andra avsättningar	24	20,2	20,2	155,4	154,0
Summa avsättningar		128,6	125,4	263,8	259,2
Långfristiga skulder	25	1 428,4	1 341,0	3 683,0	3 359,0
Kortfristiga skulder	26	729,6	663,8	917,5	835,5
Summa skulder		2 157,9	2 004,8	4 600,5	4 194,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		5 252,6	5 003,9	8 280,3	7 779,0
ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensförbindelser	27	2 367,3	2 157,3	6,5	6,5
Pensionsförpliktelser före 1998	28	861,5	849,7	861,5	849,7
Operationell leasing	29	562,3	594,9	311,5	321,3

Kassaflödesanalys

	Not	KOMMUNEN			KONCERNEN		
		Budget	Avvik.	2023	2022	2023	2022
Den löpande verksamheten							
Årets resultat		-75,1	167,5	92,4	-60,2	90,7	-31,0
Justering för av- och upp/nedskrivningar	4	187,3	9,6	196,9	185,5	349,9	331,4
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	16	3,3	0,0	3,3	3,3	3,3	3,3
Justering för realisationsvinster	2	0,0	-0,8	-0,8	-6,8	-0,8	-6,8
Justering för realisationsförluster och utrangeringar	3	0,0	19,1	19,1	0,6	19,1	0,6
Justering för värdering av finansiella anläggningstillgångar	15	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för avsättning för pensioner	23	9,7	-6,6	3,1	6,7	3,1	6,7
Justering för avsättning för övriga ändamål	23	0,0	0,0	0,0	20,2	5,6	26,8
Justering övriga ej likviditetspåverkande poster	23	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,6	9,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		125,3	188,8	314,1	149,5	469,4	341,0
Ökning (-) / minskning (+) av förvaltade pensionstillgångar	20	3,0	-112,1	-109,1	149,6	-122,1	152,6
Ökning (-) / minskning (+) förråd och exploateringsfastigheter	17-18	-4,0	-3,3	-7,3	-17,3	-8,9	-20,7
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar	19	53,9	14,9	68,8	-177,4	64,4	-206,1
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder	26	-8,2	60,8	52,6	-51,8	78,7	79,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		170,0	149,1	319,1	52,6	481,5	346,1
Investering i immateriella anläggningstillgångar	9	0,0	-0,1	-0,1	-1,1	-0,1	-1,1
Investering i materiella anläggningstillgångar	10-11	-398,6	37,5	-361,1	-375,7	-732,6	-601,2
Försäljning av bostadsrätter	10	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Överföringar av omsättningstillgång/anläggningstillgång	10-11	0,0	5,9	5,9	18,5	5,9	18,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10-11	0,0	1,2	1,2	537,5	1,6	8,4
Förändring av finansiella leasingavtal	13	0,0	1,7	1,7	-0,7	1,3	-1,0
Investering i finansiella tillgångar	15	0,0	-5,1	-5,1	-25,9	7,0	-3,4
Försäljning av finansiella tillgångar	15	0,0	0,0	0,0	2,4	0,00	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-398,6	41,0	-357,5	155,3	-717,0	-579,5
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån	25	183,9	-111,1	72,8	0,0	324,2	289,8
Amortering av lån	25	0,0	0,0	0,0	-204,7	-50,8	-50,8
Förändring leasingsskuld	25	0,0	-1,0	-1,0	0,3	-1,0	0,3
Ökning (+) av övriga långfristiga skulder	25	7,0	43,2	50,2	30,8	13,9	-85,2
Minskning (-) av övriga långfristiga skulder	25	0,0	-34,6	-34,6	-115,5	0,0	0,0
Ökning (-) av långfristiga fordringar	14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning (+) av långfristiga fordringar	14	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar	23	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		190,9	-102,5	88,4	-288,0	285,4	153,2
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur							
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	16	-2,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde							
Likvida medel vid årets början		18,1	0,0	18,1	98,2	18,2	98,3
Likvida medel vid årets slut		-21,7	89,8	68,0	18,1	68,1	18,2

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Arsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) om inget annat anges i följande avsnitt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. ■

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkter redovisas det år som de skattskyldigas inkomst tas upp till beskattning och den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos och redovisas som kortfristig fordran respektive kortfristig skuld beroende på utfallet.

ÖVRIGA INTÄKTER

En inkomst redovisas som intäkt när följande villkor är uppfyllda: Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen. De eventuella utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och villkoren för den ekonomiska uppgörelsen har i allt väsentligt fullgjorts.

Offentliga investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. När det gäller gatukostnadsersättningar före år 2021 har avsteg gjorts från RKR R2, genom att redovisning har skett på samma sätt som offentliga investeringsbidrag. Från år 2021 redovisas nya gatukostnadsersättningar enligt RKR R2.

Från och med 2020 intäktsförs försäljning av exploaterings-tillgångar det året försäljningen vinner laga kraft, med avdrag för beräknad andel av tomtkostnaderna inom respektive område.

GRÄNSDRAGNING MELLAN KOSTNAD OCH INVESTERING

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång. Anskaffningsvärdet ska överstiga ett värde om minst ett ½ pris-basbelopp (exklusive moms). Beloppsgränsen gäller även vid:

- Samlade och samtida inköp av flera likartade inventarier.
- Samlade och samtida inköp av inventarier med ett naturligt samband.

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänförs till.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning. Avskrivning påbörjas månaden efter anskaffning eller färdigställandet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Komponentavskrivning tillämpas från och med år 2016 för investeringar som aktiverats från och med 2016.

AVSKRIVNINGSTIDER

Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens bedömda nyttjandeperiod.

Följande avskrivningstider tillämpas i kommunen

Mark, konst	-
Markanläggningar	10-40 år
Byggnader	10-100 år
Maskiner och inventarier	3-50 år

LEASINGAVTAL

Finansiella leasingavtal bedöms enligt rekommendation R5 från RKR med undantag av att annuitetsavskrivning tillämpas av praktiska skäl. Övriga leasingavtal klassas som operationell leasing och redovisas som ansvarsförbindelse.

NEDSKRIVNINGAR

Nedskrivningar hanteras i enlighet med RKR R6. Nedskrivningsbehov aktualiseras om det finns indikation på att tillgångens verkliga värde understiger redovisat värde. Indikationerna kan vara att tillgången inte används och ska avvecklas, att den inte kan användas fullt ut för sitt ändamål, att det finns fysiska skador som sänker värdet eller servicepotentialen. Då ska återvinningsvärdet beräknas och jämföras med redovisat värde.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Kommunens egna förvaldade pensionsmedel är klassificerade som omsättningstillgång. Pensionsmedlens förvaltning regleras i av fullmäktige antagna regler KF §45/2020. Värderingen sker till verkligt värde (marknadsvärde).

Aktier och andelar i kommunala bolag klassificeras som finansiella anläggningstillgångar. Nedskrivning har skett av aktieägartillskott med hänsyn tagen till förluster i bolagen.

Enligt RKR:s rekommendation R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder, ska en skuld klassificeras som kortfristig om den förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel. Alla övriga skulder ska klassificeras som långfristiga. Avsteg sker från RKR:s rekommendation R7 genom att avsikten att förlänga eller förnya ett lån med en formell löptid kortare än ett år beaktas som långfristig, eftersom lånevolymen i verkligheten är att betrakta som långfristig utifrån kommunens finansieringsbudget.

BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR

Kommunen har enligt lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47) rätt att lämna bidrag till statlig infrastruktur. Av lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) framgår att sådana bidrag antingen kan redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten Bidrag till statlig infrastruktur. Vilka bidrag som tagits upp samt beslutad avskrivningstid framgår av not 16.

PENSIONER

Kommunen: Kommunens pensionsåtaganden redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen, vilket innebär att pensionsförmåner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt Sveriges Kommuner och Regioners beräkningsmodell RIPS.

Förmånsbestämd ålderspension till förtroendevalda som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Utbetalning av pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats till och med 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen. Pensionsavgiften för den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas på det år som avgiften avser, det vill säga för det

år som den pensionsgrundande lönen som ligger till grund för beräkningen är intjänad. Den avgiftsbaserade delen av pensionsförmåner i pensionsavtalet utbetalas i sin helhet till kommunens anställda för individuell placering.

ANDRA AVSÄTTNINGAR

Förpliktelser som uppstår på grund av inträffade händelser och som finns oberoende av framtida handlande redovisas som avsättningar och har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelserna.

JÄMFÖRESELSTÖRANDE POSTER

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer direkt i resultaträkningen på en egen rad och specificeras i den not som berörs.

Som jämförelsestörande poster betraktas poster som säljan förekommer och som uppgår till väsentligt belopp.

SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER

I den kommunala koncernen ingår alla bolag där kommunen har ett ägarinflytande på minst 50 procent. Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället eliminerats. Proportionell konsolidering betyder att endast ägda andelar medräknas. I eget kapital inräknas 79,4 procent av bolagens obeskattade reserver, medan resterande 20,6 procent benämns uppskjuten skatt. Koncerninterna poster har eliminerats. ■

Foto: Sarah Berg

NOT 2 VERKSAMHETENS INTÄKTER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Barnomsorgsavgifter	46,6	43,6	46,6	43,6
Äldreomsorgsavgifter	80,2	75,7	80,2	75,7
Övriga taxor och avgifter	66,4	65,9	524,8	504,2
Hyror och arrenden	65,9	60,1	212,4	192,9
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	275,5	283,1	275,5	283,1
Bidrag och gåvor från privata aktörer	7,7	1,1	7,7	1,1
Offentliga bidrag (investeringar)	1,8	1,2	1,8	1,2
EU-bidrag	5,3	10,2	5,3	10,2
Övriga bidrag	10,5	20,2	10,5	20,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	91,7	91,0	77,1	79,5
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	6,8	2,6	6,8	2,6
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0,8	4,3	2,3	5,6
Övriga verksamhetsintäkter	16,9	12,0	16,9	12,1
Delsumma exkl. jämförelsestörande poster	676,0	671,1	1 267,8	1 232,1
Statligt elstöd som kompensations för höga elkostn.	20,0	0,0	20,0	0,0
Delsumma jämförelsestörande poster	20,0	0,0	20,0	1 232,1
Summa	696,0	671,1	1 287,8	1 232,1

Interna intäkter är eliminerade.

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	-2 554,4	-2 474,4	-2 711,8	-2 613,8
Pensionskostnader	-351,5	-232,2	-365,2	-245,6
Lokal- och markhyror	-148,8	-143,8	-63,4	-63,3
Bränsle, energi och vatten	-76,3	-67,3	-150,6	-86,1
Inköp av material och varor	-134,6	-121,5	-219,7	-196,2
Köp av huvudverksamhet	-488,5	-484,4	-537,1	-541,5
Lämnade bidrag	-118,6	-119,1	-118,6	-119,1
Realisationsförluster och utrangeringar	-19,1	-0,6	-19,1	-0,6
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-3,6	1,5	-3,6	1,5
Övriga verksamhetskostnader	-336,4	-355,7	-423,9	-490,5
Granskning av räkenskapsrevision	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
-varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa	-4 232,1	-3 997,7	-4 613,3	-4 355,5

Interna kostnader är eliminerade.

NOT 4 AVSKRIVNINGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,5	-0,4	-15,9	-1,0
Avskrivning byggnader och anläggningar	-119,0	-103,1	-170,8	-154,6
Avskrivning maskiner och inventarier	-70,2	-73,9	-156,0	-167,7
Nedskrivning anläggningstillgångar	-7,2	-8,2	-7,2	-8,2
varav Hässleholms Tekniska skola	-2,6	0,0	-2,6	0,0
varav Stobyvägen 1	-1,0	0,0	-1,0	0,0
varav Fyrklövers förskola	-0,9	0,0	-0,9	0,0
varav Västerskolans kök	-0,5	0,0	-0,5	0,0
varav Sösdala simhall	0,0	-3,9	0,0	-3,9
varav Stadsutveckling	0,0	-2,1	0,0	-2,1
varav Majagården	0,0	-2,0	0,0	-2,0
varav Hökaren	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Summa	-196,9	-185,5	-349,9	-331,4

NOT 5 SKATTEINTÄKTER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	2 489,8	2 354,5	2 489,8	2 354,5
Prognos slutavräkn. innevarande år	41,2	61,2	41,2	61,2
Justering slutavräkn. föregående år jft med prognos	13,6	16,6	13,6	16,6
Summa	2 544,6	2 432,4	2 544,6	2 432,4

NOT 6 KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING OCH GENERELLA STATSBI DRAG

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	781,9	728,3	781,9	728,3
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	76,5	63,3	76,5	63,3
Regleringsbidrag/avgift	122,3	144,3	122,3	144,3
Generellt statsbidrag	8,2	14,2	8,2	14,2
-varav skolmiljarden	0,0	6,9	0,0	6,9
-varav utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden	3,8	3,8	3,8	3,8
-varav tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina	4,4	1,0	4,4	1,0
-varav kommunens medverkan vid 2022 års val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige	0,0	1,5	0,0	1,5
-varav tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering	0,0	1,1	0,0	1,1
LSS-utjämningsbidrag/avgift	59,1	57,7	59,1	57,7
Kommunal fastighetsavgift	127,1	121,7	127,1	121,7
Summa	1 175,1	1 129,5	1 175,1	1 129,5

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ränteintäkter	2,3	0,3	3,1	1,0
Utdelningar från koncernföretag	12,0	14,0	0,0	0,0
Borgensavgifter från koncernföretag	13,7	12,5	0,0	0,0
Kommuninvest, vinstutdelning	0,0	2,9	0,0	2,9
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,0	2,4	0,0	2,4
Övriga finansiella intäkter	0,5	0,5	0,5	10,8
Avkastning, pensionskapitalförvaltning exkl. realiserade vinster	75,1	52,2	75,1	52,2
Delsumma exkl. jämförelsestörande poster	103,6	84,8	78,7	69,3
Realiserade vinster av värdepapper samt återföring av värde reglering	74,6	0,0	74,6	0,0
Delsumma jämförelsestörande poster	74,6	0,0	74,6	0,0
Summa	178,2	84,8	153,3	69,3

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader på lån	-40,9	-8,1	-75,3	-20,8
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättn.	-10,2	-2,5	-10,2	-2,5
Avkastning, pensionskapitalförvaltning exkl. real. förluster	-21,3	-51,2	-21,3	-51,2
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,6	-0,1	-0,6
Delsumma exkl. jämförelsestörande poster	-72,5	-62,4	-106,9	-75,1
Realiserade förluster av värdepapper samt värde reglering	0,0	-132,3	0,0	-132,3
Delsumma jämförelsestörande poster	0,0	-132,3	0,0	-132,3
Summa	-72,5	-194,7	-106,9	-207,4

NOT 9 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	5,2	15,2	20,2	20,0
Inköp	0,1	1,1	2,5	3,9
Försäljningar	0,0	-11,1	0,0	-11,1
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5,4	5,2	22,8	12,8
Ackumulerade avskrivningar enligt plan				
Ingående avskrivningar	-0,9	-4,3	-12,8	-8,3
Årets avskrivningar	-0,5	-0,4	-1,5	-1,0
Försäljningar	0,0	3,7	0,0	3,7
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1,5	-0,9	-14,4	-5,5
Summa	3,9	4,3	8,4	7,3

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 10

NOT 10 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN		
	2023	2022	2023	2022	
Akkumulerade anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	4 519,7	4 258,4	6 496,7	6 085,0	
Inköp	295,4	324,8	372,7	467,8	
Försäljningar	-1,1	-4,8	-1,1	-9,9	
Försäljning fiberanläggning	0,0	-33,2	0,0	-33,2	
Nedskrivningar	-7,0	-8,2	-7,0	-8,2	
Utrangeringar	-18,5	0,0	-18,5	0,0	
Realisationsvinst	0,8	4,0	0,8	4,0	
Realisationsförlust	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	
Försäljning av bostadsrätter	0,0	-0,2	0,0	-0,2	
Överföringar	-5,9	-20,9	48,4	-9,6	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 783,4	4 519,7	6 892,0	6 495,5	
Akkumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-1 835,8	-1 732,7	-2 400,8	-2 250,1	
Årets avskrivningar	-119,0	-103,1	-185,2	-150,2	
Försäljningar/utrangeringar			0,0	2,9	
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 954,8	-1 835,8	-2 586,0	-2 397,4	
Summa	2 828,6	2 684,0	4 306,0	4 098,2	
	<u>Genomsn. nyttj.period</u>				
- varav markreserv	-	259,0	251,3	259,0	251,3
- varav verksamhetsfastigheter	30	1 979,5	1 535,3	1 979,5	1 535,3
- varav fastigheter för affärsverksamhet	23	57,3	40,0	1 534,7	1 454,2
- varav publika fastigheter	28	344,4	294,9	344,4	294,9
- varav övriga fastigheter	28	58,7	34,2	58,7	34,2
- varav pågående ny-, om- och tillbyggnad	i.u.	129,6	528,3	129,6	528,3

NOT 11 MASKINER OCH INVENTARIER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN		
	2023	2022	2023	2022	
Akkumulerade anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	1 214,4	1 653,4	3 751,5	3 545,9	
Anskaffningsvärde genom förvärv	0,0	0,0	0,0	485,4	
Inköp	65,6	50,9	354,3	247,9	
Försäljningar	-0,1	-0,4	-15,3	-23,2	
Försäljning fiberanläggning	0,0	-491,8	0,0	-491,8	
Utrangeringar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	
Nedskrivningar	-0,1	0,0	-0,1	-57,8	
Realisationsvinst	0,0	0,4	0,0	0,4	
Realisationsförlust	-0,1	0,0	-0,1	0,0	
Överföringar	0,0	2,3	-48,7	-13,0	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 279,3	1 214,4	4 041,2	3 693,4	
Akkumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-959,3	-885,5	-2 127,1	-1 870,2	
Ack avskrivningar genom förvärv			0,0	-53,5	
Årets avskrivningar	-70,2	-73,9	-156,1	-165,6	
Försäljningar/utrangeringar			14,2	20,0	
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 029,5	-959,3	-2 269,0	-2 069,2	
Summa	249,7	255,1	1 772,1	1 624,2	
	<u>Genomsn. nyttj.period</u>				
- varav inköp av anläggningstillgång	i.u.	12,1	1,5	12,1	1,5
- varav maskiner	10	8,5	8,0	9,1	8,6
- varav inventarier och byggnadsinventarier	12	205,7	224,0	208,2	166,4
- varav bilar och transportmedel	16	20,4	18,7	22,7	21,0
- varav förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	11	0,8	0,9	0,8	0,9
- varav övriga maskiner och inventarier	5	2,3	2,0	224,0	223,7
- varav ledningar och produktionsanläggningar	30	0,0	0,0	1 193,4	1 202,1

NOT 12 FÖRSÄLJNING AV MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Försäljningspris för:				
Lagerbyggnad	0,3	0,0	0,3	0,0
Serveringsbyggnad	0,2	0,0	0,2	0,0
Fasanen 1 m fl	0,1	0,0	0,1	0,0
Del av Röinge 34:1	0,5	0,0	0,5	0,0
Båt	0,1	0,0	0,1	0,0
Muraren 10	0,0	3,2	0,0	3,2
Finja-Vedhygge 1:17	0,0	0,5	0,0	0,5
Tormestorp 2:64	0,0	0,5	0,0	0,5
Moduler, Kärnhuset	0,0	0,2	0,0	0,2
Ubbalt 1:5	0,0	0,1	0,0	0,1
Hästveda 14:91, 6:14	0,0	0,1	0,0	0,1
Vannaröd 32:2	0,0	0,1	0,0	0,1
Övrigt	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa	1,2	4,8	1,2	4,8

NOT 13 FINANSIELLA LEASINGAVTAL

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Anskaffningsvärde	28,5	31,6	28,5	31,6
Akkumulerade annuitetsavskrivningar	-22,6	-24,0	-22,6	-24,0
Summa	6,0	7,6	6,0	7,6
- varav förfall inom 1 år	1,4	2,0	1,4	2,0
- varav förfall 1-5 år	4,6	5,6	4,6	5,6

NOT 14 ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Multiarenan: Avlyft investeringsmoms i bolaget som ska jämkas under 10 år och återfås i kommunernas moms-system	3,1	4,1	3,1	4,1
Summa	3,1	4,1	3,1	4,1

NOT 15 ÖVRIGA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Aktiebolag/Andelar				
Aktier i Hässleholms Industribyggnads AB /100%	21,0	21,0	0,0	0,0
Aktier i Hässlehem AB/100%	2,2	2,2	0,0	0,0
Ovillkorat aktieägartillskott till Hässlehem AB/100%	46,4	46,4	0,0	0,0
Aktier i Hässleholm Miljö AB/100%	10,0	10,0	0,0	0,0
Aktier i Hässleholm Fiber Holding AB/100%	107,9	107,9	0,0	0,0
Aktier i Kristianstad Airport/5%	5,3	5,3	5,3	5,3
Aktier i Kommunassurans Syd/3,1%	2,3	2,3	2,3	2,3
Aktier i Trygghets- och Räddningscentralen i Skåne Nordost AB/16,7%	1,0	1,0	1,0	1,0
Övriga svenska aktier	0,0	0,0	0,0	0,0
Andelar i koncernföretag	0,0	0,0	7,6	8,2
Summa aktier	196,1	196,1	16,3	16,9
Ekonomiska föreningar				
Kommuninvest i Sverige AB/0,6%	60,7	55,6	60,7	55,6
Bittedals Kraftverk	0,0	0,0	0,0	0,0
Emmaljunga Byggnadsförening upa	0,0	0,0	0,0	0,0
Stiftelsen för regional utveckling/18,5%	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa andelar	61,5	56,4	61,5	56,4
Bostadsrätter	0,7	0,7	0,7	0,7
Grundfond, Stift. Bjänumshus/61,0%	0,1	0,1	0,1	0,1
Uppskjuten skattefordran	0,0	0,0	1,6	2,7
Summa övriga poster	0,7	0,7	2,3	3,4
Nedskrivning avs aktieägartillskott Hässlehem AB	-46,4	-46,4	0,0	0,0
Befarad förlust avs Kristianstad Airport	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Befarad förlust avs Stiftelsen för regional utveckling	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Summa befarade förluster	-52,2	-52,2	-5,8	-5,8
Summa	206,2	201,1	74,4	71,0

NOT 16 BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Pågatåg Skåne Nordost	60,0	60,0	60,0	60,0
Ackumulerad upplösning, 25 år	-31,2	-28,8	-31,2	-28,8
Stoby bussgata	3,3	3,3	3,3	3,3
Ackumulerad upplösning, 25 år	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3
Vannebergakorset	20,2	20,2	20,2	20,2
Ackumulerad upplösning, 25 år	-1,6	-0,8	-1,6	-0,8
Summa	50,3	53,6	50,3	53,6

NOT 17 FÖRRÅD

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Hovdala slottsbutik	0,1	0,1	0,1	0,1
Övrigt	0,5	0,5	0,5	0,5
Råvaror och förnödenheter, HMAB	0,0	0,0	15,2	13,5
Summa	0,5	0,5	15,7	10,7

NOT 18 EXPLOATERINGSFASTIGHETER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	30,0	12,7	30,0	12,7
Överföringar	5,9	18,5	5,9	18,5
Årets upparbetade kostnader	5,0	1,1	5,0	1,1
Försäljningar	-6,8	-2,6	-6,8	-2,6
Värdeförändring	0,0	-3,8	0,0	-3,8
Realisationsvinst	3,1	4,1	3,1	4,1
Justering mot driften	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	37,3	30,0	37,3	30,0

NOT 19 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	51,7	93,9	130,6	152,5
Fordringar på staten	119,2	119,9	119,9	122,1
Kommunalskattfordringar	116,1	137,4	116,1	137,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	89,4	86,4	108,7	99,3
Mervärdeskattefordringar	37,1	44,7	37,1	44,7
Övriga kortfristiga fordringar	2,4	2,0	43,4	33,4
Summa	415,8	484,4	555,7	589,5

NOT 20 KAPITALFÖRVALTNING, PENSIONSMEDEL

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Aktier och aktiefonder	464,6	426,6	464,6	426,6
Räntebärande värdepapper, svenska	620,3	630,0	620,3	630,0
Upplupen obligationsränta samt fordringar/skulder, ej likviderade värdepapper	12,6	2,4	12,6	2,4
Likvida medel	157,8	148,7	157,8	148,7
Värde reglering, aktier och aktiefonder	157,0	115,4	157,0	115,4
Värde reglering, obligationer	-28,9	-61,9	-28,9	-61,9
Summa	1 383,3	1 261,2	1 383,3	1 261,2
- varav Cliens, aktier och aktiefonder	636,0	543,6	636,0	543,6
- varav Öhman, räntebärande värdepapper svenska	596,3	570,9	596,3	570,9
- varav kortfrt placering, egen förvaltning	151,0	146,7	151,0	146,7

NOT 21 KASSA OCH BANK

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank	4,6	0,2	4,6	0,2
Koncernkonto	63,4	17,9	63,4	17,9
Summa	68,0	18,1	68,0	18,1

NOT 22 EGET KAPITAL

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ingående eget kapital	2 873,8	2 933,9	3 325,3	3 356,3
Årets resultat	92,4	-60,2	90,7	-31,0
Utgående eget kapital	2 966,2	2 873,8	3 416,0	3 325,3
- varav Resultatutjämningsreserv	155,0	155,0	155,0	155,0
- varav Övrigt eget kapital	2 718,7	2 778,9	3 261,0	3 170,3

NOT 23 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ingående värde	84,7	79,3	84,7	79,3
Nyintjänad pension	1,2	8,6	1,2	8,6
Ränte- och basbeloppsuppräkn- ning	8,2	2,0	8,2	2,0
Nya efterlevandepensioner	0,2	0,7	0,2	0,7
Utbetalningar	-5,0	-4,4	-5,0	-4,4
Övrigt	-2,1	-1,6	-2,1	-1,6
Avsättning exkl löneskatt	87,2	84,7	87,2	84,7
Löneskatt	21,2	20,5	21,2	20,5
Summa	108,3	105,2	108,3	105,2

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordhanden finns i not 28

NOT 24 ANDRA AVSÄTTNINGAR

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Medfinansiering av Vanneber- gatorset	20,2	20,2	20,2	20,2
Uppskjuten skatteskuld	0,0	0,0	85,6	89,7
Avsättning deponi	0,0	0,0	49,6	44,1
Summa	20,2	20,2	155,4	154,0

NOT 25 LÅNGFRISTIGA SKULDER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Lån i Kommuninvest, bunden ränta	100,0	300,0	1 892,4	2 130,2
Lån i Kommuninvest, rörlig ränta	1 100,0	800,0	1 668,4	1 120,5
Upplåning av dotterbolag genom koncernkontot	139,4	166,5	0,0	0,0
Summa låneskuld	1 339,4	1 266,5	3 560,8	3 250,7
Genomsnittlig ränta 2023: 2,88%. Räntebindningstid: 0,82 år				
Förfall: 2024 68%, 2025 32%				
Förutbetalad gatukostnads- ersättning	7,5	7,5	7,5	7,5
Resultatförd gatukostnads- ersättning	-2,1	-1,7	-2,1	-1,7
Summa förutbetalad gatukost- nadsersättning	5,5	5,8	5,5	5,8
Förutbetalda offentliga investeringsbidrag	81,8	31,6	81,8	31,6
Resultatförda offentliga investeringsbidrag	-7,1	-4,6	-7,1	-4,6
Summa förutbetalda investe- ringsbidrag	74,7	27,0	74,7	27,0
Investeringsbidrag för aktivering	1,2	31,9	1,2	31,9
Summa investeringsbidrag för aktivering	1,2	31,9	1,2	31,9
Multiarenan: Avlyft investerings- moms i bolaget som ska jämkas under 10 år	3,1	4,1	3,1	4,1
Summa övriga långfristiga skulder	3,1	4,1	3,1	4,1
Finansiell leasingskuld (förfall inom 1-5 år)	4,6	5,6	4,6	5,6
Periodiserade anläggnings- avgifter	0,0	0,0	33,2	33,8
Summa	1 428,4	1 341,0	3 683,0	3 359,0

NOT 26 KORTFRISTIGA SKULDER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Finansiell leasingsskuld, kortfristig del	1,4	2,0	1,4	2,0
Leverantörsskulder	241,3	205,1	296,0	269,6
Utgående mervärdesskatt	2,5	10,1	2,5	10,1
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	38,6	38,1	50,7	38,1
Förutbetalda intäkter	32,0	31,9	52,4	31,9
Upplupna kostnader	358,6	347,5	410,9	415,7
- varav Semesterlöneskuld	100,5	100,3	0,0	0,0
- varav Pensionsförmåner, individuell del	87,1	96,4	0,0	0,0
- varav Arbetsgivaravgifter	49,1	46,7	0,0	0,0
- varav Ferielöneskuld, lärare	43,4	39,4	0,0	0,0
- varav Uppl timlöner och löneavvikelser	32,6	27,2	0,0	0,0
- varav Övertidsskuld	7,9	7,4	0,0	0,0
- varav Uppehållslöneskuld	6,4	6,4	0,0	0,0
- varav Retroaktiva löner	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	55,1	29,0	103,5	68,0
Summa	729,6	663,8	917,5	835,5

NOT 27 BORGENSFÖRBINDELSER

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Kommunala företag	2 360,8	2 150,8	0,0	0,0
Riksbyggen (brf Gäddastorp)	6,5	6,6	6,5	6,5
Summa	2 367,3	2 157,3	6,5	6,5

NOT 28 PENSIONSFRÖPLIKTELSE FÖRE 1998

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Ingående värde	683,8	713,0	683,8	713,0
Ränte- och basbeloppsuppräknin	55,3	21,3	55,3	21,3
Utbetalningar	-50,7	-48,0	-50,7	-48,0
Ändring av livslängdsantagande	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyintjänande	0,5	-0,8	0,5	-0,8
Övrigt	4,5	-1,7	4,5	-1,7
Utgående värde exkl löneskatt	693,3	683,8	693,3	683,8
Löneskatt	168,2	165,9	168,2	165,9
Summa	861,5	849,7	861,5	849,7
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad, %	98	98	98	98
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	4	3	4	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	93	91	93	91
Anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0

NOT 29 OPERATIONELL LEASING

(MNKR)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2023	2022	2023	2022
Avtal som förfaller inom 1 år	146,4	136,6	64,8	58,9
- varav fordon och inventarier m m	5,9	5,4	5,9	5,4
- varav fastigheter och moduler	140,5	131,2	58,9	53,5
Avtal som förfaller mellan 1 och 5 år	273,5	290,4	136,5	132,2
- varav fordon och inventarier m m	5,1	4,9	5,1	4,9
- varav fastigheter och moduler	268,5	285,6	131,4	127,3
Avtal som förfaller efter 5 år	142,4	167,8	110,2	130,2
- varav fordon och inventarier m m	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav fastigheter och moduler	142,4	167,8	110,2	130,2
Summa	562,3	594,9	311,5	321,3
Varav fordon och inventarier m m	11,0	10,3	11,0	10,3
Varav fastigheter och moduler	551,4	584,6	300,5	311,0
- därav Hässlehem AB	203,9	229,8	0,0	0,0
- därav Hässleholms Industribyggnads AB	47,0	43,8	0,0	0,0
- därav Björksäter Äldreboende AB	163,2	173,5	163,2	173,5
- därav Stenvalvet	55,7	63,0	55,7	63,0
- därav Gruppbestäder i Sverige AB & Co KB	13,2	3,5	13,2	3,5
- därav Kunskapsporten Hässleholm AB	10,5	7,3	10,5	7,3
- därav Statens Fastighetsverk	6,6	7,9	6,6	7,9
- därav Hemfosa Adjunkten 1 Fastighets AB	6,6	8,8	6,6	8,8
- därav HB Ericsons Fastighetsförvaltning	6,3	8,6	6,3	8,6
- därav Norén Fastigheter AB	6,0	8,9	6,0	8,9
- därav Angela & Krister Norén	4,3	5,4	4,3	5,4

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning, (mnkr)	Budget	Kostnader		Intäkter		Nettokostnad	+/-
	2023	2023	2022	2023	2022	2023	
Kommunstyrelsen	-208,3	-300,0	-300,8	97,1	94,9	-202,9	5,4
Tekniska nämnden	-121,9	-904,8	-827,2	767,6	685,0	-137,2	-15,3
Kommunrevisionen	-2,0	-2,1	-1,8	0,1	0,1	-2,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	-161,4	-202,1	-207,6	47,0	60,2	-155,1	6,3
Kultur- och fritidsnämnden	-115,8	-134,1	-130,8	18,1	17,1	-116,0	-0,2
Barn- och utbildningsnämnden	-1569,6	-1831,3	-1735,7	265,6	273,6	-1565,7	3,9
Socialnämnden	-198,4	-220,1	-207,3	14,9	15,3	-205,2	-6,8
Omsorgsnämnden	-1209,9	-1680,7	-1568,0	479,7	437,0	-1201,0	8,9
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-34,5	-79,8	-76,4	46,1	43,5	-33,8	0,8
Summa verksamheter	-3 621,8	-5 355,1	-5 055,6	1 736,2	1 626,6	-3 619	2,9
Finansförvaltningen	3 546,7	-481,4	-451,8	4 192,7	3 820,7	3 711,3	164,6
Totalt	-75,1	-5 836,5	-5 507,5	5 928,9	5 447,3	92,4	167,5

I driftredovisningen ingår kommunens interna poster. För att få ett översiktligt samband mellan driftredovisningen och resultaträkningen elimineras de interna posterna i redovisningen ovan

	Kostnader		Intäkter	
	2023	2022	2023	2022
varav interna poster verksamheten	-1 334,9	-1 129,6	1 059,2	966,0
varav interna poster finansförvaltningen	0,0	0,0	275,7	163,6
Totalt interna poster	-1 334,9	-1 129,6	1 334,9	1 129,6
Totalt exkl. interna poster	-4 501,6	-4 377,9	4 594,0	4 317,8
Externa poster enligt resultaträkningen	-4 501,6	-4 377,9	4 594,0	4 317,8

¹ Årets resultat, dvs förändringen av eget kapital

² Driftbudgetens avvikelser

Budgetbeslut för 2023 tagna efter kommunfullmäktiges beslut om strategisk plan med budget 2023-2025

Driftbudget

Över-/underskottshantering 2023

Beslut/Ändamål	Berörd nämnd/styrelse	Belopp, tkr	Tidpunkt
Över-/underskottshantering	KS, TN, BUN, MSN, Finansförvaltning	1215	KF 20230327, § 36

Beslut tagna som omdisponerats från kommunstyrelsens oförutsedda medel 2023 (vid årets början budgeterade på finansförvaltningen)

Beslut/Ändamål	Till Nämnd/styrelse	Belopp, tkr	Tidpunkt
Utökad bidrag till Mötesplats Hanåsvallen	KS	660	KS 20230301, § 32
Sponsorbidrag till Hässelholms motorklubb, Hästveda marknad, Sörby Bois	KS	195	KS AU 20230405 § 39
Förberedande arbete inför val till Europaparlamentet 2024	KS	500	KS AU 20230816 § 80
Minnesgåva	KS	200	KS AU 20231025 § 100
Mötesplats för unga på Kulturhuset	KFN	120	KS AU 20231025 § 102

Övriga omdisponeringar under 2023 från anslag som från årets början budgeterats på finansförvaltningen

Beslut/Ändamål	Till Nämnd/styrelse	Belopp, tkr	Tidpunkt
Interna lokalvårdskostnader 2023	Samtliga	1 244	Ek.chef delegation
Internhyreskostnader 2023	Samtliga	24 584	Ek.chef delegation
Budgetkompensation för löneökningar 2023	Samtliga	59 244	Ek.chef delegation
Revidering av lokalvårdskostnader 2023	Samtliga	4 070	Ek.chef delegation
Revidering av internhyreskostnader 2023	Samtliga	-5 928	Ek.chef delegation
Kompensation anslagstyp 1	Samtliga	52 385	Ek.chef delegation
Upplösning statlig infrastruktur	TN	3 339	Avser hela 2023
Uppbudgeterat skatteintäkter för att budgetkompensera nämnderna	Samtliga	4 100	KS 20230809, § 139

Övriga beslut

Beslut/Ändamål	Till Nämnd/styrelse	Belopp, tkr	Tidpunkt
Omdisponering av driftbudget till investeringsbudget inom MSN	MSN	160	KS 20230201 § 18

Investeringsredovisning, (mnkr)	Budget	Redovisning	Redovisning	
	2023	2023	+/-	2022
Kommunstyrelse	-53,0	-39,5	13,5	-28,6
Teknisk nämnd	-313,1	-285,8	27,3	-325,3
Kommunrevision	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnd	-0,4	-0,2	0,2	-0,3
Kultur- och fritidsnämnd	-9,9	-18,5	-8,6	-1,7
Barn- och utbildningsnämnd	-18,4	-15,3	3,1	-15,0
Socialnämnd	-0,6	-0,5	0,1	-0,5
Orsorgsnämnd	-2,7	-1,1	1,6	-4,9
Miljö- och stadsbyggnadsnämnd	-0,4	-0,3	0,1	-0,5
Totalt bruttoinvesteringar	-398,6	-361,3	37,3	-376,8

Förutbetalda investeringsinkomster (skuldbokförda), (mnkr)	Budget	Redovisning	Redovisning	
	2023	2023	+/-	2022
Kommunstyrelse	0,0	0,0	0,0	0,3
Teknisk nämnd	7,0	8,9	1,9	30,9
Kultur- och fritidsnämnd	0,0	10,5	10,5	0,0
Totalt	7,0	19,4	12,4	31,2
Nettoinvesteringar (bruttoinvesteringar-förutbetalda investeringsinkomster)	-391,6	-341,8	49,7	-345,6

I kassaflödesrapportens poster för immateriella och materiella tillgångar samt i noterna 9-11 framgår sambandet med investeringsredovisningen.

Budgetbeslut för 2023 tagna efter kommunfullmäktiges beslut om strategisk plan med budget 2023-2025

Investeringsbudget

Över-funderskottshantering 2023, KF 230327, § 36

Nämnd/styrelse	Belopp, tkr
Kommunstyrelsen	5 613
Tekniska nämnden	165 231
Kultur- och fritidsnämnden	143
Barn- och utbildningsnämnden	7 283
Orsorgsnämnden	692
Summa	178 962

Beslut tagna som omdisponerats från kommunstyrelsens oförutsedda investeringsmedel 2023

(vid årets början budgeterade på kommunstyrelsen)

Nya kommungränsskyltar, KS AU 20230405, § 42

Nämnd/styrelse	Belopp, tkr
Tekniska nämnden	250
Summa	250

Omdisponering av driftbudget till investeringsbudget inom nämnd

Omdisponering av driftbudget till investeringsbudget inom MSN	160	KS 20230201 § 18
---	-----	------------------

Bolag

Kommunfullmäktige har under året beslutat om en återremittering av ärendet om Hässleholms Miljö:s ansökan hos Hässleholms kommun om utökad borgensåtagande om 1,2 miljarder kronor. Syftet är att få bättre underlag med en plan på förväntade investeringar.

Översikt fleråriga investeringsprojekt, mnkr

	INVESTERINGAR HITTILLS Från projektstart t o m 2023			INVESTERINGAR TOTALT Totalt för HELA investeringsperioden				
	Budget	Redov.	Avvik.	Bu./plan	Redov tom 2023	Prognos rest. period	Total prognos	Avvik.
Teknisk nämnd								
Brandstation Hässleholm	20,5	3,0	17,5	31,0	3,0	22,1	25,1	5,9
Vittsjö skola och förskola	4,2	5,2	-1,0	70,2	5,2	64,9	70,2	0,0
Furutorpshallen om- och tillbyggnad	20,4	18,1	2,3	20,4	18,1	2,3	20,4	0,0
Ridhus Österås	18,0	0,1	17,9	41,6	0,1	41,5	41,6	0,0
Restaurangskolan, renovering	3,3	1,1	2,2	3,3	1,1	0,0	1,1	2,2
Samordnad måltidsorganisation	46,7	7,7	38,9	135,4	7,7	127,7	135,4	0,0
Badhus	26,0	57,0	-31,0	415,9	57,0	358,9	415,9	0,0
HTS ombyggnad, ventilation & renovering	88,0	106,9	-18,9	88,0	106,9	0,7	107,6	-19,6
Grönängsskolan ny förskola+idrott	181,1	200,4	-19,4	181,1	199,2	0,2	199,4	-18,3
Familjens hus	15,8	16,5	-0,7	15,8	16,5	0,0	16,5	-0,7
Västra Hässleholm förskola nybyggnad	50,4	48,4	2,0	50,4	48,4	0,0	48,4	2,0
Markan + Mötesplats Ljungdala (Ungdomens hus)	2,3	2,3	0,0	2,3	2,3	0,0	2,3	0,0
Bjärnum skola om-tillbyggnad	66,5	75,9	-9,4	66,5	75,9	2,8	78,7	-12,2
Ny förskola Ballingslöv	0,2	0,2	0,0	39,8	0,2	39,6	39,8	0,0
Tormestorp nybyggnation förskola	42,5	44,1	-1,6	42,5	44,1	0,0	44,1	-1,6
Summa	585,9	587,1	-1,2	1 204,2	585,8	660,7	1 246,6	-42,4
Totalt fleråriga projekt	585,9	587,1	-1,2	1 204,2	585,8	660,7	1 246,6	-42,4

Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att kommunfullmäktige i strategisk plan med budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för drift av verksamheten samt för investeringar. Strategisk plan med budget beslutas av kommunfullmäktige varje år i juni. Nämnderna och kommunstyrelsen ska därefter inom ramen för anvisade medel upprätta och besluta om specificerade intermbudgetar för sina ansvarsområden senast den 30 november året innan budgetåret.

DRIFTBUDGET

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen binds av kommunfullmäktige på nämnds nivå. Omdisponering av anslag mellan nämnder samt tilläggsanslag kan beslutas under året. Följande gäller kring omdisponeringar och tilläggsanslag:

Omdisponering

- Omdisponering mellan kommunstyrelsen (gäller även finansförvaltningen) och annan nämnd eller mellan nämnder beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr.

- Omdisponering inom kommunstyrelsens ram beslutas av kommunstyrelsen eller enligt av kommunstyrelsen beslutade delegationsregler.
- Omdisponering inom nämndens ram beslutas av nämnd eller enligt av nämnden beslutade delegationsregler.
- Omdisponering från driftbudget till investeringsbudget beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr.

Tilläggsanslag

Grundprincipen är att tilläggsanslag inte beviljas under löpande år. Skulle nämnden under budgetåret anse sig behöva ytterligare ekonomiska resurser för att uppnå uppsatta mål och/eller lagstadgade krav kan kommunfullmäktige i undantagsfall besluta om tilläggsanslag. Nämnd ska innan tilläggsanslag begärs pröva frågan om det ökade behovet av ekonomiska resurser kan finansieras inom nämndens ram genom omdisponering av medel.

- Finansiering av eventuella tilläggsanslag på driften genom minskning av budgeterat årets resultat beslutas av kommunstyrelsen upp till 1 mnkr.

Driftbudgeten har en treårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret och de därefter följande åren utgör planeringsår. En nämnds positiva samt negativa budgetavvikelser kan överföras till kommande budgetår. Huvudprincipen är att nämnderna ska förklara över- och underskott gentemot budget noggrant och motivera sitt förslag till hantering av överskott och underskott. Kommunfullmäktige beslutar om över- och underskottshanteringen i mars. Överskott som överförs till efterföljande års driftbudget får inte användas till permanent nivåhöjning.

INVESTERINGSBUDGET

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna anslag som binds på varje enskilt investeringsprojekt. Vissa nämnder tilldelas ospecificerat investeringsanslag. Investeringsbudgeten har en treårig planeringshorisont, där det första året utgör

budgetåret och de därefter följande åren utgör planeringsår. I samband med beslut om investering tas också beslut om huruvida budgetkompensation för framtida kapitalkostnader och övriga driftkostnader ska utgå eller inte. Beslutet tas med olika anslagstyper. Investeringar med anslagstyp 1 innebär att nämnderna/kommunstyrelsen får budgetkompensation för framtida kapitalkostnader samt för övriga driftkostnader. För investeringar med anslagstyp 2 utgår ingen budgetkompensation för framtida kapitalkostnader och övriga driftkostnader.

Omdisponering av anslag mellan investeringsprojekt samt tilläggsanslag kan beslutas under året. Följande gäller kring omdisponeringar och tilläggsanslag:

Omdisponeringar

- Omdisponering mellan investeringsprojekt mellan kommunstyrelsen och annan nämnd eller mellan nämnder beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr. Kommunstyrelsen beslutar även om anslagstyp i samband med beslut om omdisponeringen.
- Omdisponering mellan investeringsprojekt inom kommunstyrelsens ram beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr. Kommunstyrelsen beslutar även om anslagstyp i samband med beslut om omdisponeringen.
- Omdisponering mellan investeringsprojekt inom nämndens ram beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr. För de investeringsanslag som beslutats av kommunfullmäktige som ospecificerade får nämnden omdisponera fritt mellan investeringsprojekt. Kommunstyrelsen beslutar även om anslagstyp i samband med beslut om omdisponeringen.
- Omdisponering från investeringsbudget till driftbudget beslutas av kommunfullmäktige.

Tilläggsanslag

- Grundprincipen är att tilläggsanslag inte beviljas under löpande år. Skulle nämnden under budgetåret anse sig behöva ytterligare ekonomiska resurser för att uppnå uppsatta mål och/eller lagstadgade krav kan kommunfullmäktige i undantagsfall besluta om tilläggsanslag.
- Finansiering av eventuella tilläggsanslag för investeringar genom ökad upplåning beslutas av kommunstyrelsen upp till 5 mnkr. Kommunstyrelsen beslutar även om anslagstyp i samband med beslut om finansieringen.

En nämnds positiva samt negativa budgetavvikelser kan överföras till kommande budgetår. Huvudprincipen är att nämnderna ska förklara över- och underskott gentemot

budget noggrant och motivera sitt förslag till hantering av överskott- och underskott. Kommunfullmäktige beslutar om över- och underskottshantering i mars.

KOMMUNALA BOLAG

Kommunfullmäktige ska beredas möjlighet att ta ställning innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

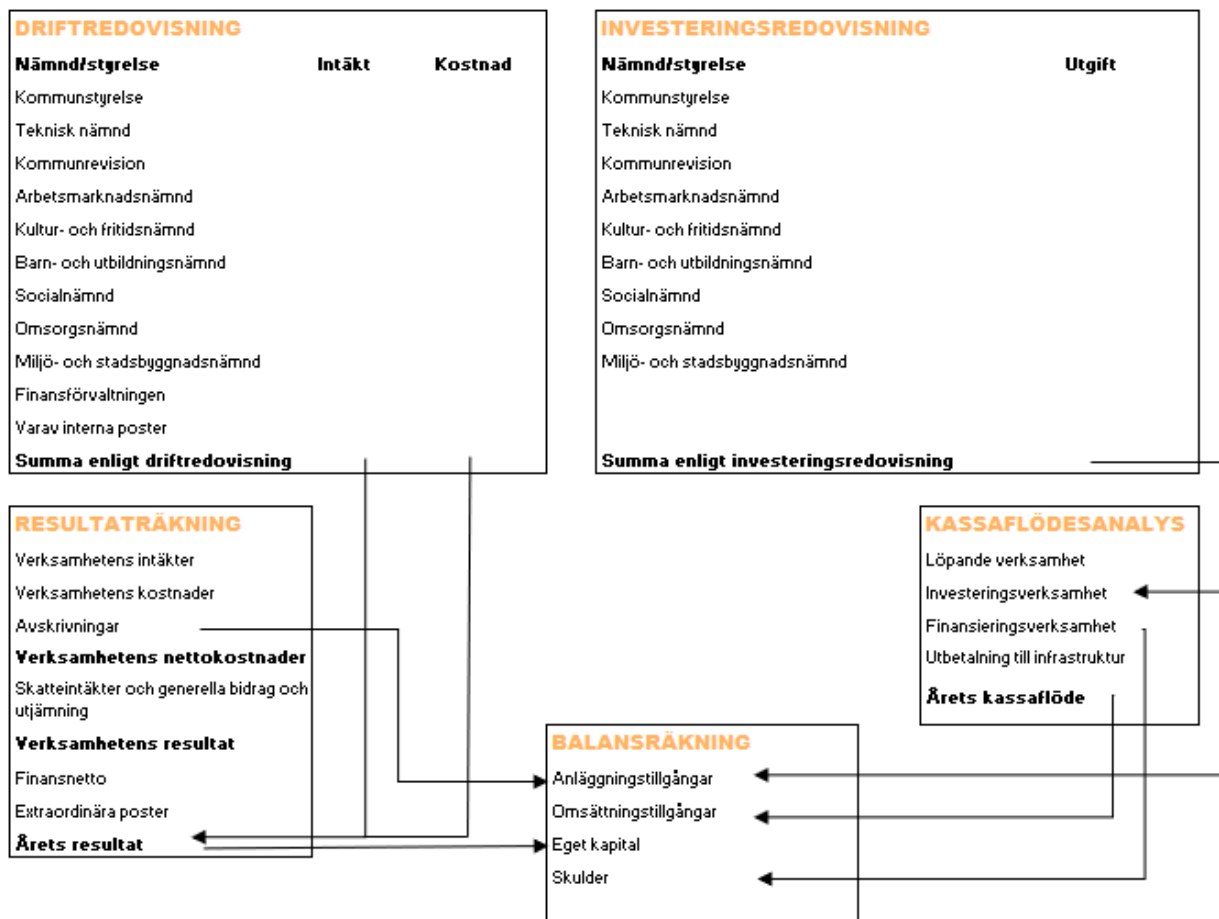
Upplysning om tillämplade internredovisningsprinciper

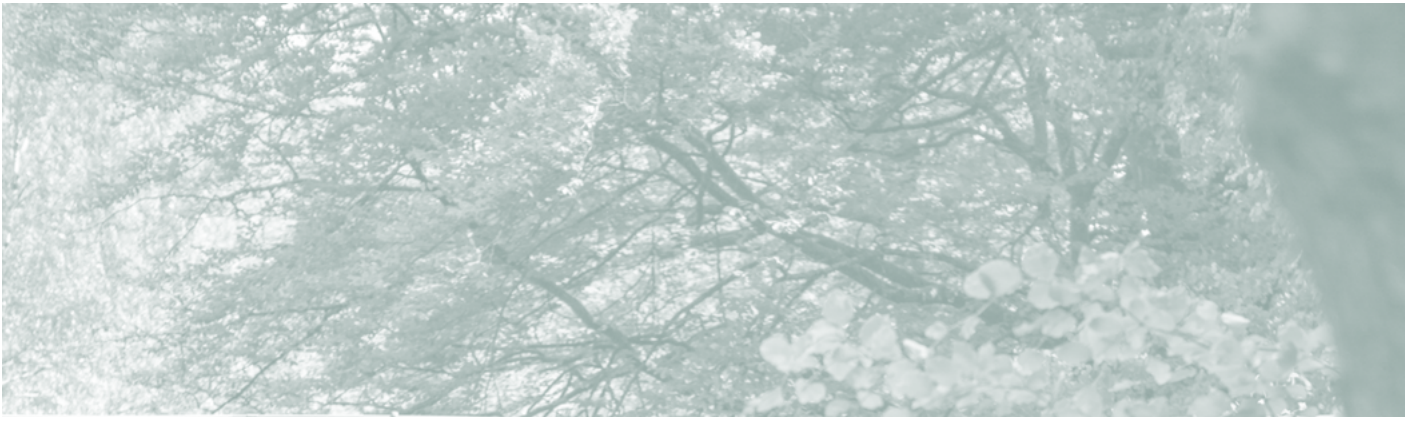
Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla styrelsens/nämndernas ekonomiska relation till sin omvärld, där de andra nämnderna utgör en del av omvärlden. Det innebär att driftredovisningen innehåller kommuninterna poster, såsom köp och försäljningar mellan nämnder. Resultaträkningens intäkter och kostnader har exkluderats från kommuninterna poster.

Det finns poster i driftredovisningen som simulerats kalkylmässigt. Dessa poster är följande:

- *Personalomkostnader*, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt och uppgick 2022 till 39,25 procent av lönekostnaden för anställda mellan 19-65 år. För anställda som har fyllt 65 år uppgår personalomkostnader till 15,81 procent. Under 2022 har anställda mellan 19-23 år haft en tillfällig nedsättning till 27,32 procent för ersättningar uppgående till högst 25 000 kr/mån.
- *Kapitalkostnader*, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Avskrivningar beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning av anläggningstillgångens anskaffningsvärde. Som ersättning för använt kapital belastas verksamheterna med internränta på bokförda värden för investeringar. Internräntan beräknas på anskaffningsvärdet reducerat med avskrivningar. Internräntan följer SKR:s rekommendation, vilken var 1,0 procent för 2022. Kapitalkostnaderna påförs från och med månaden efter anspråktagandet av investeringen.

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Verksamhetsberättelse

Sid 59-87

Kommunledningsförvaltningen

Uppdraget

Kommunledningsförvaltningen hjälper kommunstyrelsen och ansvarar för ledning, tillsyn och samordning. Kommunledningsförvaltningen består av sex avdelningar och ansvarar för övergripande utvecklingsfrågor och gemensamma funktioner inom ekonomi, HR, kansli, IT, näringsliv, kommunikation och integration. Räddningstjänsten ansvarar för olycksförebyggande samt skadeavhjälpande verksamhet. I förvaltningens uppdrag ingår strategisk planering, omvärldsbevakning och genomförande av kommunövergripande beslut och projekt. Verksamheten omfattar bland annat EU-frågor, juridiskt stöd, budget, bokslut, upphandling, personalpolitik, arkiv, infrastruktur, näringsliv, besöksnäring, marknadsföring och kontaktcenter. ■

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 <p>Definiera "god ekonomisk hushållning": bland annat genom stärkt dialog inom kommunkoncernen samt med förtroendevalda för att på bästa sätt stödja politiken i prioriteringar så att våra verksamheter klarar välfärdsuppdraget framåt.</p>	Arbetet är påbörjat. En plan för det fortsatta arbetet har tagits fram som bland annat inkluderar analys av kommunens ekonomiska ställning, framtagande av nya mål för god ekonomisk hushållning samt förankring i organisationen.
 <p>Vision och riktning: Dialog om hur Hässleholms kommun ska utvecklas framåt.</p>	Arbetet är påbörjat. Det finns ett växande intresse från företag och företagargrupper att diskutera och samverka i arbetet med att utveckla vår plats till en ännu bättre plats att bo och verka på samt besöka. För privata som offentliga arbetsgivare är en positiv befolknings- och näringslivsutveckling av vikt för verksamheternas utveckling och kompetensförsörjning
 <p>Behov att öka attraktionskraften för företag: tillgång till mark att etablera sig på, företagets syn på Hässleholms kommun, en välfungerande lotsande organisation med ökad samordning inom vår organisation</p>	En starkare framväxande gemenskap kan märkas mellan kommun och näringsliv för att göra en bra plats ännu bättre. Företagare generellt anser att Hässleholm är en bra plats att verka i. En välfungerande lotsande organisation med ökad samordning inom vår organisation är en viktig del i arbetet: Samverkan mellan förvaltningar kring utmaningen har påbörjats. Insatser inledda utifrån näringslivsprogrammet.
 <p>Digital utveckling och transformation</p>	Ett prioriterat område är robusta och säkra system. Under årets första halva har IT-avdelningen tagit fram målmiljö för IT-säkerhet som ett delmål i arbetet med hur hela IT-miljön ska formas.
 <p>Kompetensförsörjning: hård konkurrens om personal med rätt utbildning och kompetens för att klara det kommunala välfärdsuppdraget. Vi ska arbeta aktivt för att attrahera, rekrytera och bibehålla kompetens.</p>	Aktiviteter har gjorts i riktning mot målet, exempelvis insatser för kompetensutveckling och stärkt ledarskap.
 <p>Friska arbetsplatser: se till det "friska" och inte bara till "risk" i arbetsmiljöarbetet och skapa förutsättningar för detta synsätt även i övrig verksamhetsutveckling.</p>	Arbete med att friskfaktorer ska bli en del i verksamhetsstyrningen har gjorts samt insatser för att följa nya bestämmelser kring dygnsvila.
 <p>Stärka varumärket "attraktiv arbetsgivare": skapa förutsättningar för en bra fysisk och digital arbetsplats, förutsättningar för innovation och kreativitet som grundar sig i tillitsbaserad styrning och ledning.</p>	Förberedande arbete med att digitalisera HR-system och -processer samt en förstudie om framtidens kontorsmiljöer har genomförts. Ett tvärsektorieellt samarbete mellan samtliga förvaltningar har inletts i syfte att stärka arbetsgivarvarumärket.

Året som gått

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Kommunen ställs inför stora utmaningar med rådande omvärldsläge. Under våren har räddningstjänsten tillsammans med tekniska förvaltningen planerat att upprätta ett gemensamt förråd med resurser. Under första veckan i maj genomfördes en skarp övning med försvarsmakt och ambulans. Antalet brandmän förväntas öka från 13 000 till 26 000, alltså det dubbla till år 2033.

Alla kommunala förvaltningar har under fjolåret arbetat med sin krigsplanering med avseende på prioriterade verksamheter, personalbehov med mera. Under våren har räddningstjänstens administrativa personal bistått i arbetsprocessen med krigsplacering av kommunens personal, och nästa steg är nu att förvaltningarna får återrapportering från Plikt- och provningsverket och ska informera berörd personal.

KANSLI- OCH KOMMUNIKATIONSAVDELNING

Den 1 mars genomfördes en organisationsförändring där bland annat kansliavdelningen och kommunikationsavdelningen slogs ihop under en gemensam avdelningschef. Detta var ett led i förvaltningens budgetanpassningar. Under året har det lagts stort fokus på att hitta strukturer och arbetsformer för den nya avdelningen och att omfördela arbetsuppgifter utifrån minskad bemanning.

KOMMUNIKATION

I slutet av 2022 lanserades kommunens nya webbplats och utvecklingsarbetet har fortsatt under 2023. Kommunikationsenheten har stöttat och utbildat förvaltningarnas redaktörer för att tillsammans kunna förvalta hassleholm.se som den viktigaste servicekanalen till medborgarna. Portalwebbarna för Komvux, Yrkehögskolan Syd och Hässleholm Kulturhus publicerades under året, och arbetet med Visit Hässleholm och Hovdala slott är i slutfasen.

Under 2023 har kontaktcenter hanterat över 71 000 ärenden.
Foto: Sarah Berg

KONTAKTCENTER

Under 2023 har kontaktcenter hanterat över 71 000 ärenden. Det är en ökning med cirka 6 700 ärenden jämfört med 2022. För att utveckla servicen och kunna hjälpa

medborgarna effektivare har ett viktigt mål varit att fördjupa samarbetet med förvaltningarna och bolagen. Servicenivån har förbättrats under 2023, genom besvarade samtal inom 60 sekunder. Medelvärdet per månad 2022 var 65 procent.

ÖVERFÖRMYNDARE

Under året har överförmyndarenheten genomfört flera satsningar inom rekrytering av ställföreträdare. En nyhet är mentorskap, där utvalda, erfarna ställföreträdare blir mentorer för nya ställföreträdare under deras första tid som god man eller förvaltare. Under året har överförmyndarenheten infört granskningsattest på arvodesbesluten som skickas upp till löneenheten för att säkerställa att arvodet blir korrekt utbetald. Överförmyndaren hade 934 aktiva ärenden 2023-12-31.

UPPHANDLING

Under verksamhetsåret har upphandlingsenheten genomfört cirka 30 upphandlingar. I upphandlingarna har det ställts miljökrav såväl som sociala villkor, vilket är ett sätt att använda upphandlingar som ett verktyg för att skapa ett hållbart samhälle. Vid uppföljning av ramavtalsområden som livsmedel, kontorsmaterial, yrkeskläder och skor, bemanningstjänster, städ- och kemikalietekniska produkter samt IT- och systemverktyg kan det konstateras att ramavtalsstroheten är god och ligger över 80 procent.

IT-UTSKOTT

Under augusti månad beslutade kommunstyrelsen att inrätta ett IT-utskott som har ansvar för kommunens övergripande IT- och digitaliseringsfrågor och att säkerställa en god dialog med kommunens verksamheter. IT-utskottet ska dessutom besluta om prislistan för de IT-tjänster som levereras.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Varje år genomförs medarbetarenkäten som en temperaturmätare på hur medarbetare i kommunen tycker att verksamheten fungerar. Upphandling av ny leverantör som erbjöd ökad digitalisering har genomförts. Enkäten har genomförts under perioden 26 september till 17 oktober. I årets medarbetarenkät har rekordmånga medarbetare deltagit och resultatet var det bästa någonsin. Hållbart medarbetarenkätengagemang (HME) har ökat och är det högsta värdet sedan HME började mätas.

NÄRINGSLIV

För att bidra till mötesplatser och stärka dialogen med näringslivet har en rad aktiviteter genomförts under året. Bland annat har kommunens företagare bjudits in till två mingelkvällar på Hovdala slott och Hässleholmsgården där cirka 80 företagare deltog på respektive arrangemang. Nio välbesökta näringslivsfrukostar med olika teman har anordnats. Den 17 november arrangerades Hässleholms gala-kväll där 350 gäster fick hylla företag och eldsjälar när 12 olika priser delades ut. Galakvällen hade 2023 43 olika sponsorer som möjliggjorde galan.

BESÖKSNÄRING

En ny webbsida för Visit Hässleholm (turristinformationssidan för Hässleholms kommun) planeras att lanseras under vintern/våren 2024. Under året har det genomförts utbildning i destinationskunskap för de 23 Info-Points som finns i

Hässleholms kommun. I samarbete med kommunikationsavdelningen lanserades ett Stationsortsbingo på sociala mediekanalerna för Visit Hassleholm och Hässleholms kommun under sommaren. Syftet var att öka kännedom om sevärd platser i de olika stationsorterna. Inom Skåne Nordostsamarbetet har en gemensam Upplevelsekarta för nordöstra Skåne tagits fram.

EU-KONTORET SKÅNE NORDOST

EU-kontor Skåne Nordost har arbetat med ansökningar till programmen ERUF och ESF+ som har öppnat för genomförandeprojekt i den nya programperioden 2021–2027. Resultatet har blivit beviljade ansökningar i flera kommuner, där beviljade EU-medel sammanlagt är omkring 30 mnkr. Projekten i ESF+ ska exempelvis stötta individer som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden eller kompetensutveckla kommunernas personal i digitala verktyg.

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett överskott på 5,4 mnkr på driften. Av investeringsbudgeten på 53 mnkr har 39,5 mnkr använts. De största investeringsprojekten finns inom IT, säkerhet och räddningstjänst.

ADMINISTRATIV LEDNING +2,3 MNKR

Kommunledningsförvaltningen har genomfört en större kostnadsminskning 2023 än det krav som ställs i Strategisk plan med budget 2023 och flerårsplan 2024–2025 motsvarande 0,8 mnkr. Det finns även ett överskott på konsultkostnader och utredningskostnader motsvarande 1,1 mnkr.

EKONOMIADMINISTRATION +0,9 MNKR

Överskottet beror framför allt på en långtidssjukskrivning stor del av året samt högre inköpsbonus inom upphandlingsenheten än budgeterat.

NÄRINGSLIV, FÄRDTJÄNST OCH BUSSTRAFIK +0,8 MNKR

Verksamhet Europa Direkt och verksamhet Näringsliv har mindre överskott (sammantaget 0,1 mnkr). Färdtjänst visar ett underskott på 0,6 mnkr medan busstrafik inklusive seniorkort visar ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet finns framför allt på EU-kontoret som har en budget på 0,4 mnkr men som har kunnat finansieras med externa intäkter.

PERSONALADMINISTRATION +0,8 MNKR

Det finns ett underskott för system och konsultkostnader relaterade till system på cirka 1,5 mnkr. Det är ett större underskott än prognostiserat under året. Underskottet vägs upp av ett stort överskott för facklig verksamhet (+1,1 mkr). Underskottet vägs även upp av bland annat överskott på personalkostnader till följd av vakanser inom både löneenheten och HR-enheten på totalt cirka 0,5 mnkr.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN +0,3 MNKR

Räddningstjänsten har totalt ett överskott på 0,3 mnkr. Överskottet finns inom säkerhetsfunktionen (+0,2) och försäkringar (+0,3 mnkr). Verksamhet räddningstjänst har ett underskott på 0,2 mnkr.

Utveckling på sikt

NYTT KOMMUNARKIV

Kommunarkivet i Stadshuset har växt ur sina lokaler och har därför inte kunnat ta emot nya handlingar på några år. Utrymmena lever inte heller upp till den standard för klimat och säkerhet som gäller för arkiv, och den fysiska arbetsmiljön är bristfällig. Projektering pågår av nya arkivlokaler i en av Hibabs fastigheter på garnisonsområdet. Inflyttning beräknas ske i slutet av 2024.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kommunen behöver fortsätta arbeta med kompetensförsörjning för att säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Ett fortsatt strategiskt och medvetet arbete behöver göras inom området för att hitta nya lösningar och arbetssätt kring kompetensförsörjningen, både kommunövergripande och på förvaltningsnivå. Det kommer dock inte att räcka med att rekrytera fler, utan i stället behövs nya arbetssätt och att tillvara ta och utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare. ■

Verksamhetsmått	2023	2022
Information och kommunikation		
- Antal ärenden i IT-servicedesk	13 758	17 315
- Antal besök på kommunens hemsida och intranät	2 478 895	2 325 000
- Antal följare på kommunens Facebooksida	8 820	8 283
- Antal följare av kommunens Instagram	4 296	4 281
- Antal följare på Facebooksidan för Hassleholm Gillar företag	1 200	1 000
- Antal besök på webbsidan för Visit Hassleholm	187 000	158 000
- Antal följare på Facebooksidan för Visit Hassleholm	1 534	1 404
- Antal följare på Instagramsidan för Visit Hassleholm	653	352
Näringslivsutveckling		
- Antal genomförda näringslivsfrukostar	9	2
- Antal deltagare på näringslivsfrukostar	431	108
- Antal företagsbesök	80	70

Tekniska nämnden

Uppdraget

Tekniska nämnden ansvarar för drift, underhåll och investeringar avseende stadens kommunaltekniska anläggningar såsom gator, byggnader, parker och grönområden. Vidare ansvarar nämnden för stadens parkeringsverksamhet och renhållning som staden enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Nämnden är även trafiknämnd och kommunal våghållningsmyndighet. Utöver det ansvarar nämnden för kommunens måltidsverksamhet, lokalförsörjning samt mark- och exploateringsverksamhet. ■

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 Kontakten med nämndens verksamhet ska kännetecknas av hög tillgänglighet och god service.	Förvaltningen har i samarbete med Kontaktcenter arbetat med att underlätta kontakten och information till medborgaren. Exempelvis har mallar och processer skapats. Även inarbetade rutiner för hantering av markuppåtelse visar på goda resultat.
 Försäljning av tomt- och industrimark ska öka.	En hastigt försämrad konjunktur innebar ett minskat intresse av att köpa mark. Samtidigt råder brist på villatomter och industrimark i Hässleholms tätort. En beredskap behövs för framtida tillväxt. Under året har förvaltningen arbetat med att skapa nya exploateringsområde i såväl detaljplaneskedet som i entreprenadskedet.
 Tekniska nämnden ska ha långsiktiga förvaltningsplaner över sina anläggningar.	En viktig del i förvaltningsplaner är underhållsplaner. Under året har det för knappt hälften av fastigheterna tagits fram detaljerade underhållsplaner.
 Tekniska nämnden ska ha en god kostnadskontroll och en budget i balans.	Förvaltningen har haft en ansträngd ekonomi under hela året. Flera besparingsåtgärder har genomförts, vilket haft en positiv budgetmässig effekt. Trots löpande uppföljning och kontroll har kostnadsprognos för skador, skadegörelse, energi och snöhantering underskattats. Anledningen var dels misstolkning av kostnadsunderlag, dels en inbyggd oförutsägbarhet avseende aktuella kostnadsposter.
 Våra offentliga lekplatser och skolornas utvändiga lekmiljö ska uppfylla god säkerhetsstandard och inbjuda till lek och rörelse.	Löpande genomförs besiktningar av lekplatser. Allvarliga fel åtgärdas i regel omgående. Tyvärr är budgeten i förhållande till behov otillräcklig varför åtgärder inte kunnat genomföras i den takt som önskas. Som ett sätt att skapa en god lekmiljö inom en begränsad budget arbetar förvaltningen med att införa mer naturlek där barnens lekmiljö är naturligt utformad efter omgivande miljö.
 Den offentliga utemiljön ska upplevas välkomnande och trygg.	Skötsel och underhåll av parker och gator hanteras löpande och förstärkning av belysning sker vi otrygga platser i samråd med BRÅ. Under året har flera GC-vägar förstärkts med bommar för att förhindra smittrafik. Utökad belysning har gjorts i Hembyggsdsparken och vid hockeyområdet i Tyringe.
 Sjuktalet inom förvaltningen ska minska.	Den totala sjukfrånvaron har minskat med 1,8 procentenheter från föregående år, från 6,8% till 5,0%. Fokus har riktats mot att minska långtidssjukskrivningar, vilket minskat från 31,7 % till 27,8%.
 Förvaltningens HME-index ska öka från 77	Förvaltningens HME-index ökade till 83,5, vilket låg över snittet i kommunen som helhet (82,8). Under året har förvaltningen arbetat med att implementera en ny måltidsorganisation, vilket har haft positiv effekt på resultatet som helhet.

Året som gått

SPADEN I MARKEN FÖR NYTT BADHUS

En stor händelse inträffade i början av september. Det var då det första spadtaget togs för ett nytt badhus vid Österåsområdet i Hässleholm. Badhuset kommer att innehålla en 25 meters motions- och tävlingsbassäng, multibassänger, upplevelsebad, relaxavdelning och föreningslokaler. Byggnaden kommer att uppföras enligt Miljöbyggnad silver och omfattar cirka 7 400 kvm. Total projektbudget uppgår till 405 mnkr och badhuset väntas bli klart under hösten 2025.

Första spadtaget för nytt badhus, Foto: Jonny Persson

FÄRDIGA BYGGPROJEKT

Under året färdigställdes flera större byggnadsprojekt. Samtidigt med hundraårsjubileet av den äldsta byggnaden på Bjärnums skola återinvigdes skolan efter en omfattande renovering och tillbyggnad. I stället för flera utspridda byggnader har sammanhängande lokaler tillskapats genom att riva två byggnader och bygga ihop två befintliga. Förutom nya klassrum, grupprum och personalrum förbättrades skolgården med ny lekutrustning och bullerdämpande plank. Även byggprojektet vid Grönängsskolan blev klart i och med färdigställandet av Silviaskolans nya lokaler. Projektet omfattade en specialanpassad grundskola för 90 elever med hörselnedsättning samt en förskola med plats för 15 barn. Byggnaderna är uppförda enligt Miljöbyggnad silver och säkerställer en låg energiförbrukning och miljövänliga material. En intressant detalj är att fasaden uppförts med fossilfritt tegel. Som kvitto på förvaltningens goda arbete tilldelades projektet 2023 års stadsbyggnadspris.

Ett mindre projekt, men mycket efterlängt, var färdigställandet av nya lokaler för Familjens hus. Efter närmare tio år med diskussioner, otaliga utredningar och förslag kunde äntligen verksamheten flytta in i nyrenoverade lokaler i gamla T4 matsal. Totalt anpassades 780 kvm lokaler för att rymma barnmorskemottagning, barnvårdscentral, socialrådgivning och öppen förskola.

GATA OCH PARK

Inom gatuvadningen fortsatte arbetet med att byta äldre gatubelysning till nyare energisnåla LED armaturer. Totalt byttes 1 800 armaturer, vilket väntas ge en energibesparing på cirka 225 000 kWh årligen. Under året genomfördes asfalteringsåtgärder längs Hovdalavägen, Södra

Kringelvägen och Vankivavägen. I samband med omläggning av T4 rondellen återanvändes befintlig gatsten som sattes i betong. På så sätt hölls kostnaderna nere samtidigt som en framtida skötsel underlättas. För att öka trafiksäkerheten byggdes permanenta trafiksäkerhetsåtgärder i Stoby och längs Röingegatan. Inom parkförvaltningen planterades 23 träd runt om i kommunen vilket bidrar till att hålla nere temperaturen sommartid, minska vindpåverkan, rena luften och fördröja dagvatten.

FASTIGHET

Inom fastighetsförvaltningen installerades nya solcellsanläggningar om totalt 202 kW. I samarbete med Vinnova genomfördes ett energieffektiviseringsprojekt som inriktades mot att skapa effektivare arbetsrutiner för optimerad drift. Dessutom konverterades ventilationsaggregat till tryck- och behovsstyrd ventilation. På så sätt undviks överventilering av lokaler, som exempelvis idrottsbussar. Därutöver genomfördes ventilations- och energiåtgärder i Kulturhuset, Vannarödsskolan och Hasselbacken. Totalt beräknas projekten ge en energibesparing om cirka 300 000 kWh per år. Även byte till ny LED-belysning samt beröringsfria vattenkranar innebar minskad energi- och vattenåtgång. Som ett led i att skapa ökad säkerhet och beredskap kontrollerades samtliga kommunala skyddsrum. Utefter genomförd kontroll har en handlings- och åtgärdsplan tagits fram som kommer att genomföras nästa år. Även inköp av mobila reservkraftaggregat och installation av egen omsättningstank genomfördes i syfte att öka kommunens beredskap vid kris.

MARK OCH EXPLOATERING

Ett omfattande miljöprojekt påbörjades under våren med geo- och miljötekniska markundersökningar på den förorenade fastigheten Garvaren 10. På fastigheten har det tidigare bedrivits kemtvätt och Hässleholms kommun har tagit på sig huvudmannaskapet för en sanering, då den förorenade verksamheten inte längre existerar. Ett inledande arbetet har fokuserats på att undersöka föroreningens spridning och för att hitta en lämplig saneringsmetod. Själva saneringen kommer preliminärt att kunna påbörjas nästa år med full finansiering via bidrag från Naturvårdsverket.

MÅLTID

En för många anonym dag inträffar varje år den tredje torsdagen i oktober. Det är då den offentliga måltidens dag firas. Detta uppmärksammades genom att våra kök fyllde måltiden lite extra för alla förskolebarn och elever samt för de äldre i kommunen.

Måltidens dag firas på Låredaskolan, Foto: Cherie Gotthardsson

Årets resultat

Årets resultat visar ett underskott på -15,3 mnkr. Störst underskott noteras för lokalkostnader med -9,2 mnkr vilket normalt regleras via internhyran. Även underskott inom måltidsverksamheten med -4,5 mnkr och för snö- och halkbekämpning med -4,0 mnkr.

FASTIGHET -9,2 MNKR

Fastighetsförvaltningen visar ett underskott på -9,2 mnkr. I samband med höstrevidering av internhyran underskattades kostnader för skador och skadegörelse med -2,3 mnkr, fjärrvärme med -2,3 mnkr, elkostnader med -1,9 mnkr samt larm och bevakning med -1,8 mnkr. Anledningen berodde dels på en inbyggd oförutsägbarhet i posterna, dels på en prognosmiss där hänsyn ej tagits full ut avseende släpande fakturor. De poster som haft störst avvikelse jämfört mot budget var annars kostnader för skadegörelse och skador. Här utmärker sig objekten Vittsjö skola, Kulturhuset och Tyringe skola.

GATA OCH PARK -0,9 MNKR

Årets vinterväghållning visar ett stort underskott motsvarande -4,0 mnkr. Inom gatubelysning redovisas ett överskott på 1,4 mnkr till följd av den andel av kommunens erhållna elstöd på 3,0 mnkr som är hänförlig till gatubelysning. Överskottet reduceras av högre elkostnader och reparationskostnader för elstolpar på totalt -1,6 mnkr utöver budget. Inom gatusidan redovisas ett överskott på 0,9 mnkr för bidrag till en trafikskadetjänst som inte var budgeterat, högre ersättningar för grävutställning, återhållsamhet med framför allt byggnadsmaterial samt av ej återbesatt personalavgång/föräldraledighet. Inom område parkering redovisas ett överskott på 0,3 mnkr då fler avgifter för parkering och felparkering har inkommit mot vad som budgeterats. Inom område Dagvatten visas ett överskott på 0,8 mnkr som förklaras av lägre debitering från Hässleholms miljö samt lägre tillsynsavgifter. Inköp av plantor och frön avviker med -0,7 mnkr mot budget med anledning av prisökningar.

MÅLTID OCH SERVICE -7,3 MNKR

Underskott inom måltidsverksamheten på -4,5 mnkr då effektiviseringskravet mot barn- och utbildningsnämnden på -2,1 mnkr regleras först 2024. En stor utmaning för verksamheten ligger i att anpassa personalvolym i förhållande till tilldelad resurs, i synnerhet bemanningen på mindre skolenheter där hänsyn även behöver tas till heltid som norm. Underskott för personalkostnader avser både en felaktig resursfördelning och icke genomförda effektiviseringar. Lokalvården och vaktmästeriet visar -2,8 mnkr i underskott med anledning av högre personalkostnader och ökade kostnader för städmaterial och rengöringsartiklar.

ADMINISTRATION, PROJEKT, EXPLOATERING OCH ÖVRIGT +2,1 MNKR

Inom byggprojekt redovisas ett överskott på 1,0 mnkr, vilket förklaras av en högre belagd projekteringstid till följd av inventering av kommunens 30 skyddsrum inom det egna fastighetsbeståndet. Inom exploateringsverksamheten är det motsatt förhållande då aktivering av tid mot projekt inte når upp till den omfattning som krävs vid nuvarande personalstyrka, vilket leder till ett underskott på 1,2 mnkr. I årets budget fanns anslaget 2,0 mnkr för oförutsett. Dessa medel har inte använts.

INVESTERINGAR +27 MNKR

Nämndens totala investeringsbudget uppgick till 313 mnkr. Under året bokfördes 286 mnkr i olika projekt vilket gav en positiv avvikelse på 27 mnkr. Störst positiv avvikelse hade projektet för samordnad måltidsorganisation med 39 mnkr. Tekniska nämnden har i uppdrag att ta fram en struktur för köksorganisationen med tillhörande investeringsplan vilket medför förskjutning i investeringstakten. Projektet ett nytt ridhus visar ett överskott på 18 mnkr då det inväntas en ny lokaliseringsutredning innan projektet kan återupptas. Störst negativ avvikelse hade badhusprojektet på -31 mnkr då projektet påbörjades tidigare än beräknat. Underskottet täcks inom tilldelad investeringsbudget. För projekt som färdigställts under året uppvisas negativ avvikelse för Grönängsprojektet med -18 mnkr, motsvarande cirka 10 procent av projektbudgeten, med anledning av kostnadsökningar till följd av pandemiutbrott och pågående krigssituation. För projektet renoveringen av HTS, överskreds budgeten med -12,5 mnkr på grund av stora brister i projektering och ökade entreprenadkostnader. För projektet Bjärnums skola uppvisade ett underskott på -10,5 mnkr på grund av upptäckt av förhöjda PAH värden i bjälklag vilket gav ökade saneringskostnader.

Utveckling på sikt

EFFEKTIVARE ARBETSSÄTT

Effektiviseringar är nödvändiga inom alla verksamheter för att leverera välfärd när resurserna minskar. För att uppnå detta behöver skalfördelar skapas. Inom måltidsorganisationen pågår ett arbete med att se över antalet tillagningsskåp genom att undersöka förutsättningarna för en övergång till kylmat. Samtidigt behöver även antalet skolenheter beaktas. Genom att skapa större skolenheter gynnas såväl fastighetsdrift som serviceverksamhet.

Inom parkförvaltningen utvärderas traditionella lekplatser. En tillrättalagd och praktiskt utformad lekplats behöver inte nödvändigtvis erbjuda större lekvärde än en skogsglänta. Utemiljön för den nya förskolan Alma är ett intressant referensobjekt. Med större inslag av orörd naturmark har kostnaden för skötsel minskat samtidigt som en stimulerande och utmanande lekmiljö skapats. Inom lokalvården fortsätter arbetet med att minska användandet av kemikalier vilket både förbättrar miljön och minskar kostnaderna. Även inköp av flera städrobotar utreds. ■

Verksamhetsmått	2023	2022
Exploatering		
- Antal sålda villatomter	1	4
- Antal sålda industritomter	0	10
Fastigheter		
- Administration, kr/m2	24,20	21,55
- Uppvärmning, kr/m2	72,87	69,34
- Vatten och avlopp, kr/m2	11,16	8,52
- Lokalyta, egna lokaler, m2	353 592	348 723
- Grundskola, kr/m2	812	714
- Förskola, kr/m2	1 275	1 076
- Särskilt boende, kr/m2	1 186	1 181

Arbetsmarknadsnämnden

Uppdraget

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning (på grundläggande och gymnasial nivå, som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå och svenska för invandrare) Yrkehögskolan Syd, Lärcentrum, kommunala arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd. ■

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 Elever/deltagare tillgodogör sig planerade studier/arbetsmarknadsinsatser.	Tydligare antagningskriterier, ökad kartläggning och förberedande tester bidrar till att skolan tidigt kan identifiera elever som är i behov av stödinsatser och till att fler elever har förutsättningar att lyckas med sina studier.
 Individer som uppbär försörjningsstöd när självförsörjning.	Genom ökat samarbete mellan förvaltningens olika verksamheter, och stort fokus på att tillsammans bidra till att individer med försörjningsstöd når egen hållbar försörjning, har andelen hushåll i behov av försörjningsstöd minskat. Detta trots att arbetslösheten ökat.
 AMF bidrar till arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning.	Rekryteringsträffar, yrkes- och utbildningsinformationsträffar och jobbmässor är olika exempel på mötesforum, som arrangerats av förvaltningen, som bidragit till matchning av arbetsgivare med rekryteringsbehov och arbetssökande.
 Arbetsmarknadsenhetens insatser leder till att kommunens invånare blir självförsörjande.	En i huvudsak projektfinansierad verksamhet har haft negativ påverkan på förutsättningarna att målgruppsanpassa insatsutbudet. En omorganisation är genomförd inför 2024 och ett utvecklingsarbete som avser förändrat arbetssätt är påbörjat.
 AMF har en budget i balans. AMF har ändamålsenligt och effektivt lokalutnyttjande.	Samsyn kring förvaltningens gemensamma resurser och en rutin för kontinuerlig budgetdialog med enhetschefer har resulterat i större förståelse för, och mer effektiv dialog kring, budgeterade medel.
 AMF är en modern och attraktiv arbetsgivare. AMF har medarbetaren i fokus.	För att skapa förutsättningar för dialog och delaktighet såväl inom som mellan förvaltningens verksamheter har befintliga mötesrutiner setts över och delvis förändrats. Förvaltningens gemensamma mål och aktiviteter utgör en viktig del i arbetet som syftar till att skapa medarbetarengagemang och delaktighet.

Året så här långt

ARBETSMARKNADSENHETEN – OMORGANISATION OCH FÖRÄNDRAT ARBETSSÄTT

I april månad gav arbetsmarknadsnämnden förvaltningen i uppdrag att utreda behovet av arbetsmarknadsinsatser för att i större utsträckning bidra till att stödja individer mot arbete och egen försörjning samt se över och förändra befintliga yrkesroller och arbetsuppgifter utifrån det identifierade behovet. Uppdraget omfattade även en översyn av arbetsprocessen i förhållande till statistik och analys och möjligheterna för arbetsmarknadsenheten och ekonomiskt bistånd att organiseras till en gemensam verksamhet. Uppdraget föranleddes av att förvaltningen tidigare identifierat en avsaknad av insatser inom den egna arbetsmarknadsenheten och att en projektstyrd verksamhet visat sig utgöra ett hinder för den flexibilitet och målgruppsanpassning som behövs för att möta de varierande behoven inom målgruppen klienter på ekonomiskt bistånd.

Utredningen har under våren och hösten genomförts i tre delar; processkartläggning med chefer och medarbetare inom arbetsmarknadsenheten och ekonomiskt bistånd, genomgång och sammanfattning av rekommendationer från granskningar genomförda av Ernst and Young och en externt genomförd utredning. Och slutligen även en sammanfattning av aktuell forskning inom det arbetsmarknadspolitiska området, med fokus på effekter av arbetsmarknadsinsatser.

Processkartläggningen visade ett behov av en gemensam arbetsprocess, för och med individer med försörjningsstöd, och ett behov av en arbetsmarknadsenhet som skapar förutsättningar för denna gemensamma arbetsprocess, tidiga insatser, klientnära arbete och stor flexibilitet och anpassning av insatsutbudet, såväl interna som externa. Genomförda granskningar och den externa utredningen anger rekommendationer inom tre områden; hur man tar fram och använder statistik, hur arbetsmarknadsenheten bör

organiseras och vilka insatser som bör fokuseras. Aktuell forskning lyfter fyra olika arbetsmarknadsinsatser som visat sig vara särskilt effektiva. Den insats som visat sig ge bäst effekt för flest är intensifierad förmedling. Insatsen omfattar individuellt stöd mot egen försörjning genom djupgående kartläggning och vägledning i kombination med andra individuellt anpassade insatser som tex praktik, språkinläring eller jobbsökaraktiviteter. Intensifierad förmedling har visat sig vara särskilt gynnsamt för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Sammantaget visar utredningens resultat att det finns behov av att förändra nuvarande organisation, yrkesroller och arbetssätt. Förvaltningen har därför tagit fram ett förslag, som också beslutats, på hur arbetsmarknadsenheten och arbetsmarknadsinsatser ska organiseras framöver. Förslaget omfattar delvis förändrade yrkesroller och omfattande metodutveckling. Målet är att skapa en stabil men flexibel organisation med förutsättningar att möta individuella och skiftande behov hos försörjningsstödstagare. Avseende en eventuell samorganisering av arbetsmarknadsenheten och ekonomiskt bistånd är slutsatsen att det i nuläget inte är möjligt. Däremot kommer stort fokus läggas vid att utveckla och pröva en gemensam arbetsprocess för individer med försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsenheten. Foto: Johan Funke

BREDDAD KARTLÄGGNING FÖR EFFEKTIV STUDIETID

I syfte att bidra till att elever vid grundläggande vuxenutbildning ges förutsättningar för så effektiv studietid som möjligt, och för att tidigt kunna identifiera individuella behov av anpassningar har verksamheten tagit fram och prövat ett kartlägningspaket som genomförs inför kursstart. Paketet omfattar nationella digitala ämnestester, kartlägningsamtal med studie- och yrkesvägledare och ämnessamtal med ämneslärare. De digitala testerna visar vilken kunskapsnivå eleven befinner sig på, vilket bidrar till att eleven redan i uppstarten kan placeras i en delkurs inom ämnet som motsvarar elevens kunskapsnivå. Genom testets resultat får läraren även information om de grundläggande förmågorna höra, läsa och skriva.

Om en elev visar lågt resultat inom någon av dessa förmågor kan läraren i ett tidigt stadium erbjuda extra tid eller andra individuella anpassningar som underlättar för eleven. Kartlägningsamtalen som är av en mer övergripande karaktär ger, tillsammans med ämnessamtalen, skolan kunskap om elevens förutsättningar. För eleven ger samtalen en grundlig introduktion i vad det innebär att studera på grundläggande nivå. Det samlade underlaget utgör även

en bra grund inför framtida studie- och yrkesval. Sammantaget har utvecklingsarbetet bidragit till en högre nivå av individanpassning, och till att cirka en tredjedel av de studerande inom grundläggande vuxenutbildning kunnat förkorta sin studietid och därmed i ett tidigare skede gå vidare till högre studier eller arbete.

PROJEKT SAMVERKAN

Hässleholms kommun ingår, genom arbetsmarknadsförvaltningen, i projekt Samverkan Skåne Nordost. Målgruppen för det kommungemensamma projektet är individer som är i riskzon för långvarigt utanförskap som också riskerar att falla mellan stolarna i hanteringen mellan kommuner, myndigheter och vården. Sedan i januari har en samverkanskoordinator arbetat med att upprätta samverkansformer inom kommunen och mellan kommunen och ovan nämnda externa aktörer. Behov har kartlagts och med utgångspunkt i dessa har förändringsförslag definierats och implementerats. I samarbete med överförmyndaren har utbildning av gode män startats, man har skapat verktyg för tydligare uppföljning och dokumentation och man har identifierat ett behov av samverkan mellan arbetsmarknadsenheten, ekonomiskt bistånd och daglig verksamhet.

Vid årets början var en tredjedel av de individer som uppbar ekonomiskt bistånd i riskzon för långtidsfrånvaro från arbetsmarknaden, eller för sjuka för att återgå i arbete, och i behov av samverkan med vårdgivare och Försäkringskassan alternativt förehabilitering inför framtida arbetsmarknadsinsatser. För cirka 80 av dessa har det bedömts finnas omfattande samverkansbehov och ungefär lika många har behov av mycket anpassade arbeten. Merparten av dem med behov av långsiktig samverkan med både vård och förstärkta insatser mellan Arbetsförmedling och Försäkringskassa har god man eller förvaltare, och huvudsakligen psykiatri som vårdkontakt. Dessa individer kan anmälas till det gemensamma Skåne Nordost-projektet Gemensam kraft. I projektet erbjuds rehabiliterande insatser som avser bidra till att individen på sikt närmar sig arbetsmarknaden. Insatserna i projektet genomförs i samverkan mellan kommunen, sjukvården och statliga myndigheter.

Konsultationsteam SkNo. Foto: Emma Lindeberg, Namn uppifrån, vänster till höger: Kajsa Welander & Rebecca Knutsson Kristiansson, Christel Jöquist, Emma Magnusson, Cecilia Ling, Ann Molin Ljunggren, Ulrika Rydje, Donatella Nagy och Lynn Thulin

Årets resultat

Årets resultat visar ett överskott på 6,3 mnkr, vilket främst härleds till att andelen hushåll med försörjningsstöd minskat i förhållande till budget, men också till intäkter för projekt som beviljats för senare delen av året samt tjänstledigheter som inte ersatts fullt ut. Överskottet reduceras delvis på grund av lägre elevvolymen inom kvalificerad yrkesutbildning (YHS) samt ökade konsultkostnader och IT-kostnader.

EKONOMISKT BISTÅND +5,4 MNKR

För att bidra till att individer i större utsträckning än tidigare når självförsörjning har förvaltningen sedan den bildades lagt stort fokus på verksamhetsöverskridande utvecklingsarbete. Detta har bidragit till att antalet hushåll som uppstår försörjningsstöd årligen minskat. Eftersom kostnaderna per hushåll samtidigt ökat har inte kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd minskat i motsvarande utsträckning. Med anledning av det kritiska samhällsekonomiska läget inför 2023 budgeterade förvaltningen för en ökning av andelen hushåll, och för ytterligare ökade kostnader per hushåll. Resultatet visar att kostnaderna per hushåll ökat i större utsträckning än man prognostiserat, men att förvaltningens arbete fortsatt bidrar till att andelen hushåll fortsatt minska.

YRKESHÖGSKOLAN SYD -1,0 MNKR

Underskottet beror på minskade intäkter på grund av lägre elevvolymen och ökade konsultkostnader och höjda IT-kostnader. Kostnaderna har ökat under året på grund av inflationen men ersättningen från myndigheten har inte kompensert för denna kostnadsökning.

KOMMUNAL VUXENUTBILDNING +2,2 MNKR

Delar av den kommunala vuxenutbildningen har under året haft lägre personalkostnader än budgeterat. Detta beror främst på att tjänstledigheter förlängts samt att en minskad elevvolym bidragit till att vakanta tjänster inte tillsatts. Även ökade intäkter från Skolverket påverkar resultatet positivt.

Förvaltningsledningen kommer fortsätta arbetet med att skapa engagemang och medskapande hos förvaltningens medarbetare bland annat genom att kontinuerligt ordna öppna tillfällen att besöka varandras verksamheter, genom att ta fram rutiner och innehåll för övergripande informationsbrev och genom att erbjuda månatliga digitala förvaltningsträffar. Allt enligt önskemål som framkom i diskussioner vid den förvaltningsgemensamma dagen.

INTERNT SAMARBETE FÖR FLER ARBETSMARKNADSINSATSER

För att kunna bredda utbudet av insatser för individer inskrivna på arbetsmarknadsenheten kommer förvaltningen utöka det interna samarbetet ytterligare. Det sker genom att identifiera befintliga insatser inom de olika verksamheterna som kan vara möjliga att erbjuda till en bredare målgrupp. Utvecklingsarbetet ligger helt i linje med arbetsmarknadsnämndens utvecklingsmål som syftar till ett utökad internt samarbete och ett effektivt resursutnyttjande.

SAMARBETE MED OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Enligt uppdrag från kommunfullmäktige kommer arbetsmarknadsförvaltningen, i samråd med omsorgsförvaltningen, arbeta för att få fler personer i sysselsättning. Målet är att förvaltningen ska kunna bidra till att personer blir anställningsbara inom kommunala verksamhetsområden, främst inom omsorgsverksamhet där behovet av arbetskraft är stort. Ett samarbete har redan initierats genom att grundläggande vuxenutbildning, i samarbete med omsorgsförvaltningen, tagit fram innehåll och struktur för en uppdragsutbildning som syftar till att stärka den språkliga kompetensen hos tillsvidareanställda inom omsorgen. På sikt vill man inom grundläggande vuxenutbildning även utveckla en gymnasieförberedande kurs i yrkessvenska som ska kunna erbjudas elever som planerar vidare studier inom vård- och omsorgsutbildning. ■

Utveckling på sikt

MÅLARBEETE SOM VERKTYG FÖR ENGAGEMANG OCH MEDSKAPANDE

I syfte att skapa samsyn kring det gemensamma huvuduppdraget, att genom utbildning, socialt arbete och arbetsmarknadsinsatser bidra till att kommunens invånare når egen försörjning, har förvaltningen sedan bildandet lagt stort fokus på målstyrningen. Även om arbetet initialt genomfördes inom ledningsgruppen och några representanter från övriga medarbetare har slutmålet varit att alla medarbetare ska vara delaktiga, inte bara i arbetet med de insatser som beslutats utan också i framtagandet av mål och insatser. Ett stort kliv i riktning mot detta togs vid en förvaltningsgemensam arbetsdag. Medarbetare från hela förvaltningen fick möjlighet att, i tvärprofessionella grupper, med utgångspunkt i nämndens utvecklingsmål och de behov man ser ute i verksamheterna diskutera och identifiera behov av gemensamma insatser. Förslagen från arbetsgrupperna bearbetades av ledningsgruppen vid en påföljande workshop och resulterade i insatser till förvaltningens gemensamma verksamhetsplan inför 2024.

Verksamhetsmätt	2023	2022
Komvux		
- Andel elever inom Komvux Gy som uppnått minst betyg E på egenproducerade kurser	87,0%	79,0 %
- Andel godkända betyg på Komvux Grund	87,5%	-
- Andel elever inom Komvux Grund som förkortat sin studietid genom testning	33,0%	40,0%
Arbetsmarknadsenheten		
- Andel individer som vid inskrivning uppstår försörjningsstöd som skrivits ut mot arbete eller studier	15,6 %	-
Ekonomiskt bistånd		
- Genomsnitt av antal hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd per månad	541	586
- Genomsnitt utbetalt bistånd i tkr per månad	4 926	5 053
- Andel av öppna hushåll som beviljats bistånd utifrån genomsnittligt antal månader: 1 - 12 månader	40,5%	40,7%
>36 månader	23,9%	20,8%

Kultur- och fritidsnämnden

Uppdraget

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för drift, skötsel och uthyrning av kommunens samlingslokaler samt idrotts-, fritids- och friluftsanläggningar inklusive badplatser. Vidare ansvarar nämnden för fritidsgårdsverksamhet, bibliotek, allmänkulturell verksamhet, Hovdala slott, samt fördelning av bidrag till kommunens föreningar. Nämnden är även lotterimyndighet. ■

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 Kultur- och fritidsförvaltningens prognoser är säkra och skapar förutsättning för utveckling.	Ökat engagemang för arbetet med ekonomi har uppnåtts. Årets prognoser har varit mycket säkra vilket möjliggjort att mer strategiskt arbeta med ekonomi.
 Kultur- och fritidsförvaltningens utbud är nytänkande, attraktivt, inkluderande med fokus på medborgarna	Förvaltningens utbud har breddats och fler samarbeten är på gång med föreningar och företag. Delar av personalen har kompetensutvecklats.
 Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter är kvalitativa, meningsfulla, mobila och flexibla som främjar hälsa och skapar trygghet	Fler meröppna bibliotek startas. Flera nya samarbeten har inlets. Klimatpositiv fotbollsplan främjar hälsa och miljö genom fossilfri drift. Fler olika typer av arrangemang. Verksamheten kring allmänhetens åkning har förbättrats.
 Lyfta fram och utveckla verksamheter och utbud riktat mot barn och unga för en social och ekonomisk hållbarhet vid samhällsutveckling	Ökat fokus på unga tjejer. Samverkan med nya aktörer. Utveckling av kulturgarantin. Implementering av EU's ungdomsstrategi. Föreställningar som lyfter aktuella ämnen. Ökad återbruksanvändning, Samarbeten kring verksamhet för barn.
 Varje medarbetare känner delaktighet, arbetsglädje, stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas	Arbete med delaktighet, tillit, kreativ och hållbar arbetsmiljö samt personalvård. Bra resultat i kommunens medarbetarenkät.
 Öka kunskapen om cirkulär ekonomi, delningsekonomi och sökning av externa finansieringar.	Grupp för externfinansiering har bildats och startat arbetet. Vi har under året mottagit flera bidrag för bland annat bibliotek och Hovdala Slott.
 Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter är jämlika, nyskapande, jämställda, hälsofrämjande och mobila med fokus på social och ekonomisk hållbarhet.	Fler relationer med föreningar, främst inom kultur, byggs upp. Samverkan med andra förvaltningar. Arbete pågår för mer jämställt utbud.
 Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter, såväl inomhus som utomhus är välkomnande, tillgängliga och trygga	Arbete kring bemanning pågår med fokus att vara närvarande när verksamhet är igång. Tydliggjort vad som gäller i verksamheter för att skapa trygghet. Fortsatt svårt att avancera inom främst den fysiska delen pga brist på ekonomiska möjligheter.
 Kultur- och fritidsförvaltningens chefer arbetar med trygghet, tillit, motivation, flexibla arbetssätt och kreativa arbetsmiljöer	Delar av personalen har kompetensutvecklats. Arbetar med tillitsbaserat ledarskap. Genomfört positiva skyddsronder.

Året som gått

FOKUS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

För läsåret 2023/2024 beviljades kommunen ett Skapande skola-bidrag om 900 tkr från Statens kulturråd. Bidraget, som bland annat syftar till att ge barn möjlighet att utveckla sitt eget skapande inom olika konst- och kulturuttryck, användes till projekt inom följande kulturformer: *musik* (åk 2), *kulturhistoria* (åk 3), *konst* (åk 5), *film* (åk 6), *litteratur* (åk 7) samt *dans, musik och teater* (anpassad grundskola). Skapande skola sker i samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen.

Ung Fritid fokuserade under 2023 särskilt på ungas delaktighet och inflytande samt på att nå nya målgrupper. Flera nya projekt såsom KulturCrew och Hässleholms Ungdomsråd implementerades och nyrenoverade Markan och Gården i Hästveda invigdes. Parallellt med detta återöppnade mötesplatsen på Kulturhuset. Under året arbetade enheten också för att stärka samarbetet med skola, socialtjänst och polis. Inom programverksamheten satsades det mycket på barn och unga. I Utställningshallen visades till exempel utställningen *Se din Konst* skapad av barn från 10 skånska kommuner. Utställningen sågs av drygt 2 500 personer och närapå 300 barn deltog i workshops knutna till den. Glöttadagen på Hovdala lockade 2023 hela 2 500 besökare.

NYA SATSNINGAR OCH GODA EXEMPEL

Under 2022/2023 erhöll Natur- och friluftslivet totalt 476 tkr av Region Skåne för kvalitetshöjande åtgärder på Skåneleden och vid Hässleholmshögarna. Pengarna har bidragit till bland annat nya broar, vedskjul, en grillplats, en ny naturlekplats och en ny lägerplats. Under året driftsattes också den nya solcellsanläggningen på Hovdala Slott och en ny regional cykelled om 70 km genom kommunen invigdes.

Förstudien kring Snapphaneleden avslutades och under hösten var fritidsavdelningen värd för två större turismdestinationer. Liksom fritidsavdelningens arbete väckte bibliotekets arbete med hälsa, återvinning och inredning uppmärksamhet och resulterade i flera studiebesök.

Den satsning som gjorts för att förändra stadsbibliotekets entréplan avslutades under hösten. Parallellt med detta påbörjades arbetet med att skapa en mer fungerande studiemiljö i bibliotekets lokaler. Inom idrottsområdet ledde en satsning på allmänhetens skridskoåkning i Österåshallen till imponerande 1 100 besökare bara under mellandagarna.

Hässleholms kommun och Skånefrö AB slöt ett avtal om att byta ut en av konstgräsplanerna på Österås IP mot en naturgräsplan. Utöver detta tog byggandet av den nya simhallen på Österåsområdet ordentlig form. När Tyringe simhall öppnade efter renovering hittade besökarna snabbt tillbaka med ett ökat besöksantal om 30 procent på helgerna.

SMÅ OCH STORA ARRANGEMANG

På Hovdala Slott drog Medeltidsdagarna med SM i Rikstornerspel, midsommarfirandet, SM i grusrally och skördefesten sammanlagt närmare 30 000 besökare. Även årets utställningssatsning, *Hovdala – Då och nu*, med bilder tagna

av fotografen Jonny Palmér, berättarftarna och de utökade höstlovsaktiviteterna attraherade mycket folk. Till exempel kom nästan 600 besökare för att lyssna på "Fråga Lund-doktorn" Henrik Widegren.

På biblioteken genomfördes en bred och varierande programverksamhet bestående av författarbesök, släktforskning, sagostunder, bokfika/bokcafé, utställningar, föredrag med mera. Förintelsens minnesdag uppmärksammades till exempel med ett program på Stadsbiblioteket och i Tyringe arrangerades en föreläsning i samverkan med Tyringe konstförening. I salongerna sålde den nya satsningen Röd måndag snabbt slut och Romeo- och Juliakören från Dramaten lockade fler besökare än någonsin till sin numer traditionella julkonsert.

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett underskott på 0,2 mnkr.

SCENER SALONGER -0,4 MNKR

Når inte upp till intäktskrav för lokaluthyrning samt provision biljettförsäljning och ökade kostnader.

HOVDALA SLOTT -1,0 MNKR

Ökade personalkostnader, ökade kostnader för Boketorp såväl drift som projektform, advokatkostnader, ökade kostnader för programverksamhet. Högre intäkter för tillfällig lokaluthyrning och ersättning för utfört arbete håller tillbaka underskottet något.

Nyrenoverade Markan invigdes under 2023. Foto: Sara Wihlborg

SPORTANLÄGGNINGAR +0,4 MNKR

Minskade personalkostnader på grund av sjukskrivning och vakant tjänst, köpt in material för att satsa på allmänhetens åkning, renovering Furutorpshallen, ökade kostnader för städmaterial och nycklar/taggar. Ökade intäkter för allmänhetens åkning, styrketräning och lokaluthyrning.

SIMHALLAR +0,7 MNKR

Minskade personalkostnader på grund av stängda anläggningar och sjukskrivningar. Kostnad för avetablering ACTIC, ökade kostnader för förbrukningsinventarier samt för vattenprover och tillsynsavgifter. Intäkter för bad i Tyringe överträffade budget.

IDROTTSPLATSER

-0,4 MNKR

Kostnad för ny pump till bevattning som gått sönder, gräsfrö, gödning, fotbollsmål och nät. Ökade intäkter för planhyror.

UNG FRITID

+0,5 MNKR

Överskott på personalsidan beror på att samtliga verksamheter inte varit öppna under året.

Utveckling på sikt

BARNETS RÄTT

Arbetet för att stärka barns rätt till konst och kultur fortsätter och Ung Fritid kommer jobba vidare för att öka ungas delaktighet, inflytande och lärande. Parallellt med detta kommer man att titta närmare på verksamhetens roll i det brottsförebyggande arbetet.

Arbetet med naturgräsplanen, satsningen på skridskoåkningen för allmänheten och byggandet av Österåsbadet fortsätter. Under 2024 kommer simhallspersonalen att utbildas inför öppnandet 2025. För att förbättra säkerheten för vandrare planeras en omdragning av Skåneleden Nord-Syd. Biblioteken kommer fortsätta arbeta med huvudområden som läsfrämjande och digitalt utvecklingsarbete och på Inom programverksamheten kommer fokus framöver ligga på att skapa förutsättningar för större satsningar såsom Kulturhusdagen 2024. Hovdala Slott kommer ett nytt Leaderprojekt att dras i gång.

Verksamhetsmätt	2023	2022
Kultur		
- Utlån vuxenmedia	115 505	115 091
- Utlån barn- och ungdomsmedia	86 371	78 266
- Utlån e-medier	8 618	8 335
- Antal besökare stadsbiblioteket	117 426	113 188
- Antal besökare på filialer	48 363	58 036
- Antal program/aktiviteter stadsbiblioteket	240	159
- Antal program/aktiviteter på filialer	161	135
- Totala antal kulturarrangemang i kulturhuset	200	146
- Antal konferenser och kurser i kulturhuset	341	380
- Totalt antal besökare på plan 3	50 018	42 700
- Totalt antal besökare på kulturhuset	332 078	279 950
- Antal arrangemang på Hovdala slott	106	70
- Antal besökare på Hovdala	ca 125 000	ca 120 000
- Guidningar Hovdala slott, antal personer	1 523	2 300
- Antal besökare i utställningshallen	10 337	9 349
- Antal besökare på Markan	1 697	5 010
- Antal besök på Mötesplats Ljungdala	5 678	12 267
- Antal besök på fritidsgårdarna Hästveda + Sösådal	3 224	4 977
Fritid		
- Antal allmänhetens bad i simhallar	45 381	52 984
- Registrerade föreningar	402	380
- varav bidragsberättigade under kultur- och fritidsnämnden	199	228
- Antal deltagartillfällen	245 158	225 592
- Bidrag per deltagartillfälle, kr	9	9
- Antal bokade timmar i anläggningar (föreningar)	34 891	34 708
- Antal bokade timmar i anläggningar övriga (ej internt och föreningar)	15 741	17 015

Byggandet av Österås simhall tog form under året. Foto: Sara Wihlborg.

Barn- och utbildningsnämnden

Uppdraget

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kulturskola. Verksamheten omfattar cirka 9 700 elever och 2 000 medarbetare.

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 Utnyttjar medel effektivt utifrån tilldelad budgetram.	Bokslutet för helåret visar på en budget i balans. Anpassning av verksamheten både med avseende på personal och lokaler har gett effekt och minskat kostnadsutvecklingen i förhållande till budget.
 Skapar förutsättningar för att alla barn och elever har en positiv kunskapsutveckling.	Andelen elever behöriga till yrkesprogram efter åk 9 har minskat något jämfört med föregående år, medan andelen elever med examensbevis från nationella program i gymnasieskolan har ökat något.
 Ett tydligt riktningfokus för hela verksamheten med en gemensam målbild.	Under senare delen av året har nämndens utvecklingsmål med tillhörande indikatorer reviderats. Nämndens utvecklingsmål är i samklang med och stödjer arbetet mot de nationella målen på ett bra sätt.
 Skapar förutsättningar för skolledare att leda och utveckla sina verksamheter	En gemensam modell för tillitsbaserad ledning och styrning av nämndens verksamheter är etablerad. En ny form för kvalitetsarbetet har arbetats fram.
 Skapar förutsättningar för kärnuppdraget undervisning, lärande och omsorg.	Ett antal aktiviteter kopplade till arbetets organisation, arbetsmiljö och arbetstid har genomförts för att skapa förutsättningar för kärnuppdraget; löneanalys, särskild satsning i löneöversyn, förändrad tjänsteplanering och uppföljning av arbetstid inom gymnasiet, modell för tjänsteplanering inom grundskola samt reviderad chefsintroduktion.

Året som gått

SAMVERKAN FÖR BÄSTA SKOLA

Förvaltningen har medverkat i Skolverkets satsning Samverkan för bästa skola, ett treårigt samarbete som avslutades vid årsskiftet. Efter en inledande analysfas har utvecklingsinsatser genomförts på huvudmannanivå och på de medverkande skolorna Linnéskolan, Jacobsskolan, Norrängsskolan samt T4 skolans anpassade grundskola.

På huvudmannanivå har insatserna utgått från fyra olika strategier:

- Underlätta och spara tid för skolledare i deras arbete med systematiskt kvalitetsarbete.
- Införa en gemensam lättanvänd metod för utvecklingsarbete som är vetenskaplig och gör det lättare för både skolledare och personal att bepröva sina erfarenheter.
- Tillsammans med skolledarna fokusera på få mål under längre tid.
- Stödja skolledares arbete med tillitsbaserad styrning och ledning.

Insatserna har bland annat lett till högre kvalitet i det systematiska kvalitetsarbetet, vilket ger en bra grund för fortsatt utvecklingsarbete. Värt att nämna är att kvalitetsarbetet under året granskats av Skolinspektionen med gott resultat. I sin muntliga återkoppling har Skolinspektionen framhållit att den metod som Hässleholms kommun använder för det systematiska kvalitetsarbetet är nyskapande. Andra kommuner har också visat intresse för arbetssättet.

Nämndens utvecklingsmål med tillhörande indikatorer har reviderats inför det kommande året. Att fokusera på få mål och indikatorer som är relevanta över tid och som också korresponderar med det nationella uppdraget har varit en viktig ledstjärna. Arbetet med att revidera nämndens utvecklingsmål har lett till en fördjupad förståelse för hur den kommunala styrmodellen förhåller sig till den nationella styrningen och det lagstadgade systematiska kvalitetsarbetet. Nämndens utvecklingsmål är i samklang med och stödjer arbetet mot de nationella målen på ett bra sätt.

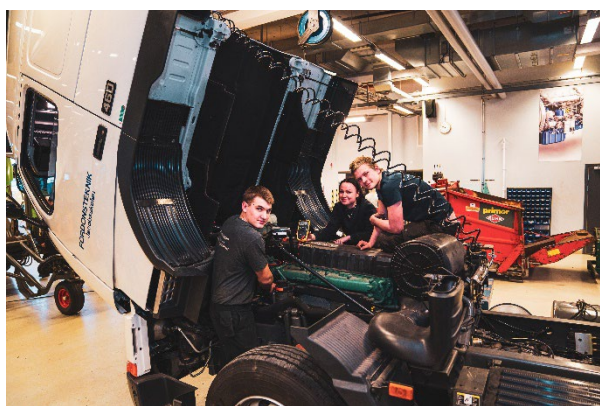
LEDARPLANER OCH ÖVERENSKOMMELSER

Under året har alla ledare fått konkreta verktyg för tillitsbaserad styrning och ledning. Skolledarna har nu utarbetade ledarplaner som bygger på riktningfokus, samarbete och ägarskap och som stödjer ett tillitsbaserat ledarskap.

Ledarplanerna är också ett instrument för enheternas systematiska kvalitets- och utvecklingsarbete, som grundas i överenskommelser med arbetslag eller motsvarande grupperingar. Den insats som gjorts har gett förvaltningen en gemensam begreppsapparat för styrning och ledning. Det underlättar erfarenhetsutbytet och det kollektiva lärandet i skolledargruppen.

RESULTAT I GRUNDSKOLA OCH GYMNASIUM

Av årets avgångselever i årskurs nio var 79,3 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, vilket är en något lägre andel jämfört med föregående år. På gymnasieskolans nationella program har andelen elever som avslutade sin gymnasieutbildning med examensbevis ökat något, från 76,8 procent till 78,3 procent.

Jacobsskolans fordons- och transportprogram. Under det gångna året har certifieringsprocessen till Motorbranschcollege påbörjats. Foto: Daniel Larsson

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS KVALITETSUTMÄRKELSER

Barn- och utbildningsnämnden delar årligen ut två kvalitetsutmärkelser, en för goda resultat och en för goda insatser. I år tilldelades utmärkelsen för goda resultat två förskoleklasspedagoger på Stoby skola. Ett målmedvetet och systematiskt arbete för att öka barnens delaktighet i undervisningen har bidragit till förbättrad måluppfyllelse i läsning och matematik.

Vittsjö skola tilldelades utmärkelsen för goda insatser. Skolans omfattande hälsofrämjande arbete, med stort engagemang från både elever och personal, har påverkat resultatet positivt. "Mår man bra, gör man bra" är den devis man arbetat efter.

Prisutdelning för goda resultat. På bilden: Ann Svanström, Eva Åkerlund, Pia Nilsson och Stefan Larsson (M). Foto: Camilla Ademi

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett överskott på 3,9 mnkr.

HUVUDORSAKER TILL BOKSLUTSRESULTATET

- Återhållsamhet vid tillsättning av vakanta tjänster, + 1,5 mnkr.
- Ökade barnomsorgsintäkter, +1,6 mnkr.
- Finansieringsprincipen för budgetpropositioner, +1,3 mnkr
- Ökade kostnader för främst livsmedel inom måltidsorganisationen, -2,75 mnkr
- Kostnadsökningar IT, -1,6 mnkr
- Positiv effekt av ny skolskjutsorganisation, +5,8 mnkr.
- Minskade kostnader för nämndverksamhet, +0,23 mnkr
- Högre kostnader för interkommunal verksamhet, -2,7 mnkr
- Ökade intäkter för efterkontroll av barnomsorgsavgift, +0,5 mnkr

GEMENSAM ADMINISTRATION OCH SKOLÖVERGRIPANDE VERKSAMHETER + 7,8 MNKR

Överskottet utgörs främst av förvaltningschefens reserv, +4,1 mnkr, minskade personalkostnader kopplade till vakanser, tjänstledighet och föräldraledighet, +2,2 mnkr, budgetpropositioner som ännu inte kunnat nyttjas, +1,3 mnkr, färre sökande till Lärarlyftets kompetensutveckling, +0,6 mnkr samt lägre övriga kostnader, +1,5 mnkr. Ökade kostnader för IT, främst prisökning och volymökning av datorer, -1,6 mnkr, minskar överskottet till 7,8 mnkr.

FÖRSKOLA, PEDAGOGISK OMSORG +0,8 MNKR

I det positiva resultatet finns främst ökade intäkter för barnomsorgsavgifter, +1,7 mnkr, vakanta tjänster + 0,7 mnkr, statsbidrag specialpedagogiskt lärande samt budgetproposition för fler barn i förskolan +0,4 mnkr. Den interkommunala verksamheten visar positivt netto på 0,2 mnkr medan bidragskostnaderna är 1,3 mnkr högre. Det visar även på ökade kostnader för måltider samt mattransporter motsvarande 0,8 mnkr och konstaterade kundförluster 0,1 mnkr.

GRUNDSKOLA, FÖRSKOLEKLASSKLASS OCH FRITIDSHEM -1,1 MNKR

På centrala ansvar är det främst överskott i den nya effektiva skolskjutsorganisationen, +5,8 mnkr, samt lägre kostnader för interkommunal verksamhet och bidrag, +2,8 mnkr. Överskottet minskas av lägre intäkter för asyl- och etableringsbidrag på 1,8 mnkr. Rektorsområde 1-16 visar ett underskott på 8,5 mnkr som främst utgörs av högre kostnader för måltider, 2,3 mnkr, ökade personalkostnader, 4,2 mnkr, samt lokalt underhåll och övrigt, 2,9 mnkr. Silviaskolan visar ett överskott på 0,8 mnkr vilket främst utgörs av lägre personal- och driftkostnader.

GYMNASIESKOLA OCH KOMMUNALA AKTIVITETSANSVARET -3,5 MNKR

På centrala ansvar är det främst högre kostnader för interkommunal verksamhet, 4,5 mnkr, lägre intäkter för elever på introduktionsprogram, 1,3 mnkr, samt ökade kostnader för SIS-placeringar, 0,7 mnkr, som orsakar underskott. Detta underskott vägs till viss del upp av att gymnasieskolorna HTS och Jakobsskolan visar överskott på 1,8 mnkr genom anpassningar av personalstyrkan, samläsning i vissa kurser samt viss neddragning av stöd och handledning. Även introduktionsprogrammet på Norrängsskolan visar överskott på 2 mnkr, vilket främst orsakas av att budget legat där men personalen har huvudsakligen arbetat inom anpassad skola. Detta är justerat i 2024 års budget.

ANPASSAD SKOLA -0,2 MNKR

På centrala ansvar vägs underskottet för interkommunal verksamhet, -0,3 mnkr, upp av överskott på skolskjutskostnader, 0,9 mnkr, som orsakas av att fler elever bor i tätort och därmed åker med resekort eller förvaltningens egna minibussar. Detta överskott minskas sedan i och med högre personalkostnader och driftkostnader inom anpassad skola samt kostnader kopplade till avvecklingen av bostaden tillhörande Norrängsskolan. Underskottet på personalkostnader orsakas av att budget främst legat på Norrängsskolans introduktionsprogram, men personalen har arbetat större andel inom anpassad gymnasieskola. Detta är justerat i 2024 års budget.

KULTURSKOLA +0,1 MNKR

Överskottet beror främst på minskade personalkostnader genom fortsatta sjukskrivningar som inte kunnat ersättas fullt ut.

Utveckling på sikt

STRATEGIER OCH VERKSAMHETSPLANERING

De strategier som under de senaste åren legat till grund för utvecklingsinsatser på huvudmannanivå kommer att utvärderas och vid behov revideras inför den fortsatta verksamhetsplaneringen. I utvärderingen kommer det nyligen framtagna nationella kvalitetssystemet för skolväsendet att användas för att ge en så god bild av nuläget som möjligt. I kvalitetssystemet kan den egna verksamheten värderas i förhållande till vetenskapligt belagda framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kompetensförsörjning är en av skolans och förskolans största utmaningar både nationellt och lokalt. För att klara utmaningen och fortsatt kunna bemanna våra verksamheter med rätt kompetens, behöver vi arbeta vidare med hur vi kan organisera arbetet för att vara attraktiva som arbetsgivare och för att fortsatt möjliggöra ett hållbart arbetsliv, där våra medarbetare trivs och kan utvecklas. En översyn av resursfördelning samt rätt använd kompetens kopplat till verksamheternas behov och utmaningar, kommer att initieras under 2024 för att skapa förutsättningar för både kompetensförsörjning och måluppfyllelse.

KOLLEKTIVT LÄRANDE FÖR SKOLLEDARE

I det systematiska kvalitetsarbetet har några tydliga gemensamma utmaningar identifierats som behöver prioriteras för att höja elevernas resultat - måluppfyllelsen i matematik och språk samt bristande närvaro. Det kommande årets skolledarträffar kommer att ha dessa utmaningar som gemensam utgångspunkt för det kollektiva lärandet. Syftet är att ta tillvara den gemensamma kompetensen i skolledargruppen på ett ännu bättre sätt, lära av varandra och sprida goda exempel.

Verksamhetsmått	2023	2022
Förskola		
- Nettokostnad per inskrivet barn, kr	142 368	135 191
- Antal inskrivna barn i genomsnitt (ej jul/avg)	2 597	2 609
- Varav fristående regi	378	387
Grundskola med förskoleklass egna grundskolor		
Förskoleklass, exkl. Silviaskolan		
- Nettokostnad per elev, kr	80 788	63 520
- Antal elever kommunens skolor*	533	572
- Antal elever fristående skolor*	47	45
Grundskola, exkl. Silviaskolan		
- Nettokostnad per elev, kr	129 200	120 381
- Antal elever åk 1-9 kommunens skolor*	4 759	4 726
- Antal elever åk 1-9 fristående skolor*	681	703
Förskoleklass och grundskola, Silviaskolan		
- Antal elever, Silviaskolan (årsgenomsnitt)	77	76
Gymnasieskola		
- Nettokostnad per elev i egna skolor, kr	160 030	145 093
- Antal elever i kommunens skolor*	1 352	1 398
- varav från annan kommun	316	330
- Antal elever i annan kommuns skolor*	323	322
- Antal elever i fristående skolor*	443	447
Anpassad skola		
- Nettokostnad per elev i anpassad grundskola, kr	477 106	453 949
- Nettokostnad per elev i anpassad gymnasieskola, kr	379 824	305 748
- Antal elever i anpassad grundskola*	77	74
- Antal elever i anpassad gymnasieskola*	91	95
- Varav från annan kommun	53	57

*elevantalet bygger på årsmedelvärde per 15 okt.

Socialnämnden

Uppdraget

I korthet innebär nämndens uppdrag att förvaltningen ska erbjuda barn, unga och vuxna skydd, stöd/råd/service och vård. Förvaltningen ska hantera bostadsfrågan för de som står helt utanför bostadsmarknaden. Förvaltningen tillhandahåller familjerätt, familjerådgivning, förebyggande samordnade sociala insatser, stöd och hjälp till brottsoffer, budgetrådgivning och skuldsanering, samordning av drog och brottsförebyggande arbete samt medling.

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 Vi handskas varsamt med de medel vi har fått tilldelade i budget	Resultatet för 2023 visar ett underskott om – 6,8 mnkr i förhållande till budget. Vi har under året genomlyst socialförvaltningens verksamheter med hjälp av företaget Ensolution.
 Våra medborgare ska uppleva att de får sociala tjänster som innehåller kvalitet och resultat samt att de är hållbara över tid	Samtliga enheter har arbetat fram verktyg för att säkerställa att de sociala tjänster vi levererar ska ge goda resultat för medborgarna och i mätningar kan vi se att våra medborgare som fått hjälp har gjort fina resultat.
 Vi ska se till att barn utvecklas och att de får det skydd och stöd som de behöver för att få sina behov tillgodosedda	87% av förhandsbedömningar har blivit gjorda i tid. Målet är att alla förhandsbedömningar ska vara genomförda inom 14 dagar.
 Vi ska ge våra medborgare stöd i att öka sin psykiska hälsa genom att leva ett liv fritt från alkohol och droger	Verksamheterna har genom mätningar med hjälp av skattningsverktygen KSAM (känsla av sammanhang) och FIT (feedback informed treatment) visat att invånarna gjort framsteg i sin behandling.
 Våra medborgare ska uppleva att de har en trygg och säker miljö.	Det brottsförebyggande arbetet sker utifrån den aktuella lägesbilden som skapas med hjälp av systemet Embrace. Under året har vi utökat samarbetet med fler aktörer för att få en bättre lägesbild som blir utgångspunkten i insatsplaneringen.
 Vi ska attrahera, behålla och utveckla våra medarbetare för att få en verksamhet som levererar sociala tjänster med hög kvalitet till medborgarna.	Årets HME har ökat till 82,3 vilket är en stark utveckling från 2022 då det låg på 80 och året innan dess på 74.

Året som gått

FÖRSTA LINJENS SOCIALTJÄNST

Hässleholms kommun har i många år arbetat för att erbjuda service till medborgare som behöver stöd genom att erbjuda "fem fria samtal" vid kontakt med Individ- och familjesupporten. Under dessa samtal sker ingen dokumentation. Under året har 70 procent av uppdragen kommit via medborgarnas egen kontakt och 30 procent via myndigheten på socialförvaltningen. Ytterligare verksamhet för vuxna med skadligt bruk – Fenix, har öppnat upp för att ta emot på detta sätt. Familjens hus som är en familjecentral erbjuder också detta sedan länge och flyttade också till en större och mer anpassad lokal på T4. Arbetssättet att göra tjänster och insatser mer lättillgängliga för medborgarna ligger i linje med intentionerna i förslaget till ny socialtjänstlag.

TRYGGHET OCH SÄKERHET

Kommunerna fick i uppdrag att dela ansvaret för det brottsförebyggande arbetet med Polisen vilket trädde i kraft under juli 2023 enligt en ny lag. Lagen är tydlig om att man ska ha ett strategiskt övergripande råd som gemensamt tar fram ett antal lägesbilder för att skapa en gemensam handlingsplan. I Hässleholm ligger samordningen delegerad till socialnämnden men samtliga förvaltningschefer tillsammans med kommundirektör, vissa bolag samt polisen deltar i arbetet som har arbetsnamnet ReAgera. Som en del i att skapa lägesbilder så finns det ett gemensamt system där utsedda funktioner tillsammans med polisens statistik samlas och analyseras. På så sätt kan man följa vad som händer och vart det händer saker som vi gemensamt behöver uppmärksamma. Fler rapportörer har tillkommit och gemensamma lägesbilder har sammanställts och presenterats varannan vecka. Då lägesbilden visar att centrala Hässleholm bör prioriteras har samarbetet med Jernhusen,

Trafikverket, ordningsvakter, polis, Region Skåne samt företrädare för kommunen träffats regelbundet för att gemensamt arbeta med den problematik som finns i centrum.

Under våren har socialrådgivarna fortsatt med det våldsförebyggande arbetet riktat till kommunens högstadieskolor. Skolpersonal har utbildats till samtalsledare för att kunna genomföra programmet på sina respektive skolor. Under hösten har socialrådgivarna fokuserat på uppsökande arbete på främst en av kommunens gymnasieskolor utifrån identifierade behov samt på Kulturhuset där Ung fritid haft en öppen mötesplats för ungdomar under vår- och höstterminen. Arbetets syfte har varit att i samverkan uppmärksamma de ungdomar som riskerar att utvecklas negativt för att på olika sätt erbjuda stöd. Parallellt har även socialtjänsten och polisen inlett ett gemensamt arbete för att fånga upp unga i risk tidigt.

Invigning av Familjens Hus. Foto: Gunnel Nordin

BARNNS BÄSTA

Samarbetet "Tre Förvaltningar" där socialförvaltningen, barn och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen samverkar, har under året genomgått en revision. En tydlig förändring är att kultur- och fritidsförvaltningen framöver föreslås att ingå i samarbetet då deras arbete är en viktig friskfaktor med positiv fritid och tillgång till vänner. Som ett led i att mer strukturerat och systematiskt arbeta för att upptäcka barn tidigt kommer förvaltningarna att implementera modellen "Backa Barnet". Ystad har varit en föregångare i arbetet. Tre Förvaltningar kommer också i samband med beslut om den fjärde förvaltningen byta namn till – Barns bästa.

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett underskott på - 6,8 mnkr.

ÖVERGRIPANDE +1,5 MNKR

Verksamhetsområdet visar ett överskott till följd av tjänstledigheter samt vakanshållning av ett par tjänster för att kunna täcka viss del av underskottet inom område barn och unga.

MOTTAG, STÖD OCH PREVENTION +1,0 MNKR

Verksamhetsområdets visar ett överskott. Den främsta orsaken till överskottet är vakanta tjänster i enheten Förebyggande centrum då enheten haft hög personalomsättning under 2023, vilket resulterat i ett stort överskott om 1 mnkr. I övriga enheter ser resultaten olika ut, i mottagningsenheten gjordes en överanställning då enheten fått hantera ett stort inflöde av anmälningar under 2023. Kostnadsökningen hanterades genom överskott i övriga enheter inom verksamhetsområdet.

BARN OCH UNGA -12,3 MNKR

Verksamhetsområdet visar ett underskott till följd av höga placeringskostnader. Det höga inflödet av ärenden under året har medfört en ökning i antal HVB och familjehemsplaceringar. Antalet familjehemsplaceringar nådde en nivå om 139 familjehemsplacerade barn i december, en ökning med 10 helårsplaceringar jämfört med samma period 2022. Volymökningen innebär i sin tur stora kostnadsökningar för verksamheten, vilket resulterar i en budgetavvikelse om - 8,7 mnkr. Även antalet institutionsplaceringar har ökat jämfört med 2021 och 2022 och resulterat i att budgeten visar en avvikelse om cirka - 5,6 mnkr. Budgeten för personal- och driftkostnader visar överskott om cirka 2 mkr, främst på grund av vakanta tjänster.

VUXEN +3,0 MNKR

Område vuxen visar ett överskott till följd av sjukskrivningar, vakanser och minskade placeringskostnader jämfört med tidigare år. Budgeten för externa missbruksplaceringar visar på ett överskott om cirka 2,6 mnkr.

INVESTERINGAR +0,1 MNKR

Socialnämndens investeringsbudget för 2023 uppgår till 0,6 mnkr. Under året har det gjorts investeringar i HVB-hemmet Novagården, nya lokaler för Familjens hus och verksamheten på Tingshusgatan.

HÅLLBAR EKONOMISK UTVECKLING

Vi har arbetat för att våra kostnader per brukare ska ligga i paritet med andra kommuner och i samband med detta har vi genomlyst all verksamhet via Ensolution. Ensolutions genomlysning visar att socialförvaltningens har kostnadseffektiv verksamhet i jämförelse med andra kommuner inom områden missbruk och öppenvård. Däremot har förvaltningen en hög andel placerade barn i familjehem i jämförelse med andra kommuner och har dessutom höga kostnader för de externt placerade ungdomarna, detta gör att Hässleholm får en medelkostnad som är högre än jämförelsekommunerna. En genomlysning av familjehemsvården kommer göras under första kvartalet 2024 för att undersöka möjligheter att hitta alternativa lösningar som är kostnadseffektiva.

EN ATTRAKTIV PLATS FÖR MEDBORGARE OCH FÖRETAG

Vår tillståndsinspektör för alkoholtillstånd har mött upp med god service och ett professionellt bemötande och får också mycket gott resultat i näringslivsundersökningen med ett Nöjd Kund Index om 83 (75 anses som mycket gott).

LIVSKVALITET OCH TRYGGHET HELA LIVET

För att se om vi har stärkt medborgarnas egna resurser genom att ge dem rätt stöd igenom samtal i öppenvården så används en modell som heter Feedback Informed Treatment (FIT). Metoden innehåller självskattningsinstrument där medborgarna själva markerar grad av mående och upplevelse. Målsättningen är att alla som har kontakt med vår öppenvård ska ha förbättrat sin situation vid avslut samt att de ska uppleva nyttan av samtalen. Alla enheter har genomgående goda resultat och når sina mål. Det visar att medborgarna har nytta av samtalen och de förväntningar de har på samtalen och sitt stöd motsvaras.

ATTRAKTIV ARBETSMILJÖ

Hässleholms kommun genomför årligen en gemensam medarbetarundersökning som tar reda på medarbetarnas upplevelse utifrån ett värde som heter HME, vilket står för hållbart medarbetarengagemang. Undersökningen ställer frågor kring det egna medarbetarskapet, motivation, ledarskap och styrning och ledning. 83 % av medarbetarna har svarat. Årets HME har ökat till 82,8 vilket är en stark utveckling från 2022 då det låg på 80 och året innan dess på 74. Motivationen skattas lägst 80,7 och ledarskapet högst 84,4.

Socialförvaltningen ställer ett antal frågor till samtliga medarbetare var 8:e vecka om arbetsmiljö, därefter förs en dialog med närmsta chef och eventuellt upprättas en handlingsplan för att komma till rätta med eventuella brister. Varje år för man även dialog om frågorna i arbetsgruppen. Samma frågor ställs därefter i en anonym enkät till alla medarbetare en gång per år. Maxpoäng är 4. 70 procent av de anställda besvarade enkäten och har skattat sin arbetsmiljö till 3,4 vilket är en svag förändring sedan 2022 då den låg på 3,5 men fortfarande en förbättring mot 2021 då den låg på 3,3. Lägst värde hade 3,0 och kan härledas till hög arbetsbelastning.

Utveckling på sikt

ATTRAKTIV ARBETSMILJÖ

Hässleholms kommun står inför samma svårigheter som många andra kommuner vilket är att rekrytera erfaren personal, målet är en dynamisk personalgrupp för att möta de allt högre kraven från omvärlden. Att rekrytera och behålla personal är den enskilt viktigaste utmaningen för att skapa hållbarhet och kunna möta våra medborgares behov på bästa sätt.

FORTSATT FOKUS PÅ HEMMA FÖRST OCH TIDIGA INSATSER

Hässleholm behöver öka förutsättningarna för att möta och erbjuda insatser tidigt. Vi behöver förflytta våra positioner till att bli mer tillgängliga för att förebygga placeringar. Vi behöver hitta fler samarbeten för att tillsammans med andra aktörer upptäckabarn och unga tidigt. En del i detta är att implementera arbetet med "Backa barnet". Socialförvaltningen behöver också bli bättre på att lägga pussel kring barns och ungas historik. Hur ofta har dom varit aktuella hos socialtjänsten tidigare, vad var anledningen och vilken hjälp har man fått? Det förebyggande arbetet ska vara mer i fokus framöver, inte minst med anledning av den nya lag som ger

kommunerna ett ökat ansvar för brottsförebyggande arbete. Förebyggandecentrum kommer därför vara en central pusselbit framöver. En viktig del i detta är att tidigt identifiera och fånga upp de ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet eller missbruk. Därför kommer det uppsökande arbetet intensifieras för att tillsammans med andra aktörer kunna bryta en negativ utveckling. I detta arbete är samverkan med skola, Kultur och fritid samt polis central.

Verksamhetsmått	2023	2022
Barn- och ungdomsverksamhet, inkl ensamkommande barn		
- Antal anmälningar och ansökningar	3 093	3 202
- Antal inledda utredningar SOL 11:1 *	684	721
- Antal barn och unga med beslut om öppenvårdsstöd	342	358
- Antal barn med kontaktpersoner och kontaktfamiljer	67	67
- Antal vårddagar 0-20 år i konsulentstödda familje- och jourhem	5 181	4 797
- Antal vårddagar 0-20 år i familje-, nät-verks och jourhem	47 861	43484
- Antal vårddagar 0-20 år på extern institution (inkl SiS)	5 760	4417
Vuxenverksamhet		
- Antal anmälningar och ansökningar	775	1101
- Antal inledda utredningar LVM	13	21
- Antal vuxna med beslut om öppenvårdsstöd under året	64	63
- Antal vårddagar fr. 21 år på SiS LVM-hem	83	190
- Antal vårddagar fr. 21 år extern institution	989	881
- Antal vårddagar (internt HVB)	3 703	2 587
Tillståndsenheten		
- Antal stadigvarande serveringstillstånd	40	37
- Antal nya serveringstillstånd	5	5
- Antal tillfälliga serveringstillstånd	19	13
- Antal tillsynsbesök	45	34
Budget och skuldrådgivning		
- Antal budget- och skuldrådgivningsärenden	174	160
- Antal skuldsaneringsärenden	173	174
Familjerättsverksamhet		
- Begärda utredningar från domstol för vårdnad, boende, umgänge	39	41
- Antal barn i verkställda beslut om umgängesstöd	12	20
- Antal barn berörda av samarbetsamtal	159	145

Omsorgsnämnden

Uppdraget

Omsorgsnämnden ansvarar för Hässleholms kommuns vård och omsorg för invånare som är i behov av detta oavsett ålder. Större delen av verksamheten är lagstyrd och inom ansvarsområdet finns både myndighet och verkställighet. Inom omsorgsförvaltningen arbetar knappt 1 800 månadsanställda personer.

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 <p>Omsorgsnämnden har en ekonomi i balans med bibehållen kvalitet i insatserna</p>	Effektivisering av arbetssätt, kvalitativ bemanningsplanering samt tydliggörande av ramverket för heltidsresan har stor betydelse för måluppfyllelsen. Strategisk lokalbehovsplanering förbättrar förutsättningarna för att möta det ökade behovet av såbo i egen regi och minska antal köpta platser. Insatser för att minska antalet hyrsjuksköterskor har gett effekt. Systematisk styrning för nyttjande av riktade statsbidrag möjliggör utvecklingsinsatser för ökad kvalitet.
 <p>Omsorgsnämnden ska säkerställa insatser av god kvalitet och hög kontinuitet i omställningen till en nära vård och omsorg</p>	Förflyttning i utveckling av digitalt ledningssystem och processinriktat arbetssätt genom framtagande av huvud- och stödprocesser. Pågående implementering av förnyat arbetssätt för lex Sarah och kvalitetsrapporter samt förstärkta insatser för att säkerställa social dokumentation. Pågående arbete inom ramen för den nationella omställningen för en god och nära vård visar stark förflyttning. Kontinuitet i hemtjänsten visar på förbättring i jämförelse med föregående år och är något under snittet för riket.
 <p>Omsorgsnämnden ska genom främjande och förebyggande insatser öka tilliten till nämndens verksamheter samt tillgodose den enskildes behov av trygghet, omtanke och livskvalitet</p>	Pågående arbete för att trygga organisationens krisledningsstruktur, tydliggöra roller och säkerställa kommunikationen. Utveckling av språktest för ökad trygghet har påbörjats. Kommunövergripande förebyggande insatser utifrån stöd till anhöriga och suicidprevention.
 <p>Omsorgsnämnden ska säkra kompetensförsörjningen genom att attrahera, utveckla och engagera medarbetare och ledare i nämndens verksamheter</p>	Förflyttning har skett i frisknärvaro, genomsnittlig sysselsättningsgrad samt andel timanställda. Analys av avgångsorsaker samt åtgärder för att minska omsättning av personal är genomförd för enhetschefer och pågående för ett antal andra grupper. För att attrahera nya medarbetare och ledare sker högre positiv aktivitet i sociala kanaler och nya sätt att rekrytera. Tydlig effekt genom att antal sökande till sommarjobben ökade starkt i jämförelse med föregående år. Utbildningsinsatser har genomförts för samtliga chefer utifrån friskfaktorer för ett sunt arbetsliv.

Året som gått

DEMOGRAFI

Behoven av stöd och hjälp hos den äldre befolkningen ökar och kommer att fortsätta öka de närmaste åren. Behoven hos personer med LSS-insatser respektive socialpsykiatri beräknas också de öka framåt. Inom kort finns behov av ökat antal platser i daglig verksamhet och fler platser på särskilda boenden både SoL och LSS.

PERSONAL

Förvaltningen har under året arbetat intensivt med heltidsresan. En tydlig plan är framtagen och ett antal åtgärder är vidtagna enligt denna. Bland annat har det startats upp pilotverksamheter inom de tre olika verksamhetsområdena. Dessa följs, utvecklas och utvärderas fortlöpande. För att lyckas i arbetet krävs god facklig samverkan, medarbetarnas delaktighet, nya arbetssätt och att verksamhetssystemen stödjer arbetet. Det är ofrånkomligt att omställningsarbetet är förenat med stora kostnader. Förvaltningen har också arbetat hårt för att minska antalet hyrsjuksköterskor i verksamheten. Omsorgsnämnden har fattat beslut om utfasning av hyrpersonal inom hälso- och sjukvården. Inför sommaren lades ett stort arbete ner på att locka många kompetenta semestervikarier till förvaltningen och detta tillsammans med förlängd introduktion resulterade i en stabil bemanning i de flesta verksamheterna och ett lugn över sommaren som inte funnits på många år. En projektanställd utbildningssamordnare har anställts för att hålla ihop kompetensförsörjningen. Ett antal medarbetare har gått utbildning till språkombud. Under hösten gjordes på initiativ av kommundirektören en arbetsmiljökartläggning av arbetsmiljön för medarbetarna på Kasern Johnsson.

Bild från film framtagen inför rekrytering av sommarvikarier. Foto: Michell Grönlund

KVALITET

Förvaltningen har under året haft ett tydligt fokus på kvalitetsarbetet genom att slutgiltigt sätta ramarna för det arbete enligt dessa. Det finns forum för kvalitetsdialoger på alla nivåer i förvaltningen och mellan olika avdelningar. Att arbeta med kultur och kvalitet tar tid, men det sker förändringar till det bättre. Det är tydligt i olika uppföljningar av verksamheten. Stjärnmärkning av de särskilda boenden som arbetar med demenssjuka är pågående. Stjärnmärkning är en tydlig kvalitetsstämpel på demensvården som bedrivs. Fast omsorgskontakt i form av undersköterska inom hemtjänsten är under implementering. Kontinuiteten inom hemtjänsten har förbättrats. Det samma gäller följsamheten till basala hygienregler. Ett antal verksamheter inom FSS har ställts om för att bättre möta behoven hos medborgarna. Omsorgsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att se över hyressättningen av bostäder inom både SoL och LSS. Under våren förväntas beslut om principer för hyressättning och modell för uppräknings av hyror att fattas. Patientsäkerhetsarbetet har utvecklats på grupp-nivå, men det finns behov av fortsatta insatser framför allt på individnivå. Detta är tydligt utifrån anmälningar enligt lex Maria till IVO.

LOKALER

Förvaltningen har arbetat fram en tydlig plan för behov av lokaler och behov av platser i olika verksamheter på kort och lång sikt. Hänsyn har i planeringen tagits till kommunens behov av att minska lokalförhyringar i syfte att spara pengar. Dock är det tydligt att med de ökade behoven hos befolkningen som förvaltningen ska möta så behövs det utökningar i form av fler platser i ett antal olika verksamheter. För en ytterligare fördjupning av analysen har Ensolution anlåtats. Korttidsboendet Lyckåsa är i stort behov av nya lokaler. Under våren kom det in smitta i verksamheten som ledde till svår sjukdom för flera medborgare och att en person avled. Detta med anledning av att det inte går att bedriva barriärvård i den utsträckning som krävs.

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett överskott på 9 mnkr.

SÄRSKILT BOENDE

+8,9 MNKR

Verksamheten har erhållit statsbidrag på 25 mnkr som har finansierat fortsatt utfasning av delade turer, ökad bemanning och erbjudande av heltidstjänster i samband med rekrytering. Verksamheten redovisar högre driftkostnader som kan hänföras till prisökningar på bland annat livsmedel.

ORDINÄRT BOENDE +1,0 MNKR

Verksamheten har jobbat hårt med att öka kontinuiteten och år 2023 under riksgenomsnittet (16) med 15,6. Ordinärt boende har under året använt statsbidrag för att fasa ut delade turer, erbjuda högre tjänstgöringsgrad samt projekt inom verksamheten. Totalt har 10 mnkr utnyttjats för att stärka verksamheten.

FUNKTIONSTÖD OCH SERVICE +7,7 MNKR

Verksamheten har fortsatt att strategiskt jobba med ett nytt arbetssätt för att minska personalkostnaderna på gruppboendena. Ett arbetssätt som bygger på Kubens resursomsättning som bedömer behovet utifrån IBIC livsområden, vilket har varit framgångsrikt. Statsbidrag på 6 mnkr till inköp, tjänster samt habiliteringsersättning.

RESURS -1,5 MNKR

Verksamhetens underskott kan direkt hänvisas till inköp av hyrpersonal. I december fattades beslut om ett hyroberoende som kommer att vara positivt för resultatet ekonomiskt. Statsbidrag på 15 mnkr har använts till tjänster, civilt försvar, inköp samt hälsosamtal.

MYNDIGHETSKONTORET -4,8 MNKR

Verksamheten har under året genererat ett underskott. Under året har verksamheten haft stora utmaningar med ökade antal ansökningar för särskilt boende, korttidsvård samt växelvård. Detta har i sin tur medfört ett ökat antal köpta säboplatser.

ADMINISTRATION OCH STAB -2,3 MNKR

Verksamheten har tagit förvaltningens kostnader för vite (IVO), ökade IT-kostnader, utredningskostnader för hyres-sättningen inom FSS och Säbo samt avgångsvederlag. Statsbidrag på 5 mnkr har utnyttjats för tjänster och arbetsmiljö, återhämtningsbonus.

Bild från en vårutflykt Foto: Michell Grönlund

STATSBIDRAG +61 MNKR

Totalt har omsorgsförvaltningen använt 60 mnkr i statsbidrag för att stärka verksamheten. Förvaltningen har använt statsbidrag för inköp av utrustning, utbildningar, stärka vårt civila försvar, bemanning och tjänster för att skapa ytterligare kvalitet i verksamheten.

Utveckling på sikt

SAMMANFATTNINGSVIS

Det kommer att vara en stor utmaning att med mindre resurser, de ökade behoven hos befolkningen och förskjutningen av vården från slutenvården till primärvården klara ekonomin. Detta är en fråga som är och kommer att vara högt upp på dagordningen de närmaste åren. Att fortsätta utveckla samarbetet med primärvården och slutenvården liksom med psykiatri är helt avgörande för att förvaltningen ska kunna uppnå det nationella målet med en nära och personcentrerad vård. Dialogen med grannkommunerna om gemensamma ställningstaganden, processer och också vissa funktioner kommer att fortsätta utvecklas. Alla kommuner måste inte arbeta med allt, vi kan hjälpas åt. Kvalitetsarbetet som börjar ge utdelning är angeläget att hålla i och fortsatt utveckla och det är helt avgörande att arbeta med kommunens och förvaltningens varumärke för att lyckas bemanna verksamheterna med kompetenta medarbetare. Under 2024 planerar förvaltningen att bygga handlingsplanen för patientsäkerhet på ett mindre antal aktiviteter, vilka bedöms ge direkt effekt på patientsäkerheten. Utifrån avvikelser som inkommit under 2023, vilka några resulterat i anmälan av lex Maria till IVO, är det tydligt att arbetet behöver ske också på individnivå. Lokalfrågan kommer också fortsatt att vara viktig både ur ett medborgar- och medarbetarperspektiv. Detta både utifrån funktion, säkerhet och omfattning.

Verksamhetsmått	2023	2022
Förvaltningen totalt		
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	86,4	85,5
Andel timmar utförda av timanställda	18,4	18,9
Frisknärvaro	43	35,8
SäBo		
- Sysselsättningsgrad (i %)	81,5	78,7
Ordbo		
- Kontinuitet	15,6	17,1
- Sysselsättningsgrad (i %)	86,1	83,7
FSS		
- Sysselsättningsgrad (i %)	88,3	87,2
Resurs		
- Andel Tillsv.SSK i relation till bemanning (i %)	72	66
Myndighet		
- Köpta platser säbo (antal i snitt/månad)	53	60

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Uppdraget

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan-, bygg- och kartverksamhet, uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, sjökalkning, miljöskyddsprogram och tillsyn enligt tobakslagen samt driver kommunal lantmäterimyndighet. I samråd med kommunstyrelsen ansvarar nämnden även för miljöstrategiska frågor, hållbar utveckling samt för energieffektivisering och klimatanpassning. Nämndens ansvarsområde består även av kommunens kompetens inom ekologi och att driva naturvårdsprojekt. ■

Nämndens utvecklingsmål

UTVECKLINGSMÅL	SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSEN
 <p>Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ska ha en effektiv handläggning med god kvalitet och med gott bemötande.</p>	Effektiviteten i handlägningsprocesserna visar förbättring inom vissa egna mätningar medan över 90% av privatpersoners upplevelse avseende bemötande i bygglovsärende är bra eller mycket bra.
 <p>Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ska hjälpa kommuninvånare och näringsliv att göra rätt.</p>	Förvaltningen har arbetat för att underlätta för sökande genom att fortsätta utöka utbudet av e-tjänster.
 <p>Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ska ses om en attraktiv arbetsplats med ett hållbart arbetsliv.</p>	Förvaltningens värde för hållbart medarbetarengagemang har ökat markant jämfört med 2022.
 <p>Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ska ha en god kostnadskontroll.</p>	Avvikelser i intäktsprognoserna jämfört med delårsrapporten leder till överskott totalt sett för förvaltningen. Ekonomisk uppföljning har genomförts tio gånger under året på verksamhetsnivå. Det har skapat bättre kontroll kring verksamheternas kostnader vilket är ett steg i rätt riktning.

Året som gått

EN NY ÖVERSIKTSPLAN FÖR KOMMUNEN

Hässleholms kommun har en under året fått en ny gällande översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige i oktober. En översiktsplan anger mål, strategier och inriktning för utvecklingen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Den beskriver orternas utveckling, allt utifrån befintliga förutsättningar på platsen. Utifrån översiktsplanens inriktning kan förvaltningen sedan ta fram nya detaljplaner som fastställer hur marken får lov att bebyggas. Därefter kan bygglov sökas. För Hässleholms stad kommer den fördjupade översiktsplanen från år 2020 fortsatt att gälla.

NYA JÄRNVÄGSSPÅR HÄSSLEHOLM – LUND

Trafikverket har fått ett nytt uppdrag av regeringen att pröva möjligheten att bygga ut nya järnvägsspår mellan Hässleholm och Lund. Projektet kommer att pågå under en lång tid och har stor betydelse för kommunens strategiska utveckling. Kommunen ser fram emot att delta i projektet tillsammans med övriga berörda kommuner, Region Skåne samt Trafikverket, allt för att värna om kommuns intressen.

VÄSTRA CENTRUM – HÄSSLEHOLMS STAD

Kommunen har under flera års tid arbetat med utvecklingen av en ny stadsdel i Hässleholms stad, området kallas Västra centrum och ligger i anslutning till centralstationen. Här planeras för en blandning av bostäder och service som har ett unikt och strategiskt viktigt läge med direkt närhet till kollektivtrafikförbindelser. Kommunen vill utveckla en attraktiv boendemiljö som byggs utifrån klimatmedvetenhet och med sikte på framtiden.

GARNISONEN – HÄSSLEHOLMS STAD

Garnisonen är ett av Hässleholms stad större omvandlingsområden. Det omfattar det före detta regementsområdet i den sydvästra delen av Hässleholms stad med närhet till Finjasjön. Området ligger nära både stad och natur och har en unik karaktär. Målet är att garnisonen på sikt ska innehålla en blandad stadsbebyggelse med radhus, flerfamiljshus och villor, men också lekplatser och mötesplatser, gång- och cykelvägar samt ett levande centrum mitt i området. Garnisonen ligger dessutom med direkt närhet till Hässleholmsgården med tillhörande rekreationsområde som är mycket värdefullt och stärker garnisonens attraktivitet. Ett planprogram som anger målen för kommande detaljplaner i området har godkänts under året och nu har arbetet med den första detaljplanen påbörjats.

Under året antogs en ny översiktsplan för kommunen

E-TJÄNSTER FÖR ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

Under 2023 har förvaltningen arbetat vidare med att införa fler e-tjänster för kommuninvånare och företag. Numera kan företag och kommuninvånare till exempel följa sina ärenden på miljöavdelningen, lämna klagomål och söka bygglov samt beställa kartor online.

TILLSYN

Inom livsmedel-, hälso- och miljötillsynen har planerade inspektioner genomförts. Detta för att säkerställa att invånare och besökare i Hässleholm kan känna trygghet i sin bostad, äta gott och njuta av en frisk natur. Samtidigt minskar påverkan, från industrin, på miljön och på människan.

Under året har bygglovsavdelningen arbetat med det tillsynsuppdrag som avdelningen har. Fokus har varit att minska mängden tillsynsärenden.

AUTOMATISK MÄTNING AV VATTENNIVÅN I FINJASJÖN

Vattennivån i Finjasjön varierar och orsakar översvämningar några gånger per år. För att bättre veta när nivån är på väg upp eller ner har förvaltningen under året installerat automatiska vattennivåmätare och tillgängliggjort dessa mätvärden på kommunens hemsida.

MÖTESSPÅR I ATTARP

Ett större pågående lantmäteriärende som avdelningen handlägger är fastighetsbildning i samband med att Trafikverket ska bygga mötesspår för järnvägen i Attarp samt flytt av en allmän väg.

Årets resultat

Resultatet för 2023 visar ett överskott på 0,76 mnkr. Förvaltningens investeringsprojekt visar ett överskott med 0,05 mnkr.

STADSBYGGNAD- OCH SAMHÄLLSPLANERING -0,2 MNKR

Det prekära ekonomiska läget har under året drabbat både plan- och i synnerhet byggavdelningen. Framför allt har det inom byggavdelningen varit ett minskat ärendeflöde vilket föranlett att intäkterna inte nått upp till budget och således visar avdelningen underskott med 1,27 mnkr. Planavdelningens underskott uppgår till 0,30 mnkr vilket delvis reduceras av överskott i projektet Översiktsplan men också av lägre personalkostnader än budgeterat.

Mät/GIS avdelningen visar överskott på 1,07 mnkr. Bidragande faktorer till överskottet är dels förbättrade intäkter avseende främst nybyggnadskartor, dels lägre personalkostnader på grund av glapp i återbesättning av personal. Dessutom har kostnaden för konsulttjänster varit förhållandevis låg, vilket delvis beror på återhållsamhet eftersom vissa avdelningar inom förvaltningen visat underskott under året.

Överskott inom Lantmäteriet uppgår till 0,26 mnkr och härleds främst till något förbättrade intäkter. Överskottet beror även på lägre personalkostnader med anledning av partiell ledighet inom avdelningen.

MILJÖ -0,9 MNKR

Konjunkturläget har påverkat även miljöavdelningen under året vilket visar sig genom lägre intäkter än vad som budgeterats. Framförallt återfinns avdelningens intäktsunderskott inom ansökningar om enskilda avlopp samt värmepumpar. Sammantaget visar miljöavdelningen ett underskott på 0,91 mnkr.

ÖVERGRIPANDE +1,9 MNKR

Verksamheterna för stab och verksamhetsstöd visar sammantaget ett överskott på över 1,74 mnkr. De främsta avvikelserna beror på en vakant tjänst som inte återbesatts vilket är en besparingsåtgärd med hänsyn taget till effektiviseringskravet i den beslutade strategiska planen för perioden 2023-2025. Överskottet beror också på fördröjning i rekrytering av både förvaltningschef samt en ny tjänst inom GIS-utveckling.

Överskottet inom nämndverksamheten på 0,2 mnkr härleds till lägre arvodeskostnader vilket bl a beror på ett inställt nämndssammanträde Även något lägre IT-kostnader än budgeterat.

Utveckling på sikt

ANPASSNING AV KONJUNKTURLÄGET

Hur den pågående lågkonjunkturen kommer påverka förvaltningen på sikt är svårbedömt. Under det närmsta året förväntas emellertid ett fortsatt lågt ärendeinflöde vilket gör att förvaltningen har några vakanta tjänster som inte tillsetts förrän ärendeinflödet ökar igen.

Strategisk planering och detaljplaner har långa processer innan de kan vinna laga kraft. Det innebär att det är en fördel att arbeta med dessa projekt under en lågkonjunktur för att sedan stå rustade när konjunkturen vänder igen.

SERVICE OCH BEMÖTANDE

Förvaltningen kommer under året lägga fokus på tillgänglighet och service till kommuninvånare och företagare som verkar i kommunen. Detta genom att bland annat att förvaltningen under året kommer delta på företagsträffar i stationsorterna, anordna planmingel under samråd och ha drop-in tider för bygglov. Förvaltningen arbetar aktivt med att informationen på webbplatsen är korrekt och lättbegriplig. Regelbundna avstämningar sker tillsammans med kontaktcenter för att fånga upp medborgarperspektivet och förbättra servicen ytterligare. Målet är att minska antalet vidarekopplade samtal till förvaltningen och att kommuninvånaren kan få hjälp med sitt ärende vid en första kontakt.

E-TJÄNSTER FÖR ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

Förvaltningen kommer under 2024 att lansera ytterligare e-tjänster för kommuninvånare och företag. Det kommer i närtid vara möjligt att registrera sin livsmedelsverksamhet, anmäla sin verksamhet i enlighet med miljöbalken och att ansöka om tillstånd för enskilt avlopp.

KORTARE HANDLÄGGNINGSTIDER

Under 2024 kommer förvaltningen att fortsätta med en översyn av olika arbetsprocesser. Målet är att förbättra rutiner och arbetssätt för att korta ner handläggningstider och förbättra kvaliteten. Detta är bland annat ett led i de revisioner som gjorts på planavdelningen samt lantmäteriavdelningen.

SMART SAMHÄLLSBYGGNADSPROCESS

Det händer mycket på nationell nivå inom smart- och digital samhällbyggnadsprocess. För att möta kommuninvånarnas förväntningar på smarta och digitala lösningar i kontakten med förvaltningen är detta ett område som förvaltningen fortsätter att arbeta med. En del är att tillgängliggöra detaljplaneinformationen på ett sätt som gör det enklare för kommuninvånarna att veta vad för regler som gäller för sin fastighet.

TILLSYN

Lagstiftningen förändras, vilket innebär att förvaltningen kommer att utöka sin tillsyn på mindre jord- och skogsbruk som inte kräver anmälan. Bygglovsavdelningen kommer att påbörja en tillsyn av strandskyddet för att säkerställa kommuninvånarens tillgänglighet till åar och sjöar i kommunen.

PRIORITERING AV PLANARBETE

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden kommer under verksamhetsåret 2024 arbeta med att ta fram en modell för att prioritera arbetet med framtagandet av planer, såväl översiktsplaner och strategier som detaljplaner. En god prioritering ger möjlighet till att tillgodose stor samhällsnytta, att resurssätta arbetet på bästa sätt och tillgodose kontinuerlig framdrift av projekten.

NYA RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNINGEN

Under 2024 kommer kommunen att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna ska ange kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Projektet är ett samarbete mellan flera förvaltningar och kommunala bolag som leds av miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen.

NY FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

I samband med Trafikverkets uppdrag att arbeta för fyra järnvägsspår mellan Hässleholm och Lund behöver kommunen ta fram en ny fördjupad översiktsplan. Inverkan från spåren in till Hässleholms C och vidare norrut, samt centralstationens utveckling påverkar möjligheterna hur till exempel projektet Västra Centrum kan utvecklas. För att inom rimlig tid kunna arbeta vidare med detta projekt och andra som påverkas av spårutbyggnaden, behöver kommunen fastställa i en fördjupad översiktsplan hur staden vill utvecklas vidare.

Hantering av dagvatten inom Hässleholms stad behöver också utredas i ett större perspektiv för att ta fram mer övergripande lösningar i stället för att lösa dagvattenhanteringen inom varje detaljplan. Arbetet med en ny fördjupad översiktsplan planeras att påbörjas under 2024. ■

Verksamhetsmätt	2023	2022
Lantmäteri		
- Antal nya/avslutade lantmäteriförrättningar	91/90	84/84
Miljö		
- Antal tillsynsobjekt	892	885
- Antal tillsynsbesök	1 272	1 178
- Antal ärende	3 322	3 330
Bygg		
- Antal behandlade lov och anmälningar	534	684
- Varav beviljade bygglov för nybyggnad av småhus och fritidshus	42	40
- Varav beviljade bygglov för nybyggnad av industri, kontors- och arrfärsbyggnad	16	17
Plan		
- Antal godkända/antagna detaljplaner	6	3
Mät/GIS		
- Antal nybyggnadskartor	17	26

Hässlehem AB

Kommuner har enligt lag ett uttalat ansvar för bostadsförsörjningen generellt och ett särskilt ansvar för vissa grupper. Hässlehem AB är ett viktigt verktyg för att kommunen ska uppfylla detta ansvar. Bolaget är vidare ett verktyg för att främja inflyttning och integration samt för att förebygga segregation och utanförskap. ■

Året som gått

Året som gått har varit ett år med många aktiviteter för att stärka Hässlehem som bolag. Ett av områdena har varit att kvalitetssäkra och digitalisera de interna processer som bolaget har för att säkerställa att olika myndighetskrav uppfylls, besiktningar med mera. Arbetet är i princip slutfört och innebär betydande kvalitetsökningar såväl internt som för våra hyresgäster.

Ett annat område som Hässlehem arbetat aktivt med under året är energieffektiviseringar och vi har infört ett system för att kunna följa upp temperaturer i samtliga lägenheter. Arbetet har bland annat inneburit att fjärrvärmeförbrukningen har minskat med 4,2 procent. Under året genomfördes olika vattenbesparande åtgärder som lett till en minskad vattenförbrukning på 12,6 procent.

Hässlehem har under 2023 slutfört två byggprojekt, Hästveda med 12 marklägenheter med inflyttning den 1 mars och Hässleholm/Garnisonen med 27 lägenheter med inflyttning den 1 maj. Uthyrningen av projektet i Hästveda gick trögt och var fullt uthyrt i augusti, projektet på Garnisonen var även det fullt uthyrt i augusti.

Uthyrningsgraden har under 2023 legat på en stabil nivå på 99,0–99,5 procent. Under hösten startade Hässlehem arbetet med "Vårt Ljungdala" ett pågående arbete för att öka attraktiviteten på Ljungdala.

Årets resultat

Bolagets totala intäkter uppgår till 194,7 mnkr (172,5 mnkr). Intäktsökningen beror på det goda uthyrningsläget och hyreshöjningen som var 4,7 procent från den 1 januari 2023 samt ett elstöd på 5,5 mnkr. Bolagets resultat efter finansiella poster uppgår till 16,1 mnkr (17,0 mnkr). Resultatet har påverkats av ökade kostnader för renoveringar samt driftskostnader och räntor. Bolaget gjorde också en nedskrivning av två fastigheter på totalt 14,5 mnkr. Årets resultat uppfyller fastställt avkastningskrav.

Måluppfyllelse

Två viktiga målsättningar har varit att leverera lönsamhet enligt budget och öka kundnöjdheten. Lönsamheten ligger i linje med budget och har ändå påverkats starkt av nedskrivningar som bolaget tvingats till utifrån minskade fastighetsvärden. Årets boendeinflytandeenkät visade ett resultat där Hässlehem är klart över branschmedelvärdet på fyra av fem områden, på tre områden så tillhör vi de 25 procent bästa bolagen i Sverige.

Utveckling på sikt

Under 2024 har Hässlehem fortsatt fokus på att bli effektivare och på så sätt hitta en balans mellan det bolaget levererar och uppkomna kostnader. Hässlehem kommer att fortsätta arbeta med att underhålla fastigheterna och samtidigt bli mer energieffektiva. Arbetet med att öka boendeinflytandet och nöjdheten fortsätter och ett boenderåd kommer att skapas. Vi ser fram emot att fortsätta planeringen av kommande byggnation på Kyrkskolan. ■

Vildhästvägen Hästveda. Foto: Hässlehem

Verksamhetsmått	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	194,7	172,5
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	16,1	17,0
- Balansomslutning, mnkr	1 069,7	1 032,3
- Soliditet, %	17,7	17,5
- Avkastning på totalt kapital, %	2,9	2,6
- Avkastning på eget kapital, %	8,5	9,4
- Direktavkastn. marknadsvärde fastigheter, %	4,2	3,3
Personal		
- Antal anställda	29	27

Hässleholms Industribyggnads AB

Som utvecklingsbolag ska HIBAB skapa affärsmässiga, kreativa och långsiktiga lösningar för sina samarbetspartners. Genom att utveckla mark och fastigheter med fokus på miljöhänsyn och kvalitet, bidrar bolaget till hållbar utveckling och tillväxt inom Hässleholms kommun. Bolaget förvaltar och utvecklar Norra station, Hovdala och Mölleröds naturområde samt förvaltar cirka 50 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. Bolaget har två dotterbolag: Hässleholm Norra Station AB (556831-2242) som driver fastighets- och projektutveckling inom Norra station samt Byggaren 3 Fastighets AB (556847-2715) som äger och förvaltar fastigheten Byggaren 3. ■

Året som gått

Överenskommelse om fastighetsreglering har tecknats för fastigheten Verkstaden 7, "Disponentvillan", med adress Kaptensgatan 2. I juni flyttade HIBAB sin verksamhet till de nya lokalerna. På fastigheten Hässleholm 88:12 har en omfattande ombyggnad och renovering till gym och kontorslokaler av 1400 kvm färdigställts, med inflyttning i oktober. Investeringen har uppgått till 13,4 mnkr och innehåller en utökad standard avseende mät- och styrutrustning för ventilation och värme. Hösten 2021 har HIBAB ansökt om planändring för Fridhem 8, med en begäran om en utökad användning till S, B, K. Planförslaget är utställt på samråd. Inom Verkstaden 6 har HIBAB, år 2020 ansökt om planändring för byggnation av parkeringsdäck mot väster. Planförslaget antogs i juni, men har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen. Hösten 2018 ansökte HIBAB om lagligförklaring av Hammarmölledamm och tillstånd till vattenverksamhet hos Mark och Miljödomstolen. DOM meddelades den 10 februari 2022 där Mark- och miljödomstolen beslutar att anläggningen och verksamheten vid vattenkraftverket inte omfattas av urminnes hävd och avslår yrkandet om lagligförklaring. I maj 2023 ansökte HIBAB om utrivning av dammanläggningen. Totalt nedlagda kostnader förknädd med ansökan uppgår till 2,1 mnkr.

Årets resultat

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till +0,8 mnkr.

Måluppfyllelse

HIBAB arbetar kontinuerligt för att skapa utvecklande och tillväxtbefrämjande miljöer och lokaler för såväl nya som befintliga företag i Hässleholms kommun.

Bolaget har sedan år 2007 varit oberoende av fossila bränslen för uppvärmning, samt sedan år 2012 köpt enbart certifierad grön el. HIBABs förbrukning av grön el har inneburit en minskad miljöpåverkan av koldioxidutsläpp med 271 ton för år 2023.

Under året certifierades fastigheten Råkan 2, Hus 8, enligt Miljöbyggnad iDrift Silver. Det är ett certifieringssystem för befintliga byggnader och omfattar fem områden; inomhusmiljö, hälsa, klimatpåverkan, resurser och skick.

Utveckling på sikt

Bolaget har som långsiktigt mål att påbörja nybyggnation av Mobilitetshubb på Norra Station och HIBAB Företagspark. Ytterligare förvärv av strategiska fastigheter kan bli aktuella. ■

I juni flyttade HIBAB sitt kontor till Disponentvillan, Norra station.
Foto: HIBAB

Verksamhetsmått HIBAB	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	28 079	29 984
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	754	13 320
- Balansomslutning, mnkr	311 956	349 118
- Soliditet, %	43,6	39,0
- Avkastning på totalt kapital, %	0,8	1,4
- Avkastning på eget kapital, %	0,6	9,8
Personal		
- Antal anställda	5	5
Verksamhetsmått Norra Station	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	9 118	8 230
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	708	1 255
- Balansomslutning, mnkr	98 510	100 007
- Soliditet, %	3,2	2,8
- Avkastning på totalt kapital, %	4,7	3,5
- Avkastning på eget kapital, %	22,1	44,7
Verksamhetsmått Byggaren 3	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	2 807	2 643
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	691	683
- Balansomslutning, mnkr	16 985	20 716
- Soliditet, %	21,3	15,9
- Avkastning på totalt kapital, %	7,5	5,2
- Avkastning på eget kapital, %	19,1	20,7

Hässleholm Miljö AB

Hässleholm Miljö AB ansvarar för att samla in och återvinna hushållsavfall. Bolaget tar emot och behandlar avfall från industrier och andra verksamheter samt producerar och levererar fjärrvärme till kunder i Hässleholm och Tyringe. Hässleholm Miljö AB är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och har till uppgift att producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet, omhändertar och rena spillvatten samt avleda dagvatten. Tillsammans med kommuninvånarna och med hjälp av entreprenörer arbetar Hässleholm Miljö dagligen för att minska miljö- och klimatpåverkan och för att skapa en bättre livsmiljö för alla i kommunen. ■

Året som gått

År 2023 inleddes med den genomgripande omorganisation som planerats under 2022 och verksamheten delades in i fyra affärsområden, Fjärrvärme, Renhållning, Hässleholms Kretsloppscenter (HKC) och Vatten och avlopp (VA).

Under året har ett revideringsarbete med bolagsstrategin genomförts. Den nya reviderade bolagsstrategin har en tydlig riktning mot 2030 och är en förutsättning för att bolaget kan utföra ett systematiskt hållbarhetsarbete. Från år 2025 kommer bolagets hållbarhetsarbete att revideras i enlighet med den ESRS-standard som EU fastslagit. Hållbarhetsarbete kommer då att revideras på motsvarande sätt som förvaltning och ekonomi revideras och där styrelse och ägare ställs som ansvariga.

Ett arbete med att ta fram en bolagsgemensam projektmodell har genomförts och har stora likheter med den projektmodell som praktiseras inom Hässleholms kommun.

Bolagets behov av IT-tjänster kräver, liksom andra behov, en leverantör som levererar efter behovet. Under 2023 har fokus varit dialog med nuvarande leverantör (Hässleholms kommuns IT-avdelning) och tydlighet i de behov och krav på leverans som bolaget har framöver.

Hässleholms kommun blev år 2023 utsedd till fjärde bästa avfallskommun enligt Avfall Sverige.

Vår nya rökgaskondenseringsanläggning på Värmeverket har tagits i drift och genererar 90 procent mindre utsläpp av svaveldioxid och väteklorider till luft, den ger 20 procent mer värmeåtervinning samt minskar behovet av dricksvattenanvändningen med 75 procent.

Moderniseringsplanen för VA, med cirka 120 mnkr i investeringar per år de kommande 10 åren, har reviderats.

Årets resultat

År 2023 har varit ett händelserikt och tidvis kärt år på olika sätt för verksamheten. Årets nettoomsättning blev 455 mnkr och resultatet efter finansiella poster uppgick till -8 mnkr (13 mnkr). Samtliga verksamhetsområden är påverkade av rådande omvärldsfaktorer som till exempel prisökningar på bränsle, energi och räntor och vissa avtal har indexökningar som inte går hand i hand med intäktsökningar

som till största delen även de är behäftade med olika index.

Ägaren kräver, trots ett negativt resultat, sin budgeterade utdelning om 5 mnkr, vilket har resulterat i en skatteutgift om 2 mnkr för bolaget.

Utveckling på sikt

HMAB ser goda utvecklingsmöjligheter på sikt särskilt inom HKC. Det finns dock utmaningar av varierande slag inom de olika affärsområdena; utsläppsriktningens framtida kostnad; borgensavgiften som tynger VA-taxan på grund av de stora reinvesteringsbehoven och tillika lånebehovet framöver; kommande VA-utbyggnadsområden som inte är finansierade före överlämnande till VA-huvudman, för att nämna några utmaningar. ■

Magle våtmark. Foto: HMAB

Verksamhetsmått	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	455	437
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	- 8	13
- Balansomslutning, mnkr	1 536	1 358
- Soliditet, %	19	22
- Avkastning på totalt kapital, %	1,1	1,9
- Avkastning på eget kapital, %	neg	4,8
Personal		
- Antal anställda	176	160

Hässleholms Fibernät AB

Hässleholms Fibernät AB har till föremål för sin verksamhet att äga, utveckla och driva ett i huvudsak fiberop-
tiskt nät samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget har vidare till föremål för sin verksamhet att i samverkan
med partners tillhandahålla tjänster till företag, fastighetsägare, organisationer samt hushåll huvudsakligen i
Hässleholms kommun. Nätet ska vara öppet för en mångfald av tjänsteleverantörer. Bolaget ska eftersträva hög
kvalitet i sin verksamhet vilken även ska bedrivas med minsta möjliga påverkan på den yttre miljön. Bolaget ska
vara en aktiv och drivande part i Hässleholms kommuns arbete för en bättre livs- och boendemiljö. ■

Året som gått

Under 2023 har bolaget genomfört ett flertal kampanjer för efteranslutningar av villor i redan utbyggda områden i tätort. Kampanjerna gav förväntat resultat under de tre första månaderna men minskade med cirka 70 procent i april samt resterande del av året och har därför inte nått önskat resultat. Nedgången på antalet beställningar har troligtvis berott på räntehöjningar för hushållen vilket gjort att hushållen prioriterat andra kostnader.

Utbyggnaden på glesbygden har fortgått under 2023 i områden där bolaget fått bidrag av Post- och Telestyrelsen (PTS) samt uppstartade ej bidragsberättigade områden.

Beställningar för anslutningar till flerfamiljshus har ökat under året samt anslutningar av allmännyttans fastigheter har kompletterats.

Bolaget har under året fått en del stora beställningar för mobilmaster där några levererats under året och återstående delar kommer att levereras under 2024.

Under senare delen av året har bolaget påbörjat ett kvalitets- och säkerhetsarbete för att bolaget ska uppfylla de myndighetskrav som ställs.

Foto: Sanin Bilalovic

Årets resultat

Omsättningen ökade cirka 30 procent jämfört med 2022 vilket var mer eller mindre enligt budget men årets resultat blev 1,3 mnkr mot budgeterade 2,0 mnkr. Avskrivningarna blev cirka 2 mnkr bättre än budget på grund av en ändring av redovisningsprinciper medan räntekostnaderna blev cirka 1,4 mnkr sämre än budget på grund av en brantare räntekurva. De fasta kostnaderna avvek negativt mot budget med cirka 0,6 mnkr, till stor del beroende på en förändring av principerna för aktivering av eget arbete, vilket inneburit att resultaträkningen fått ta en större del av

personalkostnaderna. Utrangeringar med ett negativt nettoresultat på cirka 0,6 mnkr har skett på grund av PTS bidragstilldelning till privata aktörer i redan påbörjade områden. Under året har investeringarna uppgått till cirka 63 mnkr vilket är cirka 10 mnkr mindre än det korrigerade budgetutrymmet. Det låga antalet genomförda efteranslutningar är en orsak. Dessutom har låg efterfrågan i vissa planerade utbyggnadsområden försenat utbyggnadsstart. Under året har 25 mnkr tagits upp i nya lån.

Måluppfyllelse

Bolaget har inte nått uppställda mål på efteranslutning av villor. Däremot har de mål som satts på nyanslutning av villor, flerfamiljshus och svartfiber varit bättre än uppställda mål.

Bolaget har inte haft några arbetsplatsolyckor eller långtidssjukskrivningar. Personalomsättningen har varit inom uppställda mål.

Utveckling på sikt

Bolaget kommer under de närmsta åren att redovisa ett underskott vilket till stor del beror på höjda räntor. Detta kan i sin tur leda till att bolaget behöver kapitaltillskott. För att minimera kapitaltillskottet behöver bolaget öka volymen på antalet anslutningar av hushåll som köper tjänster för att kompensera bortfallet av anslutningsavgifter. Detta ska främst göras genom anslutning av flerfamiljshus där bolagets kostnad för anslutning i förhållande till avkastning är låg. För att kunna möta marknadens prissättningar behöver också vissa justeringar i ägardirektivet göras. ■

Verksamhetsmätt	2023	2022
Ekonomi		
- Nettoomsättning, mnkr	39,7	30,9
- Resultat efter finansiella poster, mnkr	1,3	-57,1
- Balansomslutning, mnkr	505,3	467,6
- Soliditet, %	10,3%	10,9%
- Avkastning på totalt kapital, %	2,6%	neg
- Avkastning på eget kapital, %	2,5%	neg
Personal		
- Antal anställda	12	11

Till kommunfullmäktige i Hässleholms kommun

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna och verksamheten i de kommunägda bolagen genom utsedda lekmanrevisorer.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig med undantag för omsorgsnämndens inköp och hantering av statsbidrag.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i budget 2022.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Hässleholms kommun i olika grad har bedrivit verksamheterna på ändamålsenliga sätt. Vi hänvisar i denna fråga till vår redogörelse.

Vi vill understryka behovet av en långsiktig ekonomisk plan för hela kommunkoncernen. I vår investeringsanalys framkommer att kommunen via lån kan finansiera kommande investeringar men med dagens låga resultatnivå finns inte möjlighet att klara av de ökade kapitalkostnaderna. Idag ligger stort fokus på lånetaket och möjligheten att låna. Vi anser att kommunen dels behöver utveckla nyckeltal för en förbättrad resultatnivå, dels införa nyckeltal för att styra investeringsnivå såsom en finansiell nettoskuldskvot, dvs skulden i förhållande till skatteintäkter och generella statliga bidrag.

När det gäller omsorgsnämnden vill vi särskilt redovisa våra bedömningsgrunder i ansvarsfrågan. De viktigaste orsakerna till vår bedömning är:

- **brister i inköps- och upphandlingsprocessen** som under tiden 2021-23 omfattat förhållandevis stora belopp. I och med identifierade brister redan 2021 kan vi inte säga att nämnden agerat för att förbättra och säkerställa upphandling och inköp.
- **brister i arbetsmiljö**, vilket konstaterats av två oberoende granskningar. Det är vår bedömning att nämnden inte kunnat sväva i okunskap om arbetsmiljösituationen.
- **brister i styrningen av statsbidrag**. Vi gör bedömningen att nämnden engagerat sig alldeles för lite i frågan om vilka statsbidrag som ska sökas. Det finns uppenbara risker med riktade statsbidrag ifråga om att bygga upp en tillfällig verksamhet och att statsbidrag inte alltid stödjer den utveckling som är mest gynnsam för omsorgsverk-

samheten i Hässleholm. Omsorgsnämnden har därmed i praktiken avhämt sig möjligheten, men också skyldigheten att styra utvecklingen utifrån de av fullmäktige beslutade målen och utifrån medborgarnas intressen och behov.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, enskilda ledamöter i dessa organ men riktar en anmärkning mot omsorgsnämnden för brister i ledning, styrning och intern kontroll.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Johan Berglund har inte deltagit i bedömning av tekniska nämnden på grund av jäv och Leif Nilsson har inte deltagit i bedömning av kultur- och fritidsnämnden.

Revisorerna i Hässleholms kommun 2024- 04-11

 Patrik Tysper	 Christer Karlsson	 Johan Berglund
 Emil Nilsson	 Berit Wiröda	 Helena Bengtsson
 Leif Nilsson	 Lars-Göran Hjertqvist	 Conny Johansson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse för år 2023,

Granskning av årsredovisningen 2022,

Granskning av god ekonomisk hushållning 2023

Sakkunniges yttrande

Granskningsrapporter för 2022 från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen.

Ordlista

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom avsedda för permanent innehav.

Avskrivningar Anläggningstillgångarnas anskaffningskostnad fördelas över tillgångens förväntade nyttjandeperiod för att spegla den årliga värdeminskningen. Avskrivningarna belastar den verksamhet som använder tillgångarna.

Avsättning Ekonomiska förpliktelser vars storlek eller betalningstidpunkt är osäkra.

Balansräkning Visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen. Tillgångssidan anger hur kommunen har använt sitt kapital, medan skulder- och eget kapitalsidan visar hur kapitalet har anskaffats.

Eget kapital Utgör skillnaden mellan tillgångar och avsättningar och skulder.

Extraordinära intäkter och kostnader Saknar klart samband med kommunens ordinarie verksamhet och är av sådan art att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Finansiella leasingavtal Har en avtalstid på mer än tre år varigenom de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Dessa redovisas som tillgång och skuld.

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter (bland annat räntor på bankmedel) och kostnader (bland annat räntor på lån och pensionskund).

Internränta Kalkylmässig räntekostnad för det kapital som är bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar. Internräntan belastar den verksamhet som använder tillgångarna. För 2023 uppgår den kalkylmässiga räntekostnaden till 1,25 procent.

Jämförelsestörande poster Händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med tidigare år.

Kapitalkostnader Sammanfattande benämning på avskrivning och internränta.

Kassaflödesanalys Visar hur årets drift-, investerings- och finansieringsverksamhet med mera har bidragit till förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar samt kortfristiga placeringar i värdepapper.

Likviditet Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar och skulder Fordringar och skulder som förfaller till betalning mer än ett år efter bokslutsdagen.

Nettoinvesteringar Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för förutbetalda investeringsinkomster (skuldbokförda).

Omsättningstillgångar Fordringar, förråd och andra tillgångar som inte är avsedda för permanent innehav.

Operationella leasingavtal Leasingavtal där de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt inte överförs på leasetagaren. Finansiella leasingavtal med en avtalstid om högst tre år redovisas dock även som operationella avtal. Operationella leasingavtal tas inte upp i balansräkningen, men framtida betalningsförpliktelser redovisas som ansvarsförbindelse.

Resultaträkning Visar årets intäkter och kostnader samt årets resultat, som är lika med förändring av eget kapital. Resultaträkningen visar endast kommunens externa poster gentemot omvärlden.

Rörelsekapital Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka på kort sikt.

Självfinansieringsgrad av investeringar Årets resultat (exkl. avkastning på pensionskapitalet som återinvesteras) i förhållande till nettoinvesteringar.

Soliditet Speglar hur mycket av tillgångarna som betalats med egna medel, det vill säga andelen eget kapital av de totala tillgångarna.

Foto: Stadh. Bergh Berg

**Hässelholms
kommun**